

SUPRANATURAL

Ce ne învață Biblia despre tărîmul nevăzut – și de ce contează să știm

Michael S. Heiser

Traducere din limba engleză și note de

Mari Craig

Supernatural

Copyright © 2015 Michael S. Heiser

Supranatural, Romanian translation

© 2021, Miqlat

Întregul conținut al acestei traduceri poate fi copiat și distribuit în orice formă cu permisiunea autorului și a deținătorului de copyright. Permișiunea se aplică doar prezentei traduceri publicate de Miqlat.org. Miqlat.org este o corporație non-profit din Statele Unite ale Americii, ce funcționează conform legii 501(c)(3). Permișiunea nu se aplică vreunei alte traduceri, fie în limba română, fie în orice altă limbă, publicate de Lexham Press.

ISBN

Traducător: Mari Craig

Au contribuit la editare: Ioana Herring și GrațIELa Van Der Meer

Citatele biblice în limba română au fost preluate din: versiunea Dumitru Cornilescu 1924, revizuită 2010, 2014, © Interconfessional Bible Society of Romania (abreviere în text: Cornilescu); Noua Traducere în Limba Română, © 2006 Biblica, Inc.® (abreviere în text: NTLR); Ediția Dumitru Cornilescu Revizuită, © 2019 British and Foreign Bible Society, Societatea Biblică Interconfesională din România (abreviere în text: EDCR).

Pentru mama și tatăl meu,

Ed și Jan Speraw

Cine și-ar fi imaginat că vom ajunge aici?

Cred că știm cine.

1 Samuel 1:1-28.

Mulțumiri pentru originalul în limba engleză

Deoarece *Supranatural* se bazează pe cartea mea cu titlul *The Unseen Realm* („Tărîmul nevăzut”), este potrivit să exprim și aici, mai pe scurt, mulțumirile adresate la începutul acelei lucrări.

Datorez mulțumiri grupului de discuții online creat la scurt timp după ce am decis să aleg consiliul divin și tărîmul nevăzut, așa cum sînt ele descrise de teologia biblică, drept preocupare centrală a carierei mele academice. Nu în mod surprinzător, am denumit acest grup „Grupul de studiu al Consiliului Divin”. Grupul s-a dizolvat în anul 2004, cînd eu am absolvit studiile doctorale și am început să lucrez pentru Logos Bible Software, însă discuțiile din cadrul grupului m-au pregătit pentru scrierea ambelor cărți pomenite mai sus.

The Unseen Realm și-a avut originile într-un manuscris intitulat *The Myth That Is True* („Mitul care e realitate”). Am produs acea lucrare pentru cititorii website-ului meu, și ai romanului meu *The Façade* („Fațada”). Cea mai mare parte a aceluși material a apărut mai întîi într-un newsletter și apoi pe blogul meu, din dorința de a mă angaja să scriu cîte ceva pe aceea temă în fiecare lună. Prima versiune completă a „cărții cu Mitul” (*the Myth book*), cum a ajuns să fie numită, a fost finalizată în anul 2012. În urma feedback-ului primit de la cititori, manuscrisul a fost îmbunătățit. Mulțumiri adresate pentru contribuții specifice se găsesc la începutul cărții *The Unseen Realm*.

Persoanele care au contribuit major la publicarea lucrării *The Unseen Realm* – și, prin urmare, la publicarea cărții de față, sînt trei directori executivi de la Faithlife Corporation / Logos Bible Software: Bob Pritchett, Dale Pritchett, și Bill Nienhuis. Ei au fost cei care au ridicat manuscrisul la un nivel superior și, în același timp, au prevăzut că se va ridica nevoia unei versiuni distilate a conținutului său. *Supranatural* este așadar produsul viziunii lor.

Dave Lambert, editorul meu pentru *The Unseen Realm*, a editat și lucrarea de față. Fiecare pagină a beneficiat de profesionalismul și de experiența lui. Dave m-a ajutat să țin cont în permanență de creștinii care nu sînt specializați în teologie.

În încheiere, îi sînt recunoscător soției mele, Drenna. Ea face posibilă toată munca mea.

Mulțumiri pentru prezenta traducere

Doresc să le mulțumesc tuturor celor care au donat fonduri pentru Miqlat.org. Acest proiect nu ar fi fost posibil fără generozitatea dumneavoastră.

CUPRINS

CAPITOLUL UNU: Ce ne cere Biblia să credem

CAPITOLUL DOI: Tărîmul nevăzut: Dumnezeu și dumnezei

CAPITOLUL TREI: Regii care au fost și care vor mai fi

CAPITOLUL PATRU: Insurecții divine

CAPITOLUL CINCI: Geografia cosmică

CAPITOLUL ȘASE: Cuvîntul, Numele și Îngerul

CAPITOLUL ȘAPTE: Regulile conflictului

CAPITOLUL OPT: Spațiul sacru

CAPITOLUL NOUĂ: Războiul sfînt

CAPITOLUL ZECE: Ascuns în văzul tuturor

CAPITOLUL UNSPREZECE: Intenții supranaturale

CAPITOLUL DOISPREZECE: Cel ce vine pe nori

CAPITOLUL TREISPREZECE: Marea răsturnare

CAPITOLUL PAISPREZECE: Nu din lumea aceasta

CAPITOLUL CINCISPREZECE: Părtași ai firii dumnezeiești

CAPITOLUL ȘAISPREZECE: Judecătorii îngerilor

Concluzie

O rugăciune de iertare

O cerere din partea autorului

Capitolul UNU

Ce ne cere Biblia să credem

Crezi cu adevărat ce spune Biblia?

Poate unora li se va părea ciudat că punem o astfel de întrebare într-o carte ai cărei cititori sînt, probabil, în majoritate creștini. Totuși, nu cred că e chiar atît de ciudat. Biblia conține lucruri destul de stranii – lucruri greu de crezut, mai ales în lumea noastră modernă.

Nu mă refer la ideile majore, cum ar fi dacă Isus a fost Dumnezeu coborît pe pămînt, care apoi a murit pe cruce și a înviat din morți. Nu mă refer nici măcar la relatările ce descriu miracole, precum exodul – cînd Dumnezeu i-a salvat pe israeliți din Egipt croindu-le drum prin Marea Roșie. Majoritatea creștinilor și-ar afirma credința în toate aceste lucruri. În definitiv, dacă nu crezi în Dumnezeu și în Isus, sau în miracolele pe care le-au făcut, ce rost are să spui că ești creștin?

Mă refer însă la lucrurile supranaturale puțin cunoscute, pe care le întîlnim ocazional cînd citim Biblia, dar despre care rareori auzim în biserică.

Iată un exemplu. În 1 Regi 22, avem o relatare despre un rege rău al Israelului – Ahab. El vrea să-și unească forțele cu regele lui Iuda, ca să-și atace inamicul într-un loc numit Ramot-Ghilad (NTRL). Regele lui Iuda dorește să arunce o privire în viitor – vrea să știe ce se va întîmpla dacă merg înainte cu atacul. Așadar, cei doi regi îi întrebă pe profeții lui Ahab, și primesc numai încurajări din partea tuturor. Însă amîndoi regii știu că profeții spun numai ce cred ei că vor să audă urechile lui Ahab. Așa că se hotărăsc să-l întreb pe profetul lui Dumnezeu, un om pe nume Micaia. Ce le spune el nu sună bine pentru Ahab:

— Ascultă deci Cuvîntul DOMNULUI! L-am văzut pe DOMNUL șezînd pe tronul Său și toată oștirea cerurilor am văzut-o stînd în picioare lîngă El, la dreapta și la stînga Lui. Și DOMNUL a întrebat:

— Cine-l va amăgi pe Ahab ca să se ducă la Ramot-Ghilad și să piară acolo?

Unul a răspuns într-un fel, altul a răspuns în alt fel. Apoi a venit un duh, s-a înfățișat înaintea DOMNULUI și I-a zis:

— Eu îl voi amăgi.

— Cum? l-a întrebat DOMNUL.

– Voi ieși, a răspuns el, și voi fi un duh de minciună în gura tuturor profetilor lui.

Și DOMNUL i-a zis:

– Îl vei amăgi și vei reuși! Du-te și fă așa!

Astfel, DOMNUL a pus un duh de minciună în gura tuturor acestor profeti ai tăi.

DOMNUL a rostit nenorocirea împotriva ta. (1 Regi 22:19-23, NTLR)

Ați observat ce vă cere Biblia să credeți? Că Dumnezeu stă la sfat cu un grup de duhuri, pentru a decide ce să se întâmple pe pământ. Se poate oare așa ceva?

Iată un alt exemplu, citire de la Iuda:

Pe îngerii care nu și-au păstrat vrednicia, ci și-au părăsit locuința, El i-a păstrat pentru judecata zilei celei mari puși în lanțuri veșnice, în întuneric. (Iuda, v. 6, EDCR)

Dumnezeu a trimis o ceată de îngeri într-o închisoare subterană? Chiar așa?

După cum spuneam, Biblia conține multe lucruri stranii, în special în legătură cu lumea spirituală, nevăzută. Am întâlnit mulți creștini care nu au nici o problemă cu învățăturile biblice mai puțin controversate (cel puțin printre creștini) – de exemplu, despre persoana lui Isus, cine a fost și ce a făcut El, însă adesea se simt tare stânjeniți de pasaje precum cele de mai sus și atunci aleg, pur și simplu, să le ignore. Am avut ocazia să observ personal această atitudine. Odată, soția mea și cu mine am vizitat o biserică unde pastorul tocmai ținea o serie de predici bazate pe 1 Petru. În dimineața când era la rînd pasajul 1 Petru 3:18-22, primul lucru pe care l-a zis de la amvon a fost: „O să sărim peste versetele acestea, pentru că sînt mult prea ciudate”. Ce-a vrut să spună prin „ciudate” e că acele versete conțin elemente supranaturale care nu se potriveau cu teologia lui! Cum ar fi:

Și Hristos a suferit o dată pentru păcate, El, Cel drept, pentru cei nedrepti, ca să ne aducă la Dumnezeu. A fost omorît în trup, dar a fost înviat prin Duhul, prin care S-a dus și le-a vestit biruința Sa duhurilor din închisoare, care se răzvrătiseră pe vremuri, când îndelunga răbdare a lui Dumnezeu era în așteptare, în zilele lui Noe, când se construia arca [...]. (1 Petru 3:18-20, EDCR)

Cine – și unde – sînt aceste duhuri din închisoare? Pastorul respectiv fie nu știa, fie răspunsul nu-i era pe plac, și atunci a ales să ignore aceste versete.

În calitate de cercetător al Bibliei, am descoperit că pasajele ciudate (și multe alte puțin-cunoscute și puțin-înțelese părți ale Scripturii) sînt de fapt foarte importante. Ele ne învață idei distincte despre Dumnezeu, despre lumea nevăzută și despre viața noastră. Poate vă va

surprinde, dar dacă am cunoaște și am înțelege sensul lor, așa dificile și enigmatice cum sînt, ne-am schimba modul în care gîndim despre Dumnezeu, despre noi înșine și despre ceilalți, despre scopul și destinul nostru final.

În prima scrisoare pe care pe care le-a scris-o corintenilor, apostolul Pavel și-a exprimat supărarea cu privire la faptul că membrii acelei biserici se dădeau unul pe altul în judecată ca mod de a-și rezolva disputele. În opinia lui, acest mod de a acționa era o risipă de timp și energie emoțională, punînd, în plus, credința într-o lumină negativă. El a exclamat: „Oameni buni, nu știți că voi veți judeca întreaga lume? Nu știți că voi veți domni peste îngeri?!” (1 Corinteni 6:3, parafrazat de mine).

Vom judeca întreaga lume? *Vom domni peste îngeri?*

Ce spune Pavel în acest verset enigmatic este deopotrivă șocant și revoluționar. Biblia pune în legătură activitățile ființelor supranaturale cu propriile noastre vieți și destine. Cîndva, vom judeca *cu adevărat* întreaga lume. *Cu adevărat* vom domni peste îngeri. Pe parcurs vom vorbi mai mult despre aceste lucruri.

Motivul pentru care Pavel le-a putut spune corintenilor – și nouă – așa ceva, este că firul narativ al întregii Scripturi vorbește despre faptul că Dumnezeu ne-a creat și dorește ca noi să facem parte din familia Sa cerească. Nu e o coincidență că, atunci cînd vorbește colectiv despre Dumnezeu, Isus, ființele lumii nevăzute, și credincioși, *ca mine și ca tine*, Biblia folosește termeni legați de relațiile familiale – cum ar fi „a locui împreună” sau „a lucra împreună”. Dumnezeu dorește ca omenirea să facă parte din familia Sa și din domnia Sa asupra creației.

Cu toții cunoaștem conceptul: *precum în cer, așa și pe pămînt*. Ideea, și chiar expresia, aceasta se regăsește în rugăciunea Tatăl nostru (Matei 6:10). De la bun început, Dumnezeu a dorit ca familia Sa omenească să locuiască cu El într-o lume perfectă – laolaltă cu familia pe care deja o avea, în lumea nevăzută: oștirea Sa cerească. Acest fir narativ – planul lui Dumnezeu, modul în care puterile întinericului i s-au opus, modul în care el a fost inițial dejucat, precum și izbînda sa finală – formează subiectul cărții de față, în aceeași măsură în care formează subiectul Scripturii. Și nu putem aprecia caracterul dramatic, bogat în contraste și în conflicte, al acestui „poem epic” care e Biblia dacă nu includem *toate* personajele – inclusiv pe cele supranaturale, care fac parte integrantă din narațiune, dar care sînt ignorate de mulți învățători ai Bibliei.

În Biblie, membrii oștirii cerești a lui Dumnezeu nu sînt periferici sau nesemnificativi sau fără legătură cu istoria noastră, istoria umanității. Ei au un rol central. Însă cititorii moderni ai Bibliei adeseori trec cu ochii, fără să le observe, peste fascinantele dovezi ale prezenței

lunii supranaturale în zeci de pasaje biblice dintre cele mai familiare. Mi-a luat zeci de ani să văd în Biblie ce văd acum – și vreau să împart cu voi rodul tuturor acești ani de studiu.

Dar să revenim la întrebarea pe care am pus-o la început. *Crezi cu adevărat ce spune Biblia?* Aici e punctul crucial. Nu-ți va folosi la nimic să afli ce spune Biblia de fapt despre lumea nevăzută și cum se intersectează aceasta cu viața ta, dacă nu ai de gând să crezi.

În 2 Regi 6:8-23, profetul Elisei e (din nou) la ananghie. Un rege furios trimite oșteni să-i împresoare casa. Slujitorul lui Elisei este înspăimântat, dar profetul îi spune: „Nu te teme, căci cei ce sînt cu noi sînt mai mulți decît cei ce sînt cu ei”. Înainte ca slujitorul să apuce să protesteze, Elisei se roagă astfel: „O Doamne, deschide-i ochii ca să poată vedea!”. Dumnezeu îi răspunde pe loc: „Și Domnul a deschis ochii slujitorului și el a putut să vadă muntele plin de cai și de care de foc în jurul lui Elisei”.

Rugăciunea lui Elisei este și rugăciunea mea pentru tine. Fie ca Domnul să-ți deschidă ochii să vezi, pentru ca de-acum încolo să privești Biblia cu totul și cu totul altfel.

Capitolul DOI

Tărîmul nevăzut: Dumnezeu și dumnezei

Oamenii sînt fascinați de tot ce înseamnă supranatural și supra-uman. Gîndiți-vă numai la industria divertismentului din ultimii ani. Mii de cărți, programe de televiziune și filme din ultimul deceniu au ca subiect îngerii, extrateresții, monștrii, demonii, fantomele, vrăjitoarele, magia, vampirii, oamenii-lup și super-eroii. Multe din seriile de filme hollywoodiene de mare succes sînt centrate pe supranatural: *X-Men*, *Avengers* (Răzbunătorii), filmele despre Harry Potter, *Superman*, saga *Twilight* (Amurg). Seriale de televiziune precum *Fringe* și, desigur, *Supernatural* și *X-Files* (Dosarele X), continuă să aibă fani care rămîn devotați multă vreme după încheierea filmărilor. De fapt, n-au fost aceste lucruri *dintotdeauna* îndrăgite și răspîndite? Le regăsim în basme, cărți și artă.

Oare de ce?

Un posibil răspuns ar fi pentru că ne oferă o evadare din obișnuit. Ne oferă o lume mai interesantă și mai palpitantă decît a noastră. Conflictul dintre bine și rău, amplificat la scară cosmică, are ceva ce ne mișcă profund. Lupta de proporții epice dintre eroii Pămîntului de Mijloc (Gandalf, Frodo și ceilalți) și Lordul Întunecat Sauron din trilogia *Stăpînul Inelelor* continuă să-i captiveze pe cititori (iar acum și pe spectatorii de film) de mai bine de jumătate de secol. Cu cît personajul negativ este mai nepămîntean, cu atît triumful împotriva lui e mai spectaculos.

La alt nivel, oamenii sînt atrași de ideea unor alte lumi deoarece, așa cum spune cartea *Eclesiastului*, Dumnezeu „a pus chiar și veșnicia în inimile lor” (*Eclesiastul* 3:11). Există ceva în condiția umană care tînjește după ceva ce depășește experiența umană – ceva divin. Apostolul Pavel a scris și el despre acest dor: el ne arată că sursa lui este simplul fapt că viețuim în lumea făcută de Dumnezeu. Creația mărturisește despre Creator și deci despre o lume alta decît a noastră (*Romani* 1:18-23). De fapt, Pavel ne spune că acest impuls e atît de puternic încît numai intenționat poate fi înăbușit (versetul 18).

Dar, cu toate acestea, pare că noi nu ne raportăm la caracterul epic al firului narativ al Bibliei în același mod în care ne raportăm la supranatural în cărți, filme și legende. Există motive pentru acest lucru, și nu doar pentru că lipsesc efectele speciale. Pentru unii dintre noi,

personajele biblice sînt prea obișnuite, prea bătrînești. Nu ni se par dinamice sau eroice. La urma urmei, sînt aceleași personaje și aceleași istorisiri pe care le-am tot auzit de cînd eram copii la școala duminicală. Apoi, mai este și bariera culturală. Ne vine greu să ne identificăm cu șirul parcă nesfîrșit de personaje antice: păstori înveșmîntați în robe, ca într-o scenetă de Crăciun a copiilor de la biserică.

Cred însă că există un factor și mai important legat de motivul pentru care supranaturalul din genurile literare *science-fiction* sau *fantasy* ne captează mai lesne imaginația: e modul în care am fost învățați să gîndim despre lumea nevăzută a Bibliei. Ce am auzit eu în biserică de-a lungul anilor nu doar că trece supranaturalul cu vederea – ci-l face chiar să pară plictisitor! Încă și mai rău, învățătura bisericii sterilizează și deposează de forță lumea nevăzută, supranaturală.

O mare parte din ce-și imaginează creștinii despre lumea nevăzută nu este adevărat. Îngerii nu au aripi. (Heruvimii nu intră în această categorie, pentru că nu sînt niciodată numiți îngeri, iar înfățișarea lor provine din regnul animal. Îngerii apar totdeauna sub formă umană.) Demonii nu sînt împodobiți cu coarne și coadă, și nu au rolul de a ne face să păcătuiem (ne descurcăm bine-mersi și singuri la capitolul ăsta). Biblia descrie posesiunea demonică foarte apt, cu toate manifestările ei înfricoșătoare, însă asta nu e singura lor preocupare. Inteligențele malefice au în vedere și alte lucruri, mult mai sinistre, decît să transforme oamenii în marionete. Și unde mai punem că îngerii și demonii sînt de fapt personaje secundare. Biserica nu pare niciodată să ajungă cu discuția la „greii” echipei și la planurile lor.

Zei sînt reali

V-am întrebant în primul capitol dacă credeți *cu adevărat* ce spune Biblia. Luați cele ce urmează ca pe un test.

Biblia ne spune că Dumnezeu are în subordine un grup operativ format din ființe divine, care duc la îndeplinire hotărîrile Lui. În Scriptură, acest grup e denumit adunarea, sfatul (consiliul) sau curtea de judecată a lui Dumnezeu (Psalmul 89:5-7; Daniel 7:10). Unul dintre cele mai clare versete în această privință este Psalmul 82:1: „Dumnezeu stă în adunarea lui Dumnezeu; El judecă în mijlocul dumnezeilor” (Cornilescu). Sau, tradus în românește după versiunea în limba engleză *Good News Translation*: „Dumnezeu prezidează în consiliul divin; în adunarea dumnezeilor Își face cunoscută hotărîrea”.

Dacă ne gândim bine, acesta e un verset uluitor! Prima dată când l-am citit cu atenție, m-a zguduit. Dar înțelesul acestui verset este total transparent. Ca oricare alt verset, Psalmul 82:1 trebuie înțeles în contextul a tot ce spune Biblia – în acest caz, ce ne spune despre *dumnezei* și despre cum trebuie definit acest termen.

Cuvântul tradus „dumnezei” este în limba ebraică *elohim*. Mulți dintre noi ne-am obișnuit de-atât de mult timp să luăm în considerare doar unul singur din sensurile acestui cuvânt – o denumire a lui Dumnezeu Tatăl – încât poate ne va fi greu să ne gândim la el în toate sensurile lui. Însă cuvântul acesta se referă la *oricare* locuitor al lumii nevăzute, spirituale. De aceea este folosit cu referire la Dumnezeu Însuși (Geneza 1:1), cu referire la demoni (Deuteronom 32:17), precum și la morți – ființe umane aflate în viața de dincolo de mormânt (1 Samuel 28:13). În Biblie, orice ființă fără trup material, al cărei domiciliu este lumea spiritelor, este un *elohim*.

Termenul ebraic nu se referă la un set specific de însușiri caracteristice doar lui Dumnezeu. Biblia Îl distinge pe Dumnezeu de toți ceilalți dumnezei în alte moduri, nu prin folosirea cuvântului *elohim*. De exemplu, Biblia le poruncește dumnezeilor să se închine Dumnezeului Bibliei (Psalmul 29:1). El este Creatorul și Regele lor (Psalmul 95:3; 148:1-5). Psalmul 89:6-7 (NTLR) spune: „Căci, în ceruri, cine se poate asemăna cu DOMNUL? Este cineva ca DOMNUL printre fiii lui Dumnezeu? Dumnezeu este înfricoșător în marea adunare a sfinților”¹. Vezi și: 1 Regi 8:23, Psalmul 97:9. Scriitorii Bibliei ne comunică fără menajamente că Dumnezeul lui Israel nu are egal – El este „Dumnezeul dumnezeilor” (Deuteronom 10:17, Psalmul 136:2).

Aceste ființe care fac parte din „consiliul celor sfinți” sînt reale. În primul capitol am citat un pasaj în care Dumnezeu se întilnește cu oștirea Sa cerească pentru a decide cum să scape de regele Ahab. În acel pasaj, membrii acestui grup ceresc sînt numiți spirite. Dacă într-adevăr credem că lumea spiritelor este reală și este locuită de Dumnezeu și de ființele spirituale create de El (cum ar fi îngerii), trebuie să admitem că „grupul operativ” supranatural, descris în versetele citate mai sus și în multe altele, este la fel de real. Altfel, ne trezim că recunoaștem doar de formă realitatea spirituală.

Deoarece Biblia identifică acești membri ai consiliului divin ca fiind spirite, înțelegem prin urmare că zeii nu sînt doar idoli de piatră sau de lemn. Nu statui are Dumnezeu în slujba Sa într-un consiliu ceresc. Este adevărat că oamenii din antichitate, care se închinau zeilor rivali cu Dumnezeu, și-au fabricat idoli. Însă știau prea bine că idolii făcuți de mîinile lor nu erau

¹ Autorul preferă „adunarea celor sfinți” nu „a sfinților”, pentru a păstra conotațiile care ne duc cu gîndul la ființele cerești, și nu la sfinții din calendar. În engleză, citatul este redat din versiunea *Good News Translation*: „Nimeni nu este ca Tine în ceruri, Doamne; nici una din ființele cerești nu Ți-este un egal. Ești temut în consiliul celor sfinți.”

adevăratele puteri cerești. Acei idoli ciopliți erau simple obiecte în care zeii puteau locui, pentru a primi sacrificii și a împărți cunoștință închinătorilor lor, care efectuau ritualuri pentru a-i solicita pe zeii să se coboare la ei și să-și stabilească domiciliul în idol.

Structura și îndeletnicirile consiliului

Dumnezeii din Psalmul 82:1 sînt numiți, în versetul 6 al psalmului, „fii ai Celui Preaînalt”. „Fiii lui Dumnezeu” apar de mai multe ori în Biblie, de obicei în prezența lui Dumnezeu (precum în Iov 1:6, 2:1). Iov 38:7 ne spune că ei erau prezenți înainte ca Dumnezeu să înceapă să formeze pămîntul și să creeze omenirea.

Iar acest lucru este foarte interesant. Dumnezeu numește aceste ființe spirituale „fii ai Lui”. Deoarece El e creatorul lor, termenul familial e unul potrivit, la fel cum și noi ne numim odraslele fii și fiice, deoarece am participat la crearea lor. Însă, pe lângă faptul că le e Tată, Dumnezeu le este și rege. În lumea antică, regii adeseori domneau prin intermediul familiei lor extinse. Calitatea de rege era transmisă moștenitorilor lor. Domnia era o afacere de familie. Dumnezeu este Domn al consiliului Său. Iar fiii Săi dețin următorul rang ca importanță, datorită relației lor cu El. Însă, așa cum vom discuta pe parcursul cărții de față, la un moment dat ceva s-a schimbat: unii dintre ei L-au trădat, devenindu-I neloiali.

Fiii lui Dumnezeu au de asemenea un rol în luarea deciziilor. Cunoaștem din 1 Regi 22 (și multe alte pasaje) că interacțiunea cu istoria omenirii face parte din afacerea de familie a lui Dumnezeu. Cînd El a hotărît că ticălosului Ahab îi sosise vremea să moară, a lăsat la latitudinea consiliului Său să decidă în ce mod avea să se întîmple acest lucru.

Adunările consiliului divin din Psalmul 82 și 1 Regi 22 nu sînt singurele care ne sînt relatate în Biblie. Unele dintre ele au determinat soarta unor imperii întregi.

În Daniel 4, citim că Nebucadnețar, regele Babilonului, a fost pedepsit de Dumnezeu să-și piardă mințile pentru o vreme. Sentința aparținea „hotărîrii celui Preaînalt” (Daniel 4:24) și a fost „proclamată prin străjeri” (Daniel 4:17, NTLR). *Străjeri* este un termen care denumește ființele divine din consiliul lui Dumnezeu. Se referă la faptul că ei țin strajă în permanență asupra treburilor omenești; ei niciodată nu dorm.

Aceste scene biblice care înfățișează sesiuni ale consiliului divin ne spun că membrii consiliului lui Dumnezeu *participă* la guvernare. Cel puțin în unele cazuri, Dumnezeu hotărăște ce dorește să se facă, însă le dă agenților Săi supranaturali libertatea de a decide mijloacele.

Îngerii participă și ei la consiliul lui Dumnezeu. În limbile originale ale Bibliei, termenii traduși *înger* în Vechiul și Noul Testament înseamnă de fapt *mesager*. Cuvântul *înger* este practic denumirea unei slujbe. Îngerii duc mesaje oamenilor. Vom afla mai multe despre îngeri și îndatoririle lor – precum și îndatoririle celorlalți membri ai consiliului lui Dumnezeu – în capitolele următoare.

De ce contează toate acestea

S-ar putea ca reacția ta la tot ce ai citit pînă aici să fie: „Fascinant, n-am observat lucrurile astea în Biblie pînă acum. Dar care sînt implicațiile acestor informații, în caz că există implicații, pentru viața mea de zi cu zi și modul în care funcționează biserica mea?” Iar răspunsul este că adevărurile prezentate în această carte afectează *în totalitate* modul în care înțelegem cine este Dumnezeu, cum ne raportăm la El, și care este scopul nostru pe pămînt. Pentru a clarifica aceste lucruri, voi încheia fiecare capitol cu o secțiune ca aceasta, în care sînt explicate implicațiile practice ale adevărurilor prezentate în acel capitol.

În capitolul de față, am discutat despre cum descrie Biblia modul în care Dumnezeu guvernează universul, și ce ne arată aceste descrieri despre Dumnezeu și despre modul în care El se raportează la noi.

În primul rînd, afacerile familiei cerești a lui Dumnezeu sînt un model pentru modul în care El se relaționează la familia Sa pămîntească. Vom continua să discutăm acest lucru în capitolul următor, însă iată un exemplu: poate te-ai întrebat, dar de ce are totuși nevoie Dumnezeu de un consiliu? Dumnezeu n-ar trebui să aibă *nevoie* de nimic, nici măcar în lumea spirituală. Doar e Dumnezeu! Însă Biblia ne arată clar că El folosește ființe inferioare Lui pentru a-Și duce planurile la îndeplinire.

El nu are *nevoie* de un consiliu divin, dar cu toate acestea alege să se slujească de consiliul Său. El nu are nevoie nici de noi. Ar ține doar de alegerea lui Dumnezeu să vorbească cu voce tare tuturor celor care au nevoie de evanghelie, să le dea toată încurajarea de care au nevoie pentru a se întoarce la El, și cu asta gata. El i-ar putea convinge pe oameni să se iubească unii pe alții făcîndu-Și auzită vocea direct în mintea lor. Și totuși, nu procedează așa. În schimb, Se folosește de oameni – de tine și de mine – pentru a îndeplini toate acestea.

În al doilea rînd, Dumnezeu ar putea prestabili evenimentele pas cu pas, pentru a ajunge la scopul dorit de El. Însă nu procedează astfel. În împrejurarea cu regele Ahab, Dumnezeu le-a permis asistenților Săi divini să hotărască în ce mod Îi vor aduce voia la îndeplinire. Cu alte

cuvinte, i-a lăsat să-și folosească voința liberă. Asta ne spune că nu totul e stabilit dinainte. Iar acest lucru e adevărat nu doar în lumea nevăzută, ci și în lumea noastră.

În Biblie, lumea nevăzută are o structură. Dumnezeu e președintele corporației. Cei care lucrează pentru El sînt membrii familiei Sale. Ei participă la conducere. Iau parte la modul în care operează compania.

În chip surprinzător, Biblia prezintă lucrurile în același mod și în privința omenirii! De la bun început, în Eden, Dumnezeu a creat oamenii pentru a stăpîni pămîntul, alături de El. Dumnezeu le-a zis lui Adam și Evei: „Să aveți mulți copii, pentru ca descendenții voștri să locuiască pe tot pămîntul, și să-l supună” (Geneza 1:28, parafrizare). Adam și Eva erau copiii lui Dumnezeu – familia pămîntească a lui Dumnezeu. El Și-a dorit să locuiască împreună cu ei și să le permită să participe la transformarea întregii lumi într-un Eden.

Acest concept le este familiar multor cititori. Ceea ce nu e la fel de ușor observabil este că Adam și Eva nu erau singurii membri ai familiei lui Dumnezeu din Eden. Familia Sa divină se afla și ea acolo. Edenul era domiciliul lui Dumnezeu – iar unde locuiește El, locuiește și familia Lui. Noi ne gîndim că în rai este locul în care vom locui cu Dumnezeu și cu îngerii Săi – familia Sa divină. Într-adevăr, aceasta a fost intenția Lui de la început, și așa și o să fie. Nu e o coincidență că Biblia se încheie cu raiul coborît pe pămînt, formînd un nou Eden global (Apocalipsa 21-22).

Pentru a ne înțelege menirea, trebuie să mergem înapoi în timp, la momentul cînd cele două familii ale lui Dumnezeu ocupau același spațiu. Să ne întoarcem în Eden.

Capitolul TREI

Regii care au fost și care vor mai fi

Am aflat deci câte ceva despre consiliul ceresc al lui Dumnezeu – familia Sa nevăzută, grupul Său operativ. Mai sînt multe de spus – ne vom ocupa, în special, de rolul pe care îl au personajele principale, precum Isus și Satan. Însă înainte de a ne întoarce la ce se petrece în lumea nevăzută, e nevoie să regîndim propriul nostru rol. Felul în care Dumnezeu domnește asupra lumii invizibile, spirituale, prin consiliul Său, este un model pentru felul în care El stăpînește pe pămînt – e ceea ce teologii numesc „împărăția lui Dumnezeu”. Începutul acesteia are loc în Geneza, în grădina Eden.

Edenul – sediul lui Dumnezeu

Ce-ți vine mai întîi în minte cînd auzi cuvintele „grădina Eden”? Majoritatea celor pe care i-am întreat se gîndesc la Adam și Eva. Edenul era locuința lor. Acolo i-a așezat Dumnezeu (Geneza 2:15-25).

Însă Edenul era și *locuința lui Dumnezeu*. Ezechiel numește Edenul „grădina lui Dumnezeu” (Ezechiel 28:13; 31:8-9). Asta nu ne surprinde. Ce ne-ar putea părea surprinzător este că, imediat după ce se referă la Eden ca fiind „grădina lui Dumnezeu”, Ezechiel îl numește „muntele cel sfînt al lui Dumnezeu” (v. 28:14). În multe din religiile lumii antice, se considera că zeii locuiesc în grădini luxuriante și pe munți inaccesibili. Biblia folosește ambii termeni pentru a descrie Edenul. Edenul era locuința lui Dumnezeu, și deci, locul de unde El guverna: sediul Său principal, sau administrația centrală.

Iar unde se află Dumnezeu, consiliul Lui este cu El.

Reprezentanții lui Dumnezeu²

Unul dintre cele mai importante versete din Biblie ne dă de înțeles că atât Dumnezeu *cît și* consiliul Său erau prezenți în Eden. În Geneza 1:26, Dumnezeu spune: „Să facem om după chipul *nostru*” (sublinierea mea). Dumnezeu Își anunță intenția unui grup. Cui se adresează El? Oștirii Sale cerești – consiliului Său. Nu celorlalți membri ai Sfintei Treimi, deoarece Dumnezeu nu poate ști ceva fără cunoștința celorlalte două Persoane! Iar în acest verset grupul căruia El i se adresează află ce S-a hotărât El să facă.

Anunțul este ușor de înțeles. E ca și cum eu le-aș spune prietenilor mei: „Hai să ieșim la o pizza!” *Haideți să facem acest lucru!* E clar. Însă mai este ceva ce nu trebuie pierdut din vedere. Dumnezeu nu îi include pe cei din grup în realizarea deciziei Sale.

Spre deosebire de celelalte sesiuni ale consiliului divin pe care le-am văzut mai sus, membrii consiliului lui Dumnezeu nu participă la această hotărâre. Când, în următorul verset, este creată omenirea (Geneza 1:27), Dumnezeu este singurul care creează. Crearea umanității este ceva de care Dumnezeu se ocupă personal. Revenind la analogia mea cu pizza, dacă, după anunț, i-aș încărca pe toți în mașină și i-aș duce la pizzerie, iar apoi aș insista să plătesc, eu aș fi cel care face toată munca. Asta se întâmplă și în pasajul de care vorbim.

Nu e de mirare că Dumnezeu e singurul care îi creează pe oameni. Ființele divine care fac parte din consiliul Său nu dețin acest fel de putere. Dar ajungem la altă chestie curioasă. În Geneza 1:27, oamenii sînt creați după chipul lui *Dumnezeu* („Dumnezeu l-a creat pe om după chipul *Său*”, sublinierea mea). Ce s-a întâmplat cu „chipul *nostru*” din versetul 26?

De fapt, nu s-a întâmplat nimic. Înlocuirea expresiei „chipul nostru” cu „chipul Său” în versetele din Geneza 1:26-27 dezvăluie ceva fascinant. Declarația lui Dumnezeu – „Să facem om după chipul nostru” – înseamnă că El și cei cărora El le vorbește au ceva în comun. Orice ar fi acest ceva, oamenii îl vor deține și ei, odată ce vor fi creați de Dumnezeu. Sîntem asemănători, din acest punct de vedere, nu doar cu Dumnezeu, ci și cu ființele divine din consiliul Său.

Acest „ceva” ne e comunicat prin expresia „chipul lui Dumnezeu”, sau „imaginea lui Dumnezeu”. Mai degrabă decît „după imaginea Lui”, o traducere mai bună a cuvintelor din Geneza 1:26 ar fi „ca imagine a Lui”, ca reprezentare a Lui. A fi om înseamnă să *fi* reprezentantul lui Dumnezeu. Sîntem, așa zicînd, delegații lui Dumnezeu.

² În original – *God’s imagers*.

Imaginea lui Dumnezeu nu este o abilitate dată nouă de El, cum ar fi inteligența. Ne putem pierde abilitățile, însă nu ne putem pierde statutul de reprezentant al lui Dumnezeu. Altfel, ar însemna să încetăm a fi oameni! Fiecare ființă umană, de la concepție și pînă la moarte, este și rămîne om, și va fi întotdeauna un reprezentant al lui Dumnezeu. De aceea viața umană este sacră.

Cum Îl reprezentăm noi pe Dumnezeu? Am văzut în capitolul trecut că Dumnezeu Își împarte autoritatea cu ființele divine ale grupului Său operativ nevăzut. El face același lucru și în ce-i privește pe oameni pe pămînt. Dumnezeu este Marele Împărat al tuturor lucrurilor vizibile și invizibile. El domnește. El Își împarte stăpînirea cu familia Sa din lumea spiritelor și din lumea oamenilor. Noi ne aflăm aici pentru a participa la planul lui Dumnezeu de a face ca lumea să fie exact așa cum Și-o dorește El, și pentru a ne bucura de ea alături de El.

Dumnezeu ne-a arătat, în final, cum să facem acest lucru. Isus este exemplul suprem de reprezentant al lui Dumnezeu. El este denumit „chipul Dumnezeului nevăzut” (Coloseni 1:15) și „reprezentarea exactă a lui Dumnezeu” (Evrei 1:3, NTLR). Din acest motiv, noi sîntem chemați să fim asemenea lui Isus (Romani 8:29, 2 Corinteni 3:18).

Două consilii, un singur destin

Probabil că v-ați dat seama ce avem de înțeles din toate acestea. Oamenii sînt în esență administrația lui Dumnezeu – consiliul Său – *pe pămînt*. Noi am fost creați ca să trăim în prezența lui Dumnezeu, cu familia Lui cerească. Am fost creați ca să ne găsim plăcerea în El și să-L slujim pentru totdeauna. La început, planul a fost ca acest lucru să se întîmple și pe pămînt. Edenul era locul unde cerul și pămîntul se intersectau. Dumnezeu și membrii consiliului Său ocupau același spațiu cu omenirea.

Însă cu ce scop?

Dumnezeu le-a spus lui Adam și Evei: „Fiți roditori și înmulțiți-vă, umpleți pămîntul și supuneți-l; domniți... peste toate viețuitoarele care mișună pe pămînt!” (Geneza 1:28, NTLR). Aceasta era sarcina reprezentanților lui Dumnezeu. Urmau să-L slujească pe Dumnezeu ca regi și administratori ai creației. Slujba omenirii era să se răspîndească pe pămînt și să extindă Edenul pe întreaga planetă – să lărgească împărăția lui Dumnezeu. Desigur, pentru asta era nevoie de mai mult de doi oameni, de aceea Dumnezeu i-a instruit pe Adam și Eva să aibă copii.

După cum știm deja, Adam, Eva și urmașii lor au dat greș. Oamenii au păcătuit. Dacă nu s-ar fi întîmplat acest lucru, pămîntul ar fi fost transformat, pas cu pas, într-un Eden mondial.

Am fi trăit o viață fără sfârșit, pe o planetă adusă la perfecțiune, alături de Dumnezeu și de familia Lui spirituală.

Dumnezeu îi iubește pe oameni, așa că i-a iertat pe Adam și Eva. Însă tot restul omenirii, de la acel punct încolo, a fost sortit să le calce pe urme. Noi toți păcătuim și merităm moartea, în absența intervenției lui Dumnezeu (Romani 6:23). Sîntem muritori și, prin urmare, păcătoși. Avem nevoie de mîntuire.

Ideea că Dumnezeu Își dorește ca noi să ne alăturăm familiei Sale divine, să facem parte din consiliul Lui și să trăim în prezența Lui, ne ajută să înțelegem unele din uimitoarele lucruri pe care ni le spune Biblia.

Asta ne explică de ce Biblia se referă la credincioși ca fiind „fii ai lui Dumnezeu” sau „copii ai lui Dumnezeu” (Ioan 1:12; 11:52; Galateni 3:26; 1 Ioan 3:1-3). Ne explică de ce ni se spune că ei sînt „adoptați” în familia lui Dumnezeu (Galateni 4:5-6; Romani 8:14-16). De ce sîntem numiți „moștenitori” ai lui Dumnezeu și ai împărăției Lui (Galateni 4:7; Titus 3:7; Iacov 2:5) și „părtași ai naturii dumnezeiești” (2 Petru 1:4; vezi și 1 Ioan 3:2). Ne explică de ce, la întoarcerea lui Isus, El le promite credincioșilor că le va da „să mănînce din pomul vieții, care se află în raiul lui Dumnezeu” (Apocalipsa 2:7). De ce El ne promite că va împărți cu noi domnia asupra neamurilor (Apocalipsa 2:26-28) și chiar și propriul Său tron (Apocalipsa 3:21). În această viață, mergem *înainte* ca să ne *întoarcem* în Eden. *Raiul se va întoarce pe pămînt.*

Asta este ce vom face în viața de apoi – vom domni în noul Eden mondial. Ne vom bucura de lucrurile pe care Dumnezeu intenționase ca Adam și Eva să le realizeze. În viața veșnică nu vom cînta la harpă de dimineața pînă seara. Ci vom explora și savura creațiunea imaculată, în toată plinătatea ei inimaginabilă, alături de Dumnezeu Însuși, de Isus cel înviat și de ceilalți reprezentanți, atît umani cît și supranaturali.

De ce contează toate acestea

Deși poate nu e ușor de observat la prima vedere, de aici derivă multe idei care ne pot schimba viața. Modul în care abordăm traiul nostru de zi cu zi s-ar schimba dacă am trăi conștienți că viețile noastre Îl reprezintă pe Dumnezeu și aduc la îndeplinire planurile Lui – chiar dacă deocamdată nu vedem deslușit aceste planuri.

Planul inițial al lui Dumnezeu a fost să facă din tot pămîntul un Eden. Dumnezeu a dorit ca oamenii să ia parte la extinderea bunei Lui stăpîniri pe întreg pămîntul, așa cum era și în Eden. El le-a spus lui Adam și Evei să aibă copii și să devină stăpîni și administratori ai

creației (Geneza 1:26-28). Această poruncă n-a fost dată uitării după cădere. De fapt, a fost repetată, după înfricoșătoarele evenimente ale potopului (Geneza 8:17, 9:1). Deși Edenul a fost pierdut, Dumnezeu intenționează ca el să fie restaurat. În cele din urmă, domnia Lui – împărăția Lui – se va întoarce în toată amploarea ei atunci când Isus va reveni și când Dumnezeu va crea un cer nou și un pământ nou (unul care, conform capitolelor 21 și 22 din Apocalipsa, seamănă mult cu Edenul). Între timp, noi putem răspîndi adevărul lui Dumnezeu și evanghelia lui Isus peste tot. Putem de asemenea să-L reprezentăm pe Dumnezeu înaintea tuturor celor pe care îi întâlnim, și în orice loc. Noi sîntem agenții lui Dumnezeu pentru a restaura Edenul aici și acum, așteptînd în același timp ziua când Isus va duce acest plan la punctul său culminant.

Dacă ne gîndim în mod conștient la noi înșine ca fiind agenți ai lui Dumnezeu – reprezentanți ai Săi – realizăm că *deciziile pe care le luăm contează*. Creștinii, nemaifiind pierduți în păcat, pot îndeplini planul lui Dumnezeu cu ajutorul Duhului Sfînt. Ne aflăm aici pentru a răspîndi bunătatea vieții cu Dumnezeu și a spune oamenilor care au nevoie de evanghelie cum se pot bucura și ei de aceasta. Viețile noastre se intersectează cu ale multor oameni. Amintirea întîlnirii cu noi va continua să aibă un efect de-a lungul vieții lor, și se va extinde în viețile celor pe care ei îi vor întîlni la rîndu-le. Noi sîntem fie o întrezărire a vieții cu Dumnezeu, fie a vieții fără Dumnezeu. Cale de mijloc nu e.

Cunoștința faptului că toți oamenii sînt reprezentanți ai lui Dumnezeu ar trebui de asemenea să ne deschidă ochii asupra caracterului sacru al vieții umane. Acest lucru se reflectă dincolo de deciziile cruciale, ce țin de viață și moarte. Ceea ce am discutat aici are impact major asupra modului în care ne privim unii pe ceilalți și a modului în care ne raportăm unii la ceilalți. Rasismul nu-și are locul în lumea lui Dumnezeu. Injustiția e incompatibilă cu calitatea de reprezentant al lui Dumnezeu. Abuzul de putere – acasă, la muncă, sau în guvernămînt – este neplăcut lui Dumnezeu. Nu așa S-a raportat Dumnezeu la copiii Săi în Eden, și deci nu are ce să caute în relațiile noastre cu ceilalți reprezentanți ai Lui.

În cele din urmă, a fi reprezentant al lui Dumnezeu înseamnă că orice slujbă care Îl onorează pe El este o vocație *spirituală*. Orice lucrare legitimă poate contribui la apropierea lumii noastre de Eden, și la binecuvîntarea celorlalți reprezentanți ai Lui – sau dimpotrivă. Dumnezeu nu-i socotește pe pastori sau misionari mai sfinți sau mai speciali din cauza slujbei lor. Pe Dumnezeu Îl interesează cum Îl reprezentăm, fiecare dintre noi, acolo unde sîntem. Fie ne opunem întunericului, răspîndind viața pe care Dumnezeu vrea ca, în final, toți oamenii să o trăiască, fie nu. Nu avem nevoie de ocazii spectaculoase – trebuie doar să ne folosim de cele pe care le primim.

Pe cât de impresionant fusese planul lui Dumnezeu pentru grădina Eden, pe atât de repede s-a destrămat. *Numai* Dumnezeu este perfect. Libertatea, în mâinile unor ființe imperfecte – fie ele chiar divine, poate avea rezultate dezastruoase.

Capitolul PATRU

Insurecții divine

Am încheiat capitolul anterior cu afirmația că voința liberă, în mâinile unor ființe imperfecte, fie ele umane sau divine, poate avea rezultate dezastruoase. E puțin spus. Cîteva catastrofe din primele capitole ale Bibliei, ce au inclus atît ființe umane cît și supranaturale, ilustrează acest fapt.

Să ne amintim că Dumnezeu a decis să-Și împartă autoritatea atît cu ființe divine de pe tărîmul supranatural, cît și cu oamenii de pe pămînt. Acesta a fost contextul declarației lui Dumnezeu: „Să *facem* om după chipul *nostru*” (Geneza 1:26, sublinierea mea) și, ulterior, al faptului că Dumnezeu a creat oameni după chipul *Său*. Și ființele spirituale, și oamenii, sînt reprezentanți ai lui Dumnezeu. Noi participăm la autoritatea Lui și Îl reprezentăm în calitate de coregenți.

Pe de o parte, această decizie a fost minunată. Voința liberă face parte din asemănarea cu Dumnezeu. Nu am putea fi ca El dacă nu am avea-o. Fără voință liberă, concepte precum dragostea și sacrificiul de sine încetează să existe. Dacă ești programat să „iubești”, decizia nu îți aparține. Nu e ceva real. Cuvintele și acțiunile unui scenariu gata scris nu sînt veritabile. Toate acestea mă duc cu gîndul la ultimul film din seria originală a „Războiului stelelor”: *Întoarcerea lui Jedi*. Spiritul lui Obi-Wan Kenobi îi spune lui Luke că tatăl său, Darth Vader, e acum „mai mult mașină decît om”. Și totuși, în final, descoperim că nu-i așa. Vader îl salvează pe Luke de imperatorul Palpatine cu costul propriei sale vieți. Nu era doar o mașină programată. Hotărîrea lui a venit din inimă, din umanitatea sa – din propria voință liberă.

Cu toate acestea, decizia lui Dumnezeu are și un aspect întunecat. A da libertate unor ființe inteligente presupune posibilitatea, sau chiar probabilitatea, că acestea vor face alegeri greșite – sau chiar că se vor răzvrăti în mod intenționat. Iar, practic, acest lucru e aproape garantat, deoarece singura ființă perfectă este numai Dumnezeu. El este singurul în care-Și poate pune cu adevărat propria încredere. De aceea, în Eden, lucrurile puteau lua o întorsătură greșită, și chiar așa s-a și întîmplat.

Probleme în Paradis

Gîndiți-vă cum stăteau lucrurile în Eden. Adam și Eva nu erau singuri. Era și Dumnezeu acolo, împreună cu consiliul Său. Edenul este sediul divin/uman de unde restul pămîntului urmează a fi „supus” (Geneza 1:26-28) – răspîndind viața edenică pe restul planetei. Însă unui membru al consiliului nu i-au convenit planurile lui Dumnezeu.

După cum am văzut și în Geneza 1, în Geneza 3 există aluzii la faptul că în Eden domiciliază și alte ființe divine. În versetul 22, după ce Adam și Eva au păcătuit, Dumnezeu spune: „Omul a ajuns ca *unul dintre noi*, cunoscînd binele și răul” (sublinierea mea). Această expresie e același gen de semnal pe care l-am întîlnit în Geneza 1:26 („după chipul nostru”).

Știm că personajul principal din Geneza 3, Șarpele, nu era un șarpe obișnuit. Nu era de fapt un animal. Orice efort de a-l fi așezat într-o grădină zoologică, în spatele unui geam de sticlă, ar fi dat greș – și nu l-ar fi amuzat deloc. El era o ființă divină. Apocalipsa 12:9 îl identifică drept Diavolul, Satan.

Unii creștini presupun, pe baza versetelor din Apocalipsa 12:7-12, că o răzvrătire angelică a avut loc la scurt timp după Creație:

În cer a avut loc un război. Mihaîl și îngerii lui s-au războit cu balaurul. Balaurul și îngerii lui s-au războit și ei, dar nu au putut învinge și locul lor nu li s-a mai găsit în cer. Marele balaur a fost aruncat, și anume șarpele cel vechi, numit diavolul și Satan, cel care înșală întreaga omenire, a fost aruncat pe pămînt, iar împreună cu el au fost aruncați și îngerii lui. (Apocalipsa 12:7-9, NTLR)

Însă războiul din cer descris aici este asociat cu nașterea lui Mesia (Apocalipsa 12:4-5, 10):

Balaurul a stat înaintea femeii care stătea să nască, pentru ca să-i mănînce copilul, cînd îl va naște. Ea a născut un fiu, un copil de parte bărbătească. El are să cîrmuiască toate neamurile cu un toiag de fier. Copilul a fost răpit la Dumnezeu și la scaunul Lui de domnie. [...]

Și am auzit în cer un glas tare, care zicea: „Acum a venit mîntuirea, puterea și împărăția Dumnezeului nostru și stăpînirea Hristosului Lui, pentru că pîrișul fraților noștri, care zi și noapte îi pîra înaintea Dumnezeului nostru, a fost aruncat jos.” (Cornilescu)

Biblia nu ne indică în nici un fel că, înainte de evenimentele din Eden, vreunul din reprezentanții Săi – umani sau divini – s-ar fi opus voinței lui Dumnezeu, sau s-ar fi răzvrătit. Însă circumstanțele se schimbă radical în Geneza 3.

Nelegiuirea Șarpelui a constat în faptul că a ales, în mod liber, să respingă autoritatea lui Dumnezeu. Dumnezeu hotărîse ca Adam și Eva să se alătore „întreprinderii familiale”. Ei aveau să extindă Edenul pe pămînt. Însă vrăjmașul nu i-a dorit acolo. El s-a pus pe sine în locul lui Dumnezeu. Și-a zis în inima lui: „Mă voi sui în cer, îmi voi ridica scaunul de domnie mai presus de stelele lui Dumnezeu; voi ședea pe muntele adunării dumnezeilor” (Isaia 14:13, Cornilescu).

A avut parte însă de o aspră trezire la realitate. Deoarece înșelăciunea sa a dus la păcatul lui Adam și al Evei, Șarpele a fost expulzat din locuința lui Dumnezeu (Ezechiel 28:14-16) și exilat pe pămînt – în limbaj biblic, „doborît la pămînt” (Isaia 14:12) – locul în care domnește moartea, unde viața nu este veșnică. În loc să fie domn al vieții, a devenit domn al morților, ceea ce a însemnat că marele vrăjmaș își exercita de-acum dominația asupra tuturor oamenilor, deoarece evenimentele din Eden au dus la pierderea nemuririi pămîntești. De acum, omenirea va avea nevoie de răscumpărare pentru a avea viață veșnică alături de Dumnezeu într-un nou Eden.

Rezultatul a fost o serie de blesteme. Blestemul asupra Șarpelui include și o profeție. Dumnezeu a spus că sămînța Evei și cea a Șarpelui vor fi în dezacord: „Domnul Dumnezeu i-a zis șarpelui: [...] Voi pune dușmănie între tine și femeie, între sămînța ta și sămînța ei; sămînța ei îți va zdrobi capul, iar tu îi vei zdrobi călcîiul” (Geneza 3:14-15, NTLR). Cine e sămînța Evei? Oamenii. Și cine e sămînța Șarpelui? Ei, aici răspunsul este mai abstract. Apostolul Ioan ne dă niște exemple – cum ar fi conducătorii evrei care Îl urau pe Isus. „Voi sînteți de la tatăl vostru, diavolul”, le-a zis Isus (Ioan 8:44). Isus l-a numit pe Iuda, cel care l-a trădat, „un diavol” (Ioan 6:70). Sămînța Șarpelui este oricine care, asemenea lui, se opune planului lui Dumnezeu.

Sămînța cea rea

N-a durat mult pînă au apărut alte necazuri. Unul dintre copiii lui Adam și ai Evei a devenit un ucigaș. Cain l-a omorît pe Abel, arătînd astfel că „era de la cel rău” (1 Ioan 3:12). Pe măsură ce populația umană a crescut, ne spune Biblia, a crescut și răul.

Ajungem acum la altă nelegiuire a ființelor supranaturale, care – deși nu apare prea des în predici duminica dimineața – a avut un impact major asupra răspîndirii răutății pe pămînt. De data aceasta au fost mai mulți răzvrătiți, nu doar unul. Molima răului care s-a întins în toată omenirea, în Geneza 6:5, se leagă de evenimentele din Geneza 6:1-4: fiii lui Dumnezeu și-au zămislit propriii copii pămîntești, cunoscuți sub numele de nefilimi.

Biblia nu ne mai dă multe alte amănunte despre ce s-a întâmplat, însă elemente ale acestei istorisiri apar în alte locuri din Biblie, precum și în tradiții ebraice din afara Bibliei, pe care autorii Noului Testament le cunoșteau bine și le-au citat în scrierile lor.

De exemplu, Petru și Iuda scriu despre îngerii care au păcătuit înainte de potop (2 Petru 2:4-6, vezi și Iuda 5-6). O parte din ce ne spun ei provine din surse ebraice din afara Bibliei. Petru și Iuda ne spun că fiii lui Dumnezeu care au comis această nelegiuire au fost puși în lanțuri, închiși sub pământ – cu alte cuvinte, își execută sentința în iad – până în zilele din urmă. Ei vor fi dintre aceia care vor trece prin Judecata de Apoi a lui Dumnezeu, un eveniment pe care Biblia îl numește „Ziua Domnului”.

Sursele din care provin cuvintele lui Petru și Iuda sînt binecunoscute cercetătorilor biblici. Una dintre acestea este o carte numită 1 Enoh. Era în circulație printre evreii din timpul lui Isus și printre creștinii din biserica primară, deși nu era considerată ca avînd statut sacru și inspirație divină. Însă Petru și Iuda au considerat că o parte din conținutul său era suficient de importantă pentru a fi inclusă în epistolele lor.

Aceste surse cuprind speculații, fie că fiii lui Dumnezeu au vrut „să ajute” omenirea, oferindu-le cunoștințe divine, dar ajungînd apoi să se abată, fie că au vrut să-L imite pe Dumnezeu, creîndu-și proprii reprezentanți. Sînt incluse de asemenea explicații despre originea demonilor. Demonii sînt sufletele răposate ale nefilimilor ce au murit înainte de potop și în timpul acestuia. Ei hălăduiesc pe pământ, hărțuindu-i pe oameni și căutînd să se reîntrupeze. În cărțile biblice care urmează Genezei, descendenții nefilimilor din Geneza 6:1-4 sînt numiți anachimi și refaimi (Numeri 13:32-33; Deuteronom 2:10-11, EDCR). Unii dintre acești refaimi apar în tărîmul subpămîntean al morților (Isaia 14:9-11³) unde a fost aruncat Șarpele. Mai tîrziu, scriitorii Noul Testament vor numi acel loc „iad”.

Aceste idei ne arată că scriitorii evrei din vechime au înțeles amenințarea conținută în Geneza 6:1-4. Era încercarea fiilor lui Dumnezeu de a reformula Edenul, în care divinul și umanul coexistă, în felul lor. La fel ca primul Vrajmaș, au avut îndrăzneala de a crede că știu mai bine decît Dumnezeu ce ar trebui să se întîmple pe pământ. Varianta lor alterată a planului de restaurare a domniei lui Dumnezeu a dus însă lucrurile din rău în mai rău.

Episodul din Geneza 6:1-4 este nu numai un teribil ecou al „seminței Șarpelui” – opoziție intenționată la adresa lui Dumnezeu – ci este și o prevestire a lucrurilor și mai rele care aveau să urmeze. Pe vremea lui Moise și Iosua, o parte din adversarii cu care s-au confruntat în cucerirea Țării Promise erau niște triburi răzlețe de uriași (Deuteronom 2-3). Acești uriași

³ Cuvîntul tradus în limba română „umbrele” (Cornilescu) sau „sufletele morților” (NTLR) este, în limba ebraică, *refaim*.

erau cunoscuți sub tot felul de nume. În Numeri 13:32-33 sînt numiți anachimi. Ni se spune în mod specific că sînt descendenți în viață ai nefilimilor – odraslele fiilor lui Dumnezeu din Geneza 6:1-4. Vechiul Testament ne arată că israeliții s-au luptat cu acești dușmani supradimensionați pînă în zilele lui David. Acesta l-a omorît pe Goliat (1 Samuel 17), iar unii din oștenii săi i-au ucis pe frații lui Goliat, punînd astfel capăt amenințării (2 Samuel 21:15-22).

De ce contează toate acestea

Blestemul profetic asupra Șarpelui, precum și nelegiuirea ființelor divine ce i-a urmat, sînt cele dintîi etape a ceea ce teologii numesc război spiritual – bătălia dintre bine și rău, lungul război împotriva lui Dumnezeu și a poporului Său. Este un război dus pe cîmpuri de luptă din două tărîmuri: cel văzut și cel nevăzut.

Oricît de stranii par aceste istorisiri, ele ne învață o lecție importantă: în privința destinului omenirii, Dumnezeu S-a aflat în concurență cu competitori divini. Și încă Se află. Opoziția la adresa voii lui Dumnezeu este vie și activă, atît în domeniul spiritual, cît și în sînul omenirii. Însă Dumnezeu are propriile Sale planuri pentru reunificarea cerului și pămîntului. Interferențele ostile nu vor rămîne nepedepsite. Omenirea e mult prea valoroasă. Nu vor exista alterări sau răsturnări ale planului lui Dumnezeu pentru familia Sa umană.

Aceste pasaje ne învață și niște lecții pozitive. Deși putem spune că îndelungatul război împotriva lui Dumnezeu își are originea în decizia Lui de a crea reprezentanți ai Săi, umani și divini, care să posede, ca și El, atributul voinței libere, totuși El nu este *cauza* răului.

Nu există nici un fel de indicație în Biblie cum că Dumnezeu Și-ar fi împins reprezentanții către nesupunere, sau că neascultarea lor ar fi fost predestinată. Faptul că Dumnezeu cunoaște viitorul nu înseamnă că acesta este predestinat. Știm acest lucru din pasaje precum 1 Samuel 23:1-14, unde citim cum a salvat David cetatea fortificată a Cheilei de hărțuirea filistenilor. După bătălie, Saul a aflat că David se afla în cetate. Saul tot încerca, de ceva timp, să-l omoare pe David, obsedat fiind de teama că acesta avea să-l detroneze. Saul a trimis o oaste către Cheila, sperînd să-l prindă pe David ca într-o capcană între zidurile cetății. Însă cînd David a auzit de acest plan, L-a întrebat pe Dumnezeu:

„Mă vor preda, oare, locuitorii Cheilei în mîna lui? Va veni, oare, Saul după cum a auzit robul Tău? DOAMNE, Dumnezeul lui Israel, Te rog, răspunde-i robului Tău.”

„Va veni! [...] Te vor da, i-a răspuns DOMNUL.” (1 Samuel 23:11-12, NTLR)

Imediat, David a făcut ceea ce ar fi făcut oricare dintre noi – a plecat din cetate cât de repede a putut. *Iar asta ne spune că preștiința lui Dumnezeu nu înseamnă predestinare.* În 1 Samuel 23 vedem că Dumnezeu cunoaște dinainte două evenimente care pînă la urmă nu mai au loc. Faptul că Dumnezeu a știut în avans că ființele divine se vor răzvrăti și că omenirea va da greș nu înseamnă că El a *făcut să se întîmple* acele lucruri. Preștiința nu presupune predestinarea.

Iată cum trebuie să privim evenimentul căderii: Dumnezeu a știut că Adam și Eva aveau să-L trădeze. Nu a fost surprins cînd acest lucru s-a întîmplat. El cunoaște toate lucrurile, reale și posibile. Însă faptul că Dumnezeu a putut prevedea intrarea în lume a răului și a răzvrătirii, atît din partea oamenilor cît și a divinului Răzvrătit care a sedus omenirea împingînd-o spre rebeliune, nu înseamnă că El a cauzat toate astea.

La fel putem, și chiar trebuie, să privim răul prin care trecem în vremurile noastre și în propria noastră viață. Dumnezeu a pre-văzut căderea și a fost pregătit cu un plan pentru a o rectifica. De asemenea, El a știut că vom fi păcătoși din naștere și că vom da greș (foarte des, dacă sîntem sinceri!). Însă El n-a predestinat aceste eșecuri. Cînd păcătuiam, e nevoie să ne asumăm responsabilitatea pentru păcat. Păcătuiam pentru că alegem să păcătuiam. Nu putem spune că așa a vrut Dumnezeu, sau n-am avut de ales, pentru că a fost predestinat.

Cu toate acestea, Dumnezeu ne-a arătat iubire prin faptul că „pe cînd eram noi încă păcătoși, Hristos a murit pentru noi” (Romani 5:6-8, Cornilescu). El ne-a iubit deși știa ce urma să facem. El nu ne-a dat doar libertatea de a păcătui, ci ne-a dat și libertatea de a crede evanghelia și de a trăi pentru Isus.

Dumnezeu știe de asemenea – cum știm și noi, din experiență – că lucruri rele se întîmplă și oamenilor buni, chiar și creștinilor. Răul se află în lume pentru că oamenii (și ființele divine) au libertatea de a face rău. Dumnezeul nostru nu e o zeitate perversă care predestinează lucruri îngrozitoare, sau care are nevoie să se întîmple nelegiuri oribile și păcate pentru îndeplinirea vreunui plan măreț. Dumnezeu nu are nevoie de rău – punct. Planurile lui vor cîștiga teren *în ciuda* răului – biruindu-l și, în final, condamnîndu-l.

Ne putem întreba de ce nu elimină Dumnezeu răul chiar acum. Există un motiv întemeiat: ca Dumnezeu să îndepărteze total răul, ar însemna să-i elimine total pe reprezentanții Săi, umani și divini, care nu sînt perfecți asemenea Lui. Da, s-ar rezolva astfel problema răului, însă ar însemna că ideea Sa originală, de a crea alți agenți divini și ființe umane care să trăiască și să domnească alături de El, nu a fost decît o uriașă greșeală. Însă Dumnezeu nu face greșeli.

De asemenea, ne-am putea dori ca Dumnezeu să nu le fi dat niciodată oamenilor libertate – dar atunci unde am rămîne? Alegînd să ne dea libertate, Dumnezeu a ales să nu ne facă roboți sau sclavi fără gîndire proprie. Dacă am exclude voința liberă, aceasta ar fi fost singura opțiune. Însă, deoarece libertatea e un atribut pe care îl avem în comun cu Dumnezeu, fără ea nu am putea fi cu adevărat reprezentanți ai Lui. Dumnezeu nu este un robot. El ne-a făcut asemenea Lui. Nici asta n-a fost o greșeală. Dumnezeu a ținut prea mult la ideea omenirii pentru a proceda altfel. Și de aceea a pregătit mijlocul prin care, după intrarea răului în lume, să răscumpere umanitatea, să înnoiască Edenul și să șteargă orice lacrimă (Apocalipsa 7:17, 21:4).

Am început așadar să observăm îndelungatul război împotriva lui Dumnezeu. El are o strategie de atac. Însă situația se va înrăutăți înainte ca El să-și pună în aplicare prima mișcare.

Capitolul CINCI

Geografia cosmică

Încălcările de lege înfăptuite cu bună știință de ființele divine, și discutate în capitolul anterior, au ceva în comun. Amîndouă au constituit răzvrătiri supranaturale, țintind la a uzurpa și a deturna planul lui Dumnezeu pentru omenire, și la a împiedica restaurarea domniei Lui. În acest capitol, ne vom ocupa de o altă răzvrătire, de data aceasta avînd ca origine oamenii.

Rezultatul acestei răzvrătiri a fost o situație dificilă care ne afectează pînă în ziua de azi – iar în această situație sînt implicate ființe supranaturale. Lupta titanică pentru strategia de restaurare inițiată de Dumnezeu a luat o întorsătură negativă, pe care în final numai întoarcerea lui Isus o va rezolva.

Turnul Babel

Relatarea despre Turnul Babel (Geneza 11:1-9) este în același timp una dintre cele mai cunoscute și cel mai puțin înțelese istorisiri din Biblie. Copiii învață despre Turnul Babel la școala duminicală: acolo a încurcat Dumnezeu limbile oamenilor de pe pămînt.

După potop, Dumnezeu a repetat porunca pe care le-o dăduse lui Adam și Evei – de a umple pămîntul. Dorința Lui era de a demara răspîndirea influenței domniei Sale prin omenire. Însă din nou, planul nu a funcționat. Oamenii au refuzat să coopereze cu El. Cu răzvrătirea în suflet, au venit ei cu altă idee, mai bună – sau cel puțin așa li s-a părut lor. S-au hotărît să clădească un turn, „ca să nu fie împrăștiați pe toată fața pămîntului” (Geneza 11:4, Cornilescu). Logica lor sună ciudat. Desigur, cu un turn mareț puteau „să-și facă un nume” (Geneza 11:4), însă ce legătură avea acesta cu evitarea răspîndirii lor pe pămînt?

Răspunsul are de-a face cu însuși turnul. Cercetătorii Bibliei și arheologii știu că în Babilonul antic și în orașele din împrejurul său erau construite turnuri numite zigurate. Scopul ziguratelor era să constituie locuri unde oamenii se puteau întîlni cu zeii. *Ele făceau parte din incinte sacre.* În loc să facă din întreaga lume un Eden – și să răspîndească domnia Lui

Dumnezeu și cunoașterea Lui peste tot – oamenii au dorit să-L coboare pe Dumnezeu într-un singur loc.

Nu acesta era planul lui Dumnezeu, iar El nu S-a bucurat să vadă ce făceau oamenii. Din acest motiv a declarat – din nou, către membrii consiliului Său – „Haidem să *ne* coborâm și să le încurcăm acolo limba” (Geneza 11:7, NTLR, sublinierea mea). Așa a și făcut Dumnezeu, iar omenirea a fost divizată și împrăștiată. Incidentul acesta ne explică formarea națiunilor enumerate în capitolul anterior (Geneza 10).

Aceasta e istorisirea așa cum este cunoscută de majoritatea creștinilor. Să trecem acum la partea mai puțin cunoscută.

Zei și națiunile lor

Geneza 11 nu este singurul pasaj care descrie ce s-a întâmplat la Turnul Babel. Deuteronom 32:8-9 ne prezintă astfel evenimentele:

Cînd Cel Preaînalt le-a împărțit moșteniri neamurilor,
cînd i-a despărțit pe fiii oamenilor,
le-a pus hotare popoarelor
după numărul fiilor lui Dumnezeu,
căci partea DOMNULUI este poporul Său,
Iacov este partea Lui de moștenire. (EDCR)

În unele traduceri ale Bibliei este scris „după numărul fiilor lui Israel” în loc de „fiilor lui Dumnezeu”. Însă *Israelul nu exista în momentul construirii Turnului Babel*. Dumnezeu l-a chemat pe Avraam de-abia după Babel (Geneza 12). „Fiilor lui Israel” n-are cum să fie corect. „Fiilor lui Dumnezeu” este termenul care se regăsește în sulurile de la Marea Moartă, cele mai vechi manuscrise biblice care au ajuns pînă la noi. Ediția Dumitru Cornilescu Revizuită redă varianta corectă, care se regăsește și în nota de subsol din Noua Traducere în Limba Română.⁴

Cuvintele acestea sînt foarte importante. Atunci cînd Dumnezeu a împărțit națiunile, *ele au fost împărțite între fiii lui Dumnezeu*. El a repartizat națiunile membrilor consiliului Său divin. Aceasta este explicația biblică pentru faptul că celelalte popoare au ajuns să se închine altor dumnezei. Înainte de Babel, Dumnezeu Și-a dorit să aibă o relație cu întreaga omenire.

⁴ În limba engleză, vezi *English Standard Version*, 2016.

Însă răzvrătirea de la Babel a schimbat acest lucru. Dumnezeu a hotărât să dea în seama membrilor consiliului Său divin guvernarea celorlalte națiuni.

Această decizie a însemnat o judecată împotriva omenirii. Chiar și după potop, oamenii au refuzat să ducă mai departe planul Împărăției pe care Dumnezeu îl începuse în Eden. Așa că El a decis să creeze o nouă națiune, „partea” Lui, cum este numită în Deuteronom 32:9 – Israelul. A făcut acest lucru începând cu chemarea lui Avraam, în Geneza 12, capitolul imediat următor relatării despre Turnul Babel.

Faptul că celelalte națiuni au fost repartizate altor dumnezei formează cadrul întregului Vechi Testament. Cum așa? Restul Vechiului Testament are de-a face cu Dumnezeul lui Israel și poporul Său, israeliții, și conflictul lor cu dumnezeii celorlalte națiuni și cu locuitorii lor.

Nu aceasta a fost intenția inițială a lui Dumnezeu. E adevărat, decizia Lui la Turnul Babel a fost o judecată, însă Dumnezeu n-a intenționat vreodată ca popoarele să fie părăsite de El pentru totdeauna. Atunci când Dumnezeu a încheiat legământul cu Avraam, El a spus clar că prin Avraam și urmașii lui „vor fi binecuvântate toate familiile pământului!”. Planul lui Dumnezeu era să aducă națiunile înapoi în familia Sa la un moment dat.

Pavel cunoștea toate aceste lucruri. În cuvântarea sa către filosofii păgâni din Atena, a spus:

Dintr-un singur om, El a făcut fiecare neam de oameni, ca ei să locuiască pe toată suprafața pământului, le-a desemnat mai dinainte vremurile și a stabilit hotare locuinței lor, pentru ca ei să-L caute pe Dumnezeu și, poate, să-L și găsească, în timp ce bîjbîie după El, măcar că nu este departe de nici unul dintre noi. (Faptele Apostolilor 17:26-27, NTLR)

Prin Moise, Dumnezeu Își avertizase poporul să nu se închine la „oștirea cerului” (Deuteronom 4:19-20), o denumire aplicată în alte locuri membrilor consiliului divin (1 Regi 22:19). Faptele Apostolilor 17:26-27 arată clar că scopul lui Dumnezeu era ca totuși popoarele să continue să-L caute pe El.

Însă dumnezeii ce fuseseră așezați peste națiuni s-au interpus acestui plan în două moduri.

Am văzut mai sus în Psalmul 82:1 că Dumnezeu a chemat laolaltă pe zeii din consiliu. Restul psalmului ne spune cu ce motiv. Dumnezeii națiunilor domniseră peste popoarele lor cu injustiție – în moduri contrare dorințelor și principiilor dreptății Dumnezeului adevărat. Dumnezeu îi condamnă de cum începe discuția: „Pînă cînd veți mai judeca cu nedreptate și veți continua să-i favorizați pe cei răi?” (Psalmul 82:2, NTLR). După ce-i mustră aspru în încă două versete pentru injustiția lor, Domnul arată că zeii nu au ajutat popoarele ce

umblau în întuneric să-și găsească drumul înapoi către Dumnezeu cel adevărat: „Dar asupritorii aceștia nu știu nimic; sînt cu totul ignoranți! Rătăcesc în întuneric, în timp ce întreaga lume se clatină din temelii” (Psalmul 82:5, după *New Living Translation*).

Din nefericire, pînă la urmă și israeliții au ajuns să se închine unor dumnezei „pe care nu li-i dăduse El” (Deuteronom 29:26; vezi și 32:17), în loc să-L caute pe Dumnezeu cel adevărat. Răspunsul lui Dumnezeu a fost drastic și prompt: „Eu am zis: «Sînteți dumnezei, toți sînteți fii ai Celui Preaînalt. Însă veți muri ca niște oameni, veți cădea ca un domnitor oarecare»” (Cornilescu).

Zei aveau să-și piardă nemurirea (Psalmul 82:7) și să moară precum oamenii. Din alte pasaje, știm că această judecată este asociată cu vremurile din urmă (Isaia 34:1-4). În finalul Psalmului 82, scriitorul își exprimă speranța că va fi o zi în care Dumnezeu Își va revendica națiunile ca moștenire a Sa. După cum vom vedea mai tîrziu, dorința îi va fi îndeplinită în Noul Testament.

Concepția despre lume din Deuteronom 32

Pe baza concepției despre lume prezente în Deuteronom 32, înțelegem că *în Biblie, geografia este cosmică*. Terenul de sub picioarele oamenilor este ori sfînt, adică dedicat lui Yahve, ori e domeniul unui alt dumnezeu. Această concepție despre lume e reflectată în multe alte locuri din Biblie. De exemplu, în Vechiul Testament, cartea Daniel vorbește despre faptul că națiunile străine sînt dominate de „căpetenii” divine (Daniel 10:13, 20-21). Un alt exemplu: pe cînd David se ferea din calea regelui Saul, a fost împins afară din Israel, în teritoriul filistenilor. În 1 Samuel 26:19, David strigă: „Ei mă izgonesc azi ca să mă dezlipească de moștenirea Domnului, zicîndu-mi: «Du-te de slujește unor dumnezei străini!»”. David n-avea de gînd să urmeze alți dumnezei. Și nici nu voia să spună că Dumnezeu nu e atotprezent. Însă Israelul era pămînt sfințit, locul care Îi aparținea Dumnezeului adevărat. Iar David era blocat pe terenul unui alt dumnezeu.

Relatarea mea preferată din Vechiul Testament ce ilustrează această idee se găsește în 2 Regi 5. Naaman era căpitan în oastea Siriei. Era, de asemenea, lepros. După ce a pus în aplicare instrucțiunile lui Elisei de a se spăla de șapte ori în rîul Iordan, a fost vindecat de lepră în mod miraculos. Naaman i-a spus lui Elisei: „Acum știu că nu este alt Dumnezeu pe tot pămîntul decît în Israel” (5:15). Profetul n-a vrut să primească plată, așa că Naaman a cerut cu smerenie să încarce doi catîri cu pămînt, ca să-l ducă înapoi acasă cu el. *Pămînt?* De ce ar cere cineva bulgări de pămînt? Pentru că acel pămînt îi aparținea Dumnezeului lui Israel. În consecință, era sfînt.

Nu e un accident că întâlnim același fel de a gândi și în Noul Testament. Pavel folosește o serie de termeni cu referire la ființele divine ostile (Efeseni 1:20-21; 3:10; 6:12; Coloseni 1:16; 2:15): conducători, autorități, puteri, tronuri. Ce au aceștia în comun? Cu toții sînt termeni binecunoscuți utilizați pentru a desemna autorități geografice.

Apostolul Pavel a scris două scrisori către biserica din Corint pentru a se ocupa de unele situații care-i ajunseseră la ureche. În prima din ele, le spune conducătorilor bisericii să dea afară un om care trăia, fără să se pocăiască, în păcat sexual (1 Corinteni 5:1-13). În mod curios, îndemnul lui este să-l dea pe acest om „pe mîna lui Satan” (1 Corinteni 5:5). Ce înțeles ar putea avea acest limbaj?

Declarația lui Pavel are sens numai în contextul geografiei cosmice a Vechiului Testament. În teologia vechi-testamentară, „partea” lui Yahve era Israelul și pămîntul pe care El l-a dat israeliților – țara Canaanului. Prezența Lui era cea care sfințea pămîntul și îl transforma în spațiu sacru. La început, prezența lui Yahve își avea reședința în cortul întîlnirii. Cînd israeliții se opreau și își întindeau tabăra, chivotul legămîntului era plasat în centru, marcînd astfel tabăra Israelului ca pămînt sacru. Mai tîrziu, după ce israeliții s-au așezat în Canaan, prezența lui Yahve se afla în templu, făcînd din Țara Promisă un teren sacru – locuința lui Yahve și a poporului Său. În zilele noastre, prezența lui Yahve locuiește în credincioși – noi sîntem templul lui Dumnezeu (1 Corinteni 6:19; 2 Corinteni 6:16; Romani 8:9). Aceasta înseamnă că noi, credincioșii, trupul lui Hristos, sîntem noul popor al lui Dumnezeu, un nou Israel. Pavel spune acest lucru clar și explicit în Galateni 3:

Înțelegeți deci că fii ai lui Avraam sînt aceia care cred! [...]

În Hristos Isus, voi toți sînteți copii ai lui Dumnezeu, prin credință. Căci toți cîți ați fost botezați în Hristos, v-ați îmbrăcat cu Hristos. Nu este nici iudeu, nici grec, nici sclav, nici om liber, nici bărbat, nici femeie, pentru că voi toți sînteți una în Hristos Isus. Iar dacă voi sînteți ai lui Hristos, atunci sînteți sămînța lui Avraam și moștenitori după promisiunea făcută. (Galateni 3:7, 26-29, NTLR)

Deoarece credincioșii – precum și locurile unde credincioșii sînt adunați – sînt teren sfînt, păcatul trebuie eliminat. După cum pămîntul din afara taberei israelite, ca și națiunile dimprejur, aflate sub domnia altor zei, erau considerate teritoriu profan, tot astfel în vremurile Noului Testament – și în prezent – lumea este teritoriu profan. De aceea a poruncit Pavel să fie expulzat credinciosul nepocăit înapoi în lume, pe domeniul Satanei. A fi dat afară din biserică însemna a ajunge înapoi pe teren profan. Păcatului acolo îi e locul.

De ce contează toate acestea

Fundalul luptei poporului Israel este geografia cosmică rezultată din judecata lui Dumnezeu asupra națiunilor la Turnul Babel. Tot aceasta creează și cadrul în care apare evanghelia. Vestea bună a lucrării lui Isus pe cruce este că poporul lui Dumnezeu nu mai sînt doar evreii, ci toți acei ce cred în Isus (Galateni 3). Atunci cînd ucenicii duc evanghelia în toate colțurile lumii, domeniul Satanei este transformat în teritoriul lui Dumnezeu. Împărăția lui Dumnezeu avansează, recăpătînd control asupra națiunilor.

Lecția este că *această* lume nu e casa noastră. Întunericul a permeat întreaga planetă. Necredincioșii sînt în esență ostatici ai unor forțe spirituale. Ei au nevoie de evanghelie pentru a fi eliberați. Și nu uitați: *evanghelia* este arma noastră. Nu avem autorizație să confruntăm în mod direct puterile și stăpînirile. Nu ne-a fost transmis de la apostoli nici un dar spiritual în acest sens. Însă vestirea cu credincioșie a evangheliei va fi cea care va schimba cursul lucrurilor. Marea Trimitere este un plan de bătălie spirituală. Vom afla mai multe despre aceasta în capitolele următoare.

O altă lecție: Trebuie să privim fiecare adunare de credincioși adevărați ca fiind pămînt sfînt. Imaginea exterioară, clădirile, numărul de membri – nimic din toate acestea nu contează pentru Dumnezeu. Ceea ce contează este că, acolo unde sînt adunați doi sau trei, Isus este în mijlocul lor (Matei 18:20). Acel spațiu este sacru. Fiecare adunare, indiferent cît de mică sau necunoscută, este în linia întîi a unui război spiritual. Fiecare biserică are aceeași însărcinare. Iar puterile întunericului nu vor izbîndi.

Ne vom ocupa din nou de conceptul geografiei cosmice cînd vom ajunge la lucrarea lui Isus. Deocamdată, liniile frontului au fost trasate. Națiunile lumii au fost judecate și dezmoștenite de către Dumnezeu. E timpul ca El să o ia de la început și să-Și făurească propria parte de moștenire și propriul popor.

Capitolul ȘASE

Cuvîntul, Numele și Îngerul

În capitolul anterior, am aflat despre geografia cosmică a Bibliei. Ca răspuns la răzvrătirea oamenilor de la Turnul Babel, Dumnezeu a părăsit națiunile. El le-a alocat unor membri ai consiliului Său ceresc, fii ai lui Dumnezeu (Deuteronom 32:8-9). Pentru a înlocui națiunile ce fuseseră lepădate, El avea să-și creeze un popor nou, o națiune care să-I aparțină Lui. Ei aveau să fie agenții săi, pentru reînnoirea împărăției Sale pe pământ. Însă această misiune se va dovedi a fi o luptă amarnică, pentru că ceilalți dumnezei și oamenii de pe domeniile lor urmau să le fie dușmani feroce lui Dumnezeu și poporului Israel.

Noul popor al lui Dumnezeu avea să înceapă cu un om numit Avraam, al cărui nume avea să-i fie schimbat apoi în Avraam. La scurt timp după judecata de la Babel, Dumnezeu i-a făcut o vizită.

Avraam se întâlnește cu Cuvîntul

Majoritatea creștinilor știu din Geneza 12 despre vizita pe care Dumnezeu i-o face lui Avraam. El îi spune lui Avraam să plece de acasă și să pornească spre un loc pe care nu-l mai văzuse pînă atunci. Dumnezeu promite să-l călăuzească. Îi spune că El va fi Dumnezeul lui și îi face niște promisiuni speciale, constituind un legămînt. El va fi cel care-i va face pe Avraam și Sara să aibă un fiu, cu toate că amîndoi sînt înaintați în vîrstă. Fiul lor va avea ca urmași mulțimi de oameni – oameni ce vor forma noua familie pămîntească a lui Dumnezeu. Prin ei, națiunile aveau să fie binecuvîntate.

Cînd ne gîndim la întînirile dintre Avraam și Dumnezeu, de obicei ne imaginăm o voce din cer, sau în mintea lui Avraam. Sau poate că Dumnezeu a apărut într-un vis. Biblia ne spune clar că acest lucru s-a întîmplat unora dintre profeți și altor oameni. Însă nu asta s-a întîmplat cu Avraam. Dumnezeu a acționat într-un mod mult mai spectaculos. I s-a înfățișat ca om. El și Avraam au vorbit față către față.

Primim un indiciu în acest sens în Geneza 12:6-7. Biblia spune că Dumnezeu i S-a *arătat* lui Avraam. Trei capitole mai încolo, Dumnezeu Se arată din nou (Geneza 15:1-6). De data aceasta, „Cuvîntul DOMNULUI” vine la Avraam într-o *vedenie* (Geneza 15:1, Cornilescu/EDCR). Nu a fost doar o voce în mintea lui, deoarece „Cuvîntul” l-a dus pe Avraam afară și i-a arătat stelele, pentru a ilustra promisiunea că urmașii săi vor fi nenumărați (Geneza 15:5).

Dumnezeu i S-a arătat lui Avraam în chip de om și cu alte ocazii (Geneza 18). La fel a fost cazul și cu Isaac (Geneza 26:1-5), fiul promis de Dumnezeu, și cu Iacov, fiul lui Isaac (Geneza 28:10-22; 31:11-12; 32:24-30).

„Cuvîntul” sau glasul lui Dumnezeu ca mod de a-L exprima pe Dumnezeu în formă umană apare în locuri neașteptate. Unul din exemplele mele preferate e în 1 Samuel 3. Tînărul Samuel aude iar și iar o voce strigîndu-l în timpul nopții, pe cînd încerca să adoarmă. În cele din urmă, Eli, preotul pentru care lucra Samuel și cu care locuia, și-a dat seama că glasul era Dumnezeu. În versetul 10, Dumnezeu se întoarce la Samuel: „Domnul a venit, S-a înfățișat și l-a chemat ca și în celelalte dăți: «Samuele, Samuele!»” (Cornilescu). Știm că Dumnezeu S-a arătat în formă umană, deoarece relatarea precizează că „S-a înfățișat”, iar „cuvîntul Domnului” a continuat să-l viziteze pe Samuel, după cum citim la sfîrșitul capitolului (1 Samuel 3:19).

Un alt profet căruia „cuvîntul Domnului” i S-a înfățișat în formă umană fizică este Ieremia. În Ieremia 1, cînd primește chemarea de a fi profet, Ieremia spune: „Cuvîntul DOMNULUI a venit la mine” (v.4, NTLR). „Cuvîntul” este identificat cu Dumnezeu Însuși, și ni se spune că Domnul *l-a atins cu mîna* (Ieremia 1:1-9).

Dumnezeu în formă umană

Aparițiile lui Dumnezeu în chip de om sînt o caracteristică a Vechiului Testament, cu mult înainte de sosirea Sa printre oameni în persoana lui Isus din Nazaret. Dacă stăm să ne gîndim, e logic. Dumnezeu e cu totul și cu totul altfel decît noi. Biblia ne dă de înțeles că nici un om nu poate vedea adevărata esență a lui Dumnezeu, adevărata Lui prezență în toată gloria ei, și să rămîină în viață. Personajele biblice care L-au întîlnit în formă fizică se așteptau să moară din această cauză (Geneza 32:30, Deuteronom 5:24; Judecători 6:22-24). Nu au murit, deoarece Dumnezeu Și-a filtrat prezența prin ceva ce putea fi procesat de mintea omenească – foc, un nor, sau – mult mai des decît își dau seama mulți creștini – un om.

În multe cazuri, apariția lui Dumnezeu în formă umană e descrisă ca fiind o întâlnire cu „Îngerul Domnului”. Acest Înger e un personaj familiar. De exemplu, El i se înfățișează lui Moise în rugul aprins (Exod 3:1-3). Dumnezeu, prezent în rug, promite că îl va folosi pe Moise ca să-Și scoată poporul din Egipt. Dumnezeu îi apare în formă vizibilă lui Iacov într-un vis, la Betel (Geneza 28:10-22), și e identificat ca fiind Domnul (Yahve). Mai târziu, Îngerul lui Dumnezeu îl vizitează pe Iacov într-un alt vis și îi spune direct că este același Dumnezeu cu care s-a întâlnit anterior la Betel (Geneza 31:11-12).

Mulți învățători ai Bibliei ezită să-L identifice pe acest Înger ca fiind Dumnezeu Însuși. Însă există câteva indicii sigure că așa este. Probabil cel mai important apare la scurt timp după ce Dumnezeu îi dă lui Moise Legea. În timp ce israeliții se pregătesc să pornească mai departe către Țara Promisă, Dumnezeu îi spune lui Moise:

Iată, Eu trimit un Înger înaintea ta, ca să te ocrotească pe drum și să te ducă în locul pe care l-am pregătit. Fii cu luare aminte înaintea Lui și ascultă glasul Lui; să nu te răzvrățești împotriva Lui, pentru că nu îți va ierta păcatul, căci Numele Meu este în El. Dacă vei asculta într-adevăr de glasul Lui și dacă vei face tot ce-ți voi spune, atunci Eu voi fi vrăjmașul vrăjmașilor tăi și potrivnicul potrivnicilor tăi. (Exod 23:20-22, EDCR)

Nu e vorba de un înger obișnuit. Acest Înger poate ierta păcatele (sau nu). Acest Înger are în El numele lui Dumnezeu. Această expresie e neobișnuită, dar semnificativă. „Numele”, în Vechiul Testament, se referă la Însuși Dumnezeu – la însăși prezența sau esența lui Dumnezeu. De exemplu, în Isaia 30:27-28, numele Domnului e prezentat ca fiind o persoană, Dumnezeu Însuși:

Priviți! Numele Domnului vine de departe;
vine arzînd de mînie și înconjurat de un nor gros de fum.
Buzele Sale sînt pline de indignare,
iar limba Sa este ca un foc mistuitor.
Suflarea Lui este ca un potop de apă... (NTLR)

Chiar și în zilele noastre evreii credincioși se referă la Dumnezeu cu termenul *ha-šem* („numele”).

Un alt mod în care putem fi siguri că acest Înger era Dumnezeu în formă umană este să comparăm Exodul 23:20-22 cu alte pasaje. Îngerul care S-a înfățișat lui Moise în rugul aprins, Îngerul cu numele lui Dumnezeu în El, într-adevăr i-a scos pe israeliți din Egipt și i-a adus în Țara Promisă (Judecători 2:1-3). Însă același lucru ni se spune despre Domnul (Iosua 24:17-18) și despre prezența lui Dumnezeu (Deuteronom 4:37-38, NTLR). Domnul, prezența

și Îngerul Domnului sînt diverși termeni care indică aceeași entitate: Dumnezeu. Însă Îngerul are formă umană.

Unul din pasajele biblice care demonstrează cel mai puternic acest aspect este și unul dintre cele mai puțin cunoscute. Nu mulți îl observă. În această scenă, Iacov e pe patul morții. Înainte de a muri, el vrea să-i binecuvînteze pe copiii lui Iosif, iar în binecuvîntarea sa trece în revistă anumite episoade din viața lui – unele din întîlnirile sale cu Dumnezeu. Iată cum își începe el binecuvîntarea (Geneza 48:15-16, NTLR):

Dumnezeul înaintea Căruia au umblat strămoșii mei, Avraam și Isaac,
Dumnezeul Care a fost păstorul vieții mele pînă astăzi,
Îngerul Care m-a scăpat din fiecare necaz...

Iar apoi adaugă, în mod total neașteptat, în versetul 16: „[El] să-i binecuvînteze pe acești băieți” – folosind verbul la singular! Iacov nu spune „fie ca *Ei* să-i binecuvînteze pe băieți”, ca și cum ar fi vorba de două persoane diferite: Dumnezeu și Îngerul. În rugăciunea sa, el îi îmbină laolaltă: fie ca *El* să-i binecuvînteze.

Și mai năucitor e pasajul din Judecători 6 – chemarea lui Ghedeon. Acolo, *atît* Domnul *cît* și Îngerul Domnului sînt prezenți *în aceeași scenă* (Judecători 6:22-23). Chiar și în Vechiul Testament, Dumnezeu este mai mult decît o singură persoană, iar una dintre persoane apare în chip de om.

Isus: Cuvîntul, Numele și Îngerul

Tot ce am discutat pînă acum despre modurile în care este descris Dumnezeu sună probabil familiar – toate sînt versiuni vechi-testamentale ale modului în care Noul Testament vorbește despre Isus.

Avraam s-a întîlnit cu cuvîntul – Dumnezeu în formă umană. În Ioan 1:1, apostolul scrie: „La început a fost Cuvîntul, și Cuvîntul era cu Dumnezeu, și Cuvîntul era Dumnezeu”. În versetul 14, Ioan ne spune că acest Cuvînt „a devenit trup și a locuit printre noi”. Un evreu din primul secol care ar fi citit Evanghelia după Ioan s-ar fi dus cu gîndul la Dumnezeu Însuși, venind la oameni sub forma Cuvîntului. De fapt, Isus a afirmat chiar că Avraam „a văzut ziua Lui” și că El a existat înainte de Avraam (Ioan 8:56-58).

Moise s-a întîlnit cu Îngerul Domnului, Dumnezeu în formă umană, atît în rugul aprins cît și după aceea. Îngerul a adus poporul Israel din Egipt în Țara Promisă. Însă Iuda a scris în scurta sa epistolă: „Vreau să vă aduc aminte, măcar că știți toate acestea, că Isus, după ce

Și-a izbăvit mai întâi poporul din țara Egiptului, i-a nimicit apoi pe cei care n-au crezut” (v. 5, EDCR). Îngerul era Dumnezeu în formă umană. Îngerul era a doua persoană a Trinității – Cel care i S-a născut apoi Fecioarei Maria.

Prezența lui Dumnezeu, numele, Îl distinge pe acest Înger de toți ceilalți. Uneori, în Noul Testament, Isus se referă la Dumnezeu Tatăl drept „Numele”. În rugăciunea Sa din grădina Ghetsimani, chiar înainte de a fi arestat, judecat și răstignit, Isus a spus: „Acum, proslăvește-Mă Tu, Tată, în prezența Ta, cu slava pe care o aveam în prezența Ta înainte de a fi lumea! Le-am făcut cunoscut Numele Tău oamenilor pe care Mi i-ai dat din lume. [...] Eu le-am făcut cunoscut Numele Tău” (Ioan 17:5-6, 26, NTLR). Ce a vrut Isus să spună cu afirmația de la urmă? Clar, nu se referea la faptul că le-a divulgat oamenilor cum Îl cheamă pe Dumnezeu, că doar erau evrei. Știau prea bine care era numele lui Dumnezeu – Yahve. Aveau Vechiul Testament. Puteau să cerceteze și să vadă numele lui Dumnezeu în mii de versete. Când Isus spune că a făcut cunoscut Numele lui Dumnezeu oamenilor, El se referă la faptul că L-a manifestat pe *Dumnezeu Însuși* înaintea oamenilor. El a fost Dumnezeu înaintea ochilor lor. *El a fost Numele devenit trup.*

De ce contează toate acestea

Am avansat suficient în studiul nostru încât să înțelegem cum stau lucrurile: toate întâmplările cu care sîntem obișnuiți din Biblie se desfășoară în contextul atotcuprinzătorului conflict spiritual din lumea nevăzută. Este o încheștare, pe viață și pe moarte, între divinități.

În cadrul biblic al lumii nevăzute, Dumnezeu are inamici serioși – pe ceilalți dumnezei, creați de El și odinioară loiali Lui, care însă au apucat-o pe o altă cale. Acești dumnezei răzvrățiți sînt cei pe care Pavel îi numește puteri întunecate, conducători, autorități și tronuri din lumea nevăzută (Efeseni 6:12; Coloseni 1:16). Ei sînt încă aici. Nici un loc din Noul Testament nu ne spune că ar fi dispărut. Tot scopul lor este să se împotrivescă domniei lui Dumnezeu – și să-L lipsească de veșnica reuniune, prin evanghelie, cu iubita Sa familie umană.

Unul din aceste puteri întunecate este domnul morților. El pretinde, pe drept, omenirea pentru sine – deoarece înșelăciunea cu care i-a amăgit pe Adam și Eva a avut ca rezultat pentru ei pierderea nemuririi. Și acesta a fost scopul lui – exterminarea oamenilor lui Yahve. Tot asta au urmărit și progeniturile fiilor rivali ai lui Dumnezeu, atunci când israeliții au intrat în Canaan: să omoare sau să moară în lupta de a împiedica pe poporul lui Dumnezeu să intre în posesiunea țării. Odată ce Israel a intrat în țară, scopul puterilor întunecate a rămas același, dar strategia lor s-a schimbat: au început să-i seducă pe oamenii lui

Dumnezeu, să-i amăgească să se închine altor dumnezei, ca Yahve să-i pedepsească și să le îndeplinească El însuși dorința de a scăpa de ei. Și chiar așa s-a întâmplat. Dumnezeu Și-a trimis poporul în exil.

Însă puterile întunericului mai știau ceva: știau că Yahve nu va renunța la planul Său. Blestemul pronunțat asupra primului răzvrătit a prezis că, într-o zi, va veni un urmaș al Evei, care va anula efectele căderii omenești din Eden. Știau că la un moment dat Cel Promis avea să vină, deși, așa cum ne spune Pavel, nu cunoșteau precis ce plănuiise Dumnezeu (1 Corinteni 2:6-8; Efeseni 3:10; 6:12). Și asta deoarece era o taină, intenționat ascunsă tuturor de către Cel Preaînalt.

Capitolul ȘAPTE

Regulile conflictului

Iată ce am parcurs pînă acum: Dumnezeu a lepădat națiunile și popoarele lor la Turnul Babel. Conducerea lor a fost preluată de dumnezeii inferiori (Deuteronom 32:8-9). Cînd Dumnezeu a luat lucrurile de la început, cu Avraam, a fost clar că plănuia ca într-o bună zi să readucă națiunile în posesia sa, prin influența poporului Israel (Geneza 12:3). Însă dumnezeii națiunilor doar prin forță puteau fi deposedați de puterea și închinarea pe care și le arogaseră (Psalmul 82:6-8). Iar acest lucru însemna conflict – atît pe tărîmul văzut cît și pe cel nevăzut. Din momentul nașterii sale, poporul Israel s-a aflat în vizorul zeilor și în bătaia focului.

Cine este Yahve?

Nu trece mult, în firul narativ al Bibliei, pînă ca Israel să ajungă la ananghie. Istoria lui Iosif (Geneza 37-50) explică de ce a ajuns Israel în Egipt. Providența lui Dumnezeu a transformat răul, intenționat de frații lui Iosif, în salvarea Israelului de la pieire din cauza foametei (Geneza 46:3-4; 50:20). Faptul că Dumnezeu nu le-a spus israeliților să părăsească Egiptul imediat după aceea a fost de asemenea intenționat. Dumnezeu știa că faraonul care îl prețuisse pe Iosif avea să moară și să fie înlocuit de un dușman (Exod 1). El a știut mai dinainte că Egiptul îi va pune pe israeliți la muncă forțată (Geneza 15:13-16). De asemenea, El știa că avea să-i salveze la vremea potrivită (Geneza 46:4).

Dar de ce a așteptat? Dumnezeu întotdeauna are un bun motiv pentru suferință. Totuși, nu totdeauna îl putem discerne. În acest caz, însă, Scriptura ni-l arată clar.

După ce Moise a fugit din Egipt și s-a refugiat în pustie, unde și-a făcut locuința, Dumnezeu l-a chemat din rugul aprins (Exod 3:1-14) pentru a-l trimite înapoi în Egipt. Ordinele erau simple – spune-i lui Faraon: „Lasă pe poporul Meu să plece” (Exod 5:1, Cornilescu). Faraon însă avea alte idei. În Egipt, el era Dumnezeu întrupat, emblema întregii glorie și puteri a țării sale. N-avea de gînd să permită vreunui Dumnezeu invizibil al unor păstori evrei să-i spună lui ce să facă. El nici măcar n-avea de unde să știe dacă Dumnezeul lui Moise era un

dumnezeu adevărat. Faraon a răspuns, sarcastic: „Cine este Domnul, ca să ascult de glasul Lui și să las pe Israel să plece?” (Exod 5:2, Cornilescu).

În scurtă vreme, avea să primească un răspuns – unul care să-l doară. Avea să cadă în cursa pe care i-o întinsese Dumnezeu. Dumnezeu îi spusese lui Moise: „Eu îi voi împietri inima și el nu va lăsa poporul să plece” (Exod 4:21). Domnul avea un necaz vechi de rezolvat. După secole în care-i asupraseră pe israeliți, Egiptului și zeilor săi le-a sosit ceasul de a-și primi pedeapsa. Împietrirea lui Faraon făcea parte din plan. Biblia ne spune că urgiile îi aveau ca țintă pe zeii Egiptului – și mai ales ultima urgie, moartea primului născut (Exod 12:12, Numeri 33:4), care s-a dovedit un atac direct în contra casei lui Faraon: „La miezul nopții Domnul a lovit toți întâii născuți din țara Egiptului, de la întâiul născut al lui Faraon, care stătea pe tronul său, pînă la întâiul născut al prizonierului, care era în temniță, și întâiul născut al tuturor vitelor” (Exod 12:29, NTLR).

Faraon îl batjocorise pe Dumnezeu, dar acum situația fusese brusc răsturnată. După cum avea să spună Pavel mai apoi: „Nu vă înșelați: Dumnezeu nu Se lasă batjocorit! Ce seamănă omul, aceea va și secera” (Galateni 6:7; EDCR). Pedeapsa zdrobitoare îndurată de Egipt înainte de eliberarea israeliților a avut efectul scontat. Pînă și populația Canaanului a aflat despre prăpădul pricinuit de Dumnezeul Israelului asupra Egiptului și dumnezeilor săi (Iosua 2:8-10; compară cu Exod 15:16-18; Iosua 9:9). Ietro din Midian, socrul lui Moise, a redat pe scurt această lecție cînd Moise s-a întors în sfîrșit la familia sa: „Acum știu că Domnul este mai mare decît toți zeii” (Exod 18:11).

Nu e de mirare deci că Moise, de pe partea cealaltă a Mării Roșii, a pus și el o întrebare retorică, luîndu-i în derîdere pe Faraon și oastea sa pierdută: *Care dintre zei este ca Tine, DOAMNE?* (Exod 15:11, NTLR).

Odată ieșiți din Egipt și trecuți prin Marea Roșie, israeliții știau încotro se îndreptau. Aveau să se întîlnească cu Dumnezeul lor la cea mai recentă adresă a Sa, în locul ales de El pentru rezidența sa pămîntească și centrul Său de operațiuni: muntele Sinai.

Adevărul este că israeliții nu știau mare lucru despre Dumnezeu. În zilele exodului nu exista *nici un fel* de Biblie. Singurele cunoștințe pe care israeliții le aveau despre Dumnezeu le căpătaseră ascultînd povestiri de la părinții lor, din generație în generație. Noi, citind relatarea Bibliei în prezent, vedem clar planul și lucrarea lui Dumnezeu. Israelii însă aveau multe de învățat, iar Sinaiul avea să le fie sala de clasă.

Israel – familia lui Dumnezeu și reprezentanții Săi pămîntești

Cînd Moise se prezentase înaintea lui Faraon, înainte de exod, îi transmisese acest mesaj de la Dumnezeu: „Israel este fiul Meu, întîiul Meu născut [...] Lasă-l pe fiul Meu să plece, ca să-Mi slujească” (Exod 4:22-23, EDCR). Ideea că Dumnezeu are un fiu – în acest caz, referindu-se la toți descendenții lui Avraam – este importantă. Ne duce cu gîndul înapoi la momentul cînd Dumnezeu i-a creat pe Adam și Eva.

Dumnezeu Și-a dorit o familie omenească. El Și-a dorit să locuiască pe pămîntul creat de El, cu oamenii făcuți de El. Și-a dorit ca familia Sa nevăzută și familia Sa umană să locuiască împreună cu El și să-I slujească Lui. Și-a dorit ca oamenii să se înmulțească și tot pămîntul să devină un Eden. Însă, cînd Dumnezeu a abandonat omenirea la Turnul Babel, a rămas fără copii – pînă cînd l-a chemat pe Avraam. Israel a devenit noua familie a lui Dumnezeu. A sosit momentul întoarcerii la planul inițial. Așa cum Adam și Eva fuseseră reprezentanții pămîntești ai lui Dumnezeu, Israelul avea să îndeplinească acum acest rol.

Întoarcerea la muntele Sinai era ca o întoarcere acasă. Chiar și consiliul ceresc era acolo, observînd cum planul lui Dumnezeu era din nou pus în mișcare. Membrii consiliului au fost martorii unui nou legămînt între Dumnezeu și poporul Său – Legea.

Legea lui Dumnezeu – dată prin mijlocirea consiliului Său

V-a surprins cumva observația mea că membrii consiliului ceresc au fost prezenți pe muntele Sinai cînd Dumnezeu a dat Cele Zece Porunci? Dacă v-ați uitat vreodată la un film despre exod și despre călătoria către Sinai, n-ați văzut acolo nici un înger. Însă Biblia ne spune că ei au fost prezenți. Ne spune chiar că prin ei a fost vestită legea lui Dumnezeu (Faptele Apostolilor 7:52-53; Evrei 2:1-2).

Ni se spune de asemenea că Legea a fost scrisă „cu degetul lui Dumnezeu” (Deuteronom 9:9-10). Aceste cuvinte ar trebui să ne fie familiare – e vorba de Dumnezeu în formă umană. Dumnezeu a fost prezent pe muntele Sinai, apărînd sub formă de om, la fel ca în relatările din Geneza despre Îngerul Domnului. El și oastea Sa cerească i-au dat legea lui Moise și poporului Israel.

După darea Legii, Moise, Aaron, fiii lui Aaron și șaptezeci de bătrîni ai Israelului L-au văzut din nou pe Dumnezeul lui Israel în formă umană. De data aceasta, s-au întîlnit pentru o masă (Exod 24:9-11). După cum Cina cea de Taină, în vremea lui Isus, a pecetluit Noul

Legămînt prin sîngele Lui, această masă a sărbătorit noul legămînt al lui Dumnezeu cu poporul Israel pe muntele Sinai – și anume, Legea.

Dumnezeu a dat Legea poporului Israel ca ei să fie sfinți (Levitic 19:2). El Și-a dorit ca Israelul să fie deosebit de alte popoare, ușor de recunoscut de către toți ca fiind propria Sa familie. După cum Dumnezeu e total diferit de toți ceilalți dumnezei și de tot ce este pămîntesc, tot astfel poporul lui Dumnezeu trebuia să fie diferit de celelalte popoare.

Dar ce însemna sfințenia? Ce presupune acest concept? Sfințenia nu înseamnă să fii „altfel”, în sensul de a fi ciudat. Sfințenia înseamnă să te identifici cu Domnul, să fii dedicat lui Dumnezeu și să te bucuri de toate lucrurile bune ale vieții care decurg din starea de pace cu Dumnezeu. Dumnezeu a dorit ca Israelul să aducă celelalte națiuni înapoi la El (Deuteronom 4:6-8; 28:9-10). De aceea Biblia numește Israelul „o împărăție de preoți” (Exod 19:6) și „o lumină pentru neamuri” (Isaia 42:6; 49:6; vezi și 51:4; 60:3). Întreaga națiune a moștenit poziția lui Avraam de a fi o binecuvîntare pentru toate popoarele (Geneza 12:3).

Credința loială

„A fi într-o stare de pace cu Dumnezeu” înseamnă, cu alte cuvinte, a fi salvat, mîntuit. Însă, deși poate majoritatea dintre noi au auzit altceva la școala duminicală, mîntuirea nu putea fi obținută de israeliți prin respectarea regulilor, prin păzirea Legii. Fie în Vechiul Testament, fie în Noul, mîntuirea nu poate fi niciodată cîștigată, sau meritată. Ea e întotdeauna *dăruită* de harul lui Dumnezeu ca răspuns la credință.

Și israeliții, ca și noi, cei ce ne-am născut după moartea și învierea lui Hristos, aveau nevoie de credință. Era obligatoriu să *creadă* că Dumnezeul lor este Dumnezeul tuturor dumnezeilor și să aibă încredere în faptul că El îi alesese ca popor al Său. Numai ei aveau access la Dumnezeul dumnezeilor. Legea nu reprezenta modul în care israeliții puteau căpăta mîntuirea – ci modul în care își demonstrau loialitatea față de Dumnezeul în care credeau. Pentru un israelit, mîntuirea avea de-a face cu credința în promisiunile și caracterul Dumnezeului dumnezeilor, și cu refuzul de a se închina vreunui alt dumnezeu. Mîntuirea avea de-a face cu *credința și loialitatea* oferite din toată inima – nu cu acumularea de „bile albe” înaintea lui Dumnezeu.

Regele David a săvîrșit fapte oribile – adulter și complot la un asasinat (2 Samuel 11). Potrivit Legii, a fost un nelegiuit care merita să moară pentru infracțiunile sale. Cu toate acestea, el a rămas neclintit în încrederea sa în Yahve ca Dumnezeul Cel Preaînalt. Nu și-a transferat niciodată loialitatea către un alt dumnezeu. Iar Dumnezeu a avut milă de el.

Același lucru este adevărat și în Noul Testament. A crede evanghelia înseamnă a crede că Dumnezeu Israelului S-a coborât pe pământ în trup de om, a murit de bunăvoie pe cruce ca jertfă pentru păcatele noastre și a înviat a treia zi. Trebuie să primim aceste lucruri prin credință, iar apoi să-I arătăm loialitate lui Isus, renunțând la orice alt dumnezeu. Indiferent ce ne-ar spune acești alți dumnezei despre mîntuire, Biblia ne spune că nu există mîntuire în nici un alt nume decît al lui Isus (Faptele Apostolilor 4:12), iar credința aceasta trebuie să rămînă intactă (Romani 11:17-24; Evrei 3:19; 10:22, 38-39). Eșecurile personale nu sînt pe același plan cu renunțarea la Isus pentru un alt dumnezeu – iar Dumnezeu știe diferența.

De ce contează toate acestea

Exodul și întîmplările de la muntele Sinai conțin multe simboluri fascinante. Scena în care Moise și ceilalți iau masa cu Dumnezeu în formă umană la Sinai ne atrage imediat atenția. Cu Moise sînt șaptezeci de bătrîni. Dacă numărăm națiunile din Geneza 10, pe care Dumnezeu le-a respins după incidentul de la Turnul Babel, obținem șaptezeci. Acele națiuni au fost date în grija fiilor lui Dumnezeu – alți dumnezei, de rang inferior – cînd au fost judecate de Dumnezeul Israelului (Deuteronom 4:19-20; 32:8-9). De ce avem șaptezeci de bătrîni, șaptezeci de fii ai lui Dumnezeu și șaptezeci de națiuni dezmoștenite?

Corespondențele sînt intenționate. Cînd Isus Și-a început lucrarea pămîntească, a trimis șaptezeci de ucenici (Luca 10:1), ca act premergător al Marii Trimiteri. Numărul ne transmite ideea că ucenicii lui Isus aveau să recupereze națiunile pentru împărăția condusă de Dumnezeu. Această împărăție își va atinge forma finală la sfîrșitul vremurilor, în noul Eden global din Apocalipsa 21-22. Repetiția numărului șaptezeci este un mesaj: noua familie pămîntească a lui Dumnezeu, Israelul – copiii lui Avraam – vor fi mijlocul prin care ceea ce a fost pierdut va fi recuperat.

Însă planul nu se oprește aici. Apostolul Pavel a scris în Galateni 3 că moștenitorii promisiunilor făcute lui Avraam sînt credincioșii. Oricine crede în Isus este un copil al lui Avraam prin credință (Galateni 3:26-29). Asta înseamnă că tu și cu mine avem sarcina de a recupera națiunile de la ceilalți dumnezei. E misiunea noastră să-i întoarcem pe oamenii care se află sub dominația spirituală a altor dumnezei la credința în Isus. Noi sîntem noul consiliu uman al lui Dumnezeu pe pământ. Iar cînd vom fi glorificați, ne vom alătura familiei Sale divine în noul Eden.

Biblia ne transmite aceste idei în multe locuri. Cartea Apocalipsei ne descrie cum credincioșii vor moșteni calitatea de conducători ai națiunilor alături de Isus la sfîrșitul veacurilor (Apocalipsa 3:21). Asta înseamnă că îi vom înlocui pe fiii lui Dumnezeu care au dominat

acele națiuni din zilele Turnului Babel. De aceea, spune Ioan, credincioșii au autoritatea, sau dreptul, de a fi copii ai lui Dumnezeu (Ioan 1:12; compară cu 1 Ioan 3:1-3); la sfârșitul vremurilor, noi îi vom înlocui cu adevărat pe fiii lui Dumnezeu care aveau natură divină, dar I-au fost ostili.

Tot de aceea Pavel, scriindu-le credincioșilor să nu se mai ducă la tribunalele pământești pentru a-și rezolva disputele, spune: „Nu știți că noi îi vom judeca pe îngeri?” (1 Corinteni 6:3). Când vom fi făcuți părtași naturii divine, sau glorificați, pe pământul nou, *îi vom întrece în rang pe îngeri*. Într-o bună zi, vom fi făcuți asemenea lui Isus (1 Ioan 3:1-3; 1 Corinteni 15:35-49) și vom domni alături de El (Apocalipsa 2:26) peste națiunile care sînt acum controlate de dumnezeii ostili. Credincioșii, urmașii spirituali ai lui Avraam, vor fi cei prin care națiunile vor fi reprimite, iar blestemul morții, cauzat de căderea în păcat din Eden, va fi anihilat.

Viețile noastre trebuie să reflecte credința noastră în acest destin. Tot planul Vechiului Testament duce către noi. Gîndiți-vă din nou la Eden. Dumnezeu Și-a dorit ca amîndouă familiile Sale – una divină, cealaltă umană – să trăiască și să domnească împreună în Eden. Planul acesta a fost ruinat de răzvrătire, însă reînviat de izbăvirea Israelului din Egipt. Dintre copiii lui Avraam avea să vină Mesia, care avea să repare eșecul din Eden (Geneza 3:15). Fără poporul Israel, nu am avea nici un destin.

Și tocmai de aceea zeii și închinătorii lor aveau să încerce din nou să distrugă Israelul.

Capitolul OPT

Spațiul sacru

Israelii au petrecut mai mult de un an de zile la poalele muntelui Sinai. De ce atât de mult timp? Deja intraseră într-un legământ cu Dumnezeu și primiseră Cele Zece Porunci. Însă mai aveau multe de învățat. Una era să promită că vor crede în Dumnezeu și că-I vor fi loiali Dumnezeului strămoșilor lor, Avraam, Isaac și Iacov. Alta era să cunoască ce aștepta El de la ei și să înțeleagă caracterul lui Dumnezeu.

Conceptul de „sfințenie”

Multe dintre legile și practicile straniei ale Vechiului Testament își au rădăcina în nevoia de a-i învăța pe oameni că Dumnezeu este *diferit* de orice altceva. În natura și caracterul Său, El este unic; El este cu totul *altul* decât umanitatea și orice altceva există. Pentru Israel, acesta era un adevăr care trebuia subliniat la orice pas. Altfel, se putea întâmpla să înceapă să-L considere pe Dumnezeu ca pe ceva obișnuit.

Cuvântul biblic care exprimă ideea alterității și unicității lui Dumnezeu este *sfințenie*. Acest concept nu se referă neapărat la un comportament moral – la ideea că ar trebui să ne purtăm într-un anumit fel, pentru a reflecta distinctele standarde morale ale lui Dumnezeu – deși include acest lucru (Levitic 19:2).

Pe Dumnezeu nu L-a mulțumit simplul fapt de a le oferi israeliților o explicație intelectuală a sfințeniei. El și-a dorit ca ideea alterității Sale să impregneze viața Israelului antic. Biblia ne spune că acest lucru se realiza prin ritualuri (acțiuni simbolice) și prin reguli privitoare la accesul în zonele sacre.

În ce fel este Dumnezeu „altul” decât noi?

Răspunsul scurt la această întrebare este „în toate felurile”, însă acest răspuns e prea abstract. Biblia este mult mai practică, iar ritualurile și regulile de viață ale comunității israelite reflectă acest lucru.

De exemplu, Biblia ne învață că Dumnezeu nu este doar sursa vieții poporului Israel – Dumnezeu este viața însăși. Dumnezeu nu aparține acestui pământ: un loc al morții, bolii și imperfecțiunii. Tărîmul Său este supranatural. Tărîmul nostru este terestru. Spațiul pământesc ocupat de El este sacralizat și scos din sfera obișnuitului prin prezența Sa. Spațiul pe care-l ocupăm noi este banal. Dumnezeu este la antipodul banalității.

În Israelul antic, aceste idei erau transmise prin faptul că era necesar ca oamenii să fie invitați și purificați pentru a putea ocupa același spațiu cu Dumnezeu. Multe legi din Vechiul Testament normează această purificare.

Israelii puteau fi descalificați (prin „necurăție”) de la accesul la spațiul sacru de către o varietate de activități și afecțiuni. Actele sexuale, pierderile de sânge, anumite handicapuri fizice, atingerea unui trup mort (uman sau animal) – toate acestea îl făceau „necurat” pe israelit. Israelii le era interzis să consume anumite păsări de pradă care se hrănesc cu cadavre (de exemplu vulturul, acvila; Levitic 11:13-19) sau animalele care pot fi observate în jurul sau în interiorul cadavrelor (de exemplu șopârlele, șoarecii; Levitic 11:24-40).

În aceste cazuri, necurăția nu are de-a face cu moralitatea, ci cu asocierea cu lipsa de viață și cu incompatibilitatea acestui fapt cu perfecțiunea lui Dumnezeu. Deși logica este simplă, nouă, cu mintea noastră modernă, ne pare străină. Pierderea sîngelui și a fluidelor sexuale era considerată o pierdere a substanțelor care crează și susțin viața. Dumnezeu nu putea fi asociat cu *pierderea* vieții, ci numai cu faptul că este *dătătorul* vieții. Cerința „purificării” în urma pierderii acestor fluide era o referință la natura lui Dumnezeu. O „purificare” similară era necesară după ce persoana devenea necurată în urma contactului cu un cadavru. De asemenea, oamenii cu imperfecțiuni sau vătămări fizice erau excluși din zonele sacre ale Israelului – de data aceasta, pentru că astfel de imperfecțiuni erau incompatibile cu perfecțiunea lui Dumnezeu.

Toate aceste legi aveau ca scop sublinierea și întărirea concepției supranaturale despre lume și viață.

O soluție la problema necurăției

A fi „necurat” și deci neadecvat accesului la spațiul sacru era o problemă serioasă pentru israeliții antichi. Dacă erau necurați, erau excluși de la a aduce jertfe și daruri în locațiile stabilite. Soluția era purificarea rituală, uneori necesitând o jertfă aparte, sau o perioadă de așteptare.

Logica jertfei de sînge – aplicarea sîngelui prin atingere sau stropire a unei persoane sau a unui obiect cu scopul de a le purifica și a le califica pentru a ocupa un spațiu sacru – ne este total străină. Însă jertfele de sînge aveau un scop teologic – introducerea conceptului de substituție. Deoarece sîngele reprezenta forța vitală (Levitic 17:11), faptul că unui animal i se lua viața îi învăța pe oameni că a te apropia de Dumnezeu în orice alți termeni decît cei stabiliți de El însemna moartea. Sîngele jertfei era un substitut milostiv care rectifică starea întinată, necurată, a israelitului.

Lecția era că Dumnezeu *apăra* viața israelitului prin substitutul jertfei. Viața oamenilor era mai sacră decît a animalelor, deoarece oamenii erau creați după chipul lui Dumnezeu (Geneza 1:26; 9:6). Israelii își datorau existența intervenției supranaturale care le-a permis lui Avraam și Sarei să aibă un copil (Geneza 12:1-3). Însă viața umană se afla în pericol în prezența unui Dumnezeu sfînt. Jertfele constituiau o aducere aminte a faptului că Dumnezeu are putere peste viață și moarte – și că Dumnezeu dorea să le arate îndurare.

Raiul (și iadul) pe pămînt

Atenția acordată alterității lui Dumnezeu comunica anumite idei – nu doar despre Dumnezeu, ci și despre hotarele supranaturalului. Ideea de „distanțiere între tărîmuri” era fundamentală pentru concepția supranaturală despre lume a poporului Israel. Dacă spațiul unde locuiește prezența lui Dumnezeu este sfînt, înseamnă că orice alt teren *nu* este sfînt – este ori comun, obișnuit, ori, în anumite cazuri, ostil și malefic.

Prezența lui Dumnezeu era marcată de aluzii la Eden. Multe dintre caracteristicile cortului întîlnirii și ale templului aveau ca scop să le reamintească oamenilor de Eden – locul unde cerul și pămîntul se întîlneau. Sfeșnicul de aur era sub forma unui pom, și împodobit ca atare (Exod 25:31-40) – în analogie cu Pomul Vieții din Eden. Acesta stătea de strajă înaintea perdelei care bloca accesul în Sfînta Sfîntelor, locul în care era instalat chivotul legămîntului, al cărui capac avea funcția de tron al lui Dumnezeu (Exod 25:10-22).

Heruvimii din interiorul Sfintei Sfintelor reprezintă de asemenea o conexiune clară cu Edenul. Heruvimii edenici străjuiau locuința lui Dumnezeu în Eden (Geneza 3:24).

Heruvimii din Sfînta Sfintelor păzeau capacul chivotului legămîntului (Exod 25:18-20). Mai tîrziu, după ce Solomon a construit templul, cortul întîlnirii a fost mutat în interiorul templului, iar doi heruvimi gigantici au fost poziționați pentru a forma o boltă asupra chivotului, formînd un tron pentru Dumnezeu, avînd chivotul drept scăunăș pentru picioarele Sale (1 Cronici 28:2).

Templul era de asemenea împodobit precum grădina Edenului, plin de reprezentări ale vegetației luxuriante și ale animalelor (1 Împărați 6-7). Flori, palmieri, lei și rodii erau sculptate în arhitectura templului. Erau un simbol vizual care le reamintea de locul în care Dumnezeu a coborît la început pe pămînt pentru a locui cu familia Sa umană.

Israelii aveau nevoie să li se reamintească și despre latura întunecată a geografiei cosmice. Dacă tabăra poporului Israel, iar mai apoi țara lor, erau pămînt sfînt, domiciliul lui Dumnezeu și al poporului Său, atunci terenul din afara Israelului era pămînt *nesfînt*, *spurcat*. Cu mult înainte de muntele Sinai, Dumnezeu părăsise celelalte națiuni și le dăduse în seama unor dumnezei mai prejos decît El (Deuteronom 4:19-20; 32:8-9). Într-o bună zi, avea să recupereze națiunile, însă în timpurile biblice, ele reprezentau tărîmuri ale întunericului.

Un anume ritual al poporului Israel exprima această lecție în detalii cu neputință de uitat. Ziua Ispășirii (Yom Kippur), o sărbătoare anuală, descrisă în Levitic 16, includea un fascinant exemplu concret care le reamintea oamenilor despre pămîntul sfînt și pămîntul spurcat.

Doi țapi erau implicați. Unul era sacrificat, iar sanctuarul era stropit cu sîngele lui, pentru a-l curăți de întinăciune umană vreme de încă un an. Țapul sacrificat era „pentru Domnul”. Celălalt țap nu era ucis – era trimis în pustie după ce marele preot transfera în mod simbolic păcatele poporului asupra sa. Acest țap era „pentru Azazel”.

Cine sau ce este „Azazel”? Unele traduceri folosesc expresia „țap ispășitor” în loc de Azazel. În Sulurile de la Marea Moartă, acest cuvînt este un nume propriu – e numele unui demon. În timpul călătoriei prin pustie către Țara Promisă, israeliții aduseseră jertfe demonilor (Levitic 17:7), deoarece se temeau că forțele răului aveau să le amenințe tabăra. Pentru că, nu-i așa, pustia se afla în afara taberei israeliților și deci constituia domiciliul entităților malefice. Această practică trebuia oprită, iar țapul pentru Azazel a fost soluția. Țapul pentru Azazel nu era o jertfă adusă zeilor răi – poporul nu-l sacrifică. În schimb, faptul că era trimis în pustie era un mod simbolic de a curăți pămîntul sfînt (tabăra israeliților) de păcat.

De ce contează toate acestea

În Noul Testament, lucrurile s-au schimbat – și totuși au rămas la fel. Dumnezeu este încă și acum cu totul *altul* decât noi. Sfințenia Lui cere ca noi să fim purificați pentru a putea intra în prezența Lui. Pentru noi, acest lucru a fost împlinit prin credința în lucrarea lui Isus pe cruce.

Tot ce a făcut Isus în locul nostru are implicații supranaturale. El a mers în pustie – locul în care ne putem aștepta să întâlnim forțele răului – și a biruit ispita Satanei. Acest eveniment a fost urmat de începutul lucrării sale, care a avut ca punct culminant înfrângerea Diavolului, care „are puterea morții” (Evrei 2:14). Isus a fost crucificat *afară* din cetatea sfântă (Evrei 13:12). A fost făcut necurat pentru că păcatele noastre erau asupra Lui, iar Ierusalimul era pământ sfânt.

Moartea și învierea lui Isus ne curățesc – ne califică pentru prezența lui Dumnezeu. Păcatele noastre au fost înlăturate (Romani 11:27; vezi și 1 Ioan 3:5). Deși sîntem păcătoși necurați, sîntem sfinți dacă sîntem în Hristos. Deși sîntem imperfecti, imperfecțiunile noastre sînt trecute cu vederea, datorită lui Isus. Este extrem de simplu, dar extrem de profund.

Noi avem tendința să credem că israeliții erau, din multe puncte de vedere, mai privilegiați duhovnicește decât noi. În definitiv, ei aveau prezența lui Dumnezeu chiar în mijlocul lor. Ei trăiau într-o lume în care supranaturalul și geografia cosmică erau *reale*. Avem tendința să ne imaginăm că și noi am fi mai spirituali, mai în rezonanță cu Dumnezeu, dacă am avea ce au avut ei – dacă acele lucruri ce reamintesc permanent despre Dumnezeu ar fi și realitatea noastră.

Însă Noul Testament ne spune că *așa și este*.

Noi n-avem nevoie de un cort sau un templu care să marcheze spațiul sacru. Trupurile noastre *sînt* acest spațiu sacru. Pavel numește corpurile noastre pămîntești un „cort” (2 Corinteni 5:4) pentru că în noi locuiește aceeași prezență divină care umplea Sfînta Sfîntelor în cortul întîlnirii și în templu (Romani 8:9-11). În final, trupul, casa pămîntească a duhului nostru, va muri – și va fi înlocuit de o „casă care nu e făcută de mîini omenești” (2 Corinteni 5:1-3), o locuință cerească – noul Eden, raiul readus pe pămînt (Apocalipsa 22:1-3).

Deoarece Dumnezeu locuiește în credincioșii din zilele noastre prin Duhul Său, fiecare biserică – fiecare adunare de credincioși – este pământ sfînt. De aceea Pavel, cînd cu tristețe le-a scris corintenilor să-l dea afară pe un creștin care trăia în păcat și nu se pocăia, i-a instruit să „dea un astfel de om pe mîna Satanei” (1 Corinteni 5:5). Biserica era pământ sfînt.

În afara comunității credincioșilor era domeniul lui Satan. Acolo e locul păcatului și autodistrugerii provocate de păcat.

E timpul să începem să ne uităm la noi înșine cu ochi supranaturali. Tu ești un copil al lui Dumnezeu, calificat pentru acces la spațiul sacru, nu din cauza a ceea ce faci sau nu faci, ci pentru că ești în Hristos, adoptat de Dumnezeu (Romani 8:15; Galateni 4:5). Ai fost extras din tărîmul întunericului și transferat, „strămutat în Împărăția Fiului dragostei Lui” (Coloseni 1:13, Cornilescu).

Niciodată, nici măcar pentru un moment, nu trebuie să uităm cine sîntem în Hristos – și ce semnificație are acest lucru pentru întreaga lume.

Capitolul NOUĂ

Războiul sfânt

Biblia e o carte controversată. Cei ce nu o consideră Cuvîntul lui Dumnezeu au adeseori de obiectat la spusele ei. Însă anumite părți din Biblie provoacă disconfort chiar și creștinilor. De exemplu, războiul purtat de poporul Israel pentru cucerirea Țării Promise.

De ce anume? În general, din cauza distrugerii de vieți omenești, care era adesea totală și părea făcută fără discriminare. De ce a fost necesar ca în unele orașe întreaga populație să fie ucisă – bărbați, femei, copii, pînă și animalele? De ce nu le-a fost permis locuitorilor să se predea? N-ar fi fost preferabil să fie exilați, decît măcelăriți?

Există un răspuns la aceste obiecții – însă am descoperit că răspunsul pare să le provoace creștinilor nu mai puțin disconfort decît problema în sine. Putem înțelege logica și motivul relatărilor despre cucerire numai atunci cînd le privim prin filtrul concepției supranaturale despre lume pe care o aveau israeliții.

Logica supranaturală a Israelului

Luptele pentru Țara Promise sînt marcate de doi factori, amîndoi cu rădăcini adînci în concepția israeliților despre lume: ca fiind nu doar locuința oamenilor, ci și miza și trofeul unui război spiritual nevăzut. Ambele aspecte au fost menționate deja, dar să recapitulăm.

Un prim factor este rezultatul nefast al evenimentelor de la Turnul Babel, cînd Dumnezeu a hotărît, după ce popoarele s-au răzvrătit împotriva Lui, că nu-Și mai dorește o relație directă cu oamenii din aceste popoare. De aceea, El a delegat unor membri ai consiliului Său, fiii lui Dumnezeu, misiunea de a-i guverna (Deuteronom 4:19-20; 32:8-9). După aceea, El l-a chemat pe Avraam și a făcut posibilă, pentru Avraam și soția lui, Sara, nașterea unui fiu, Isaac, din care avea să provină poporul Israel.

Am văzut din Psalmul 82 că acești dumnezei de rang inferior au devenit corupți. Au început să permită nedreptăți. Oamenii au început să li se închine lor în locul Dumnezeului Celui Preaînalt. În acest mod, dumnezeii aceștia au devenit inamicii lui Dumnezeu și ai poporului

Său, Israel. Deoarece unele din aceste popoare locuiau în țara Canaan, pe care Dumnezeu a ales să o dea poporului Său Israel după exod, Moise și israeliții îi considerau pe cei care ocupau aceste ținuturi drept dușmani de moarte, avînd convingerea că dumnezeii lor vor face tot ce le va sta în putință ca să distrugă poporul Israel.

Al doilea factor este ceva de care israeliților le era și mai teamă. Putem înțelege cel mai bine atunci cînd ne uităm la ce s-a întîmplat cînd ei au ajuns la granița Canaanului, Țara Promisă.

Moise a trimis douăsprezece iscoade în Canaan, pentru a aduce informații despre țară și locuitorii ei. Iscoadele s-au întors cu dovezi că țara era minunată – o țară în care „curge cu lapte și miere” – întocmai după cum le spusese Dumnezeu (Numeri 13:27). Au venit însă și cu o veste zguduitoare: „Țara pe care am străbătut-o, ca s-o iscodim, este o țară care mănîncă pe locuitorii ei; toți aceia pe care i-am văzut acolo sînt oameni de statură înaltă. Apoi, am mai văzut în ea pe uriași, pe copiii lui Anac, care se trag din neamul uriașilor: înaintea noastră și față de ei parcă eram niște lăcuste” (Numeri 13:32-33, Cornilescu).

Am vorbit mai sus despre acești uriași – nefilimii, odraslele malefice ale fiilor lui Dumnezeu și ale fiicelor oamenilor, din Geneza 6:1-4. Uriașii, fiii lui Anac, pe care spionii israeliți i-au văzut în Canaan, erau descendenții nefilimilor, și mulți dintre ei erau împrăștiați prin toată țara Canaanului, printre popoarele și orașele pe care israeliții trebuiau să le cucerească pentru a intra în posesia țării (Numeri 13:28-29). Sarcina de a cuceri țara și a-i înfrînge zii era din start dificilă; acum, însă, părea cu totul imposibilă. Acum, pentru a ocupa țara, aveau de dat piept cu niște războinici de dimensiuni fizice ieșite din comun.

Numai doi oameni din echipa de iscoade – Iosua și Caleb – au avut încredere că Dumnezeu avea să-i ajute pe israeliți să-i înfrîngă pe anachimi. Restul i-au convins pe confrății lor că aveau să fie învinși. În loc de a avea încredere că Dumnezeu – același Dumnezeu care îi distrusese pe Faraon și armata sa în întregime – avea să mijlocească pentru a le da izbîndă, au început să se vaiete: „Nu putem să înaintăm împotriva acestui popor, pentru că este mai puternic decît noi” (Numeri 13:31, NTLR).

Dumnezeu a răspuns: „Pînă cînd Mă va disprețui poporul acesta? Pînă cînd vor refuza să creadă în Mine, în ciuda tuturor semnelor pe care le-am făcut între ei?” (Numeri 14:11). De fapt, Dumnezeu S-a mîniat atît de tare, încît a amenințat să-l dezmoștenească pe Israel – exact așa cum făcuse mai înainte cu popoarele, la Turnul Babel – și să o ia din nou de la început, de data aceasta cu Moise: „Îi voi lovi cu molimă și-i voi dezmoșteni, iar pe tine te voi face un neam mai mare și mai puternic decît ei” (Numeri 14:12).

Moise l-a implorat pe Dumnezeu să se răzgîndească (Numeri 14:13-19). Dumnezeu a făcut acest lucru, însă n-a avut cum să treacă cu vederea necredința poporului. Aveau de învățat o lecție, o lecție dură. I-a spus lui Moise:

Iert, cum ai cerut. Dar cît este de adevărat că Eu sînt viu și că slava DOMNULUI va umple tot pămîntul, atît este de adevărat că toți cei ce au văzut cu ochii lor slava Mea și minunile pe care le-am făcut în Egipt și în pustiu, și totuși M-au ispitit de zece ori și n-au ascultat glasul Meu, toți aceia nu vor vedea țara pe care le-am jurat-o părinților lor; toți cei ce M-au nesocotit nu o vor vedea. [...]

Trupurile voastre neînsuflețite vor cădea în pustiu. Voi, toți cei numărați cînd s-a făcut numărătura, de la vîrsta de douăzeci de ani în sus, care ați cîrțit împotriva Mea, nu veți intra în țara pe care am jurat că o să v-o dau, în afară de Caleb, fiul lui Iefune, și Iosua, fiul lui Nun. Pe copilașii voștri însă, despre care ați zis: „Vor ajunge o pradă!”, îi voi duce în ea, ca să cunoască țara pe care ați nesocotit-o voi. (Numeri 14:20-31, EDCR)

„De zece ori” e o expresie din timpurile biblice, care înseamnă „iar și iar” (Geneza 31:7; Iov 19:3). Pînă la acest moment, Dumnezeu tolerase cîrțirile poporului. În loc să fie bucuroși că nu mai sînt sclavi în Egipt, se plînseseră de mîncarea pe care o aveau la dispoziție (Numeri 11:1-14; 31-35) și de conducătorul ales de Dumnezeu, Moise (Numeri 12:1-16). Însă răbdarea Sa a ajuns la capăt; de data aceasta, necredința lor urma să aibă un preț amarnic. Israel avea să rătăcească în deșert timp de patruzeci de ani, pînă cînd toți adulții care n-au avut încredere aveau să moară.

O a doua șansă

Israel urma să aibă o a doua șansă de a cuceri Țara Promisă. În Deuteronom 2-3 se relatează cum, în timpul celor patruzeci de ani de rătăcire prin pustie, israeliții au ajuns în teritoriul de dincolo de Iordan (cunoscut sub numele de Transiordania), la est de Țara Promisă.

Ținuturile de dincolo de Iordan erau Edom, Moab și Amon – teritorii pe care Dumnezeu le dăruise descendenților lui Lot, nepotul lui Avraam, și lui Esau, fratele lui Iacov. Locuitorii lor erau rude cu israeliții... cel puțin, majoritatea lor. Mai erau însă și alții pe acolo.

Dumnezeu l-a îndrumat pe Moise să facă această călătorie cu un scop specific. Scopul nu era doar o mică vizită la niște rude îndepărtate. Drumul i-a dus pe israeliți pînă-ntr-o regiune numită Bașan. Locul acela avea o reputație înfricoșătoare. În literatura antică din afara Bibliei, Bașan e cunoscut drept „locul șarpelui”. Două dintre orașele sale cele mai importante, Aștarot și Edrei, amîndouă menționate în legătură cu această călătorie

(Deuteronom 1:4; Iosua 13:12), erau considerate porți către tărîmul subpămîntean al morților. În contextul concepției supranaturale despre lume a poporului Israel, se poate spune că Dumnezeu îi adusese la porțile iadului.

Dar asta nu era totul.

Dumnezeu îi adusese acolo pe israeliți pentru a da piept cu doi regi: Sihon și Og. Acești doi regi amoriți (Deuteronom 3:2-3; 31:4) erau conducători ai unui grup numit de Biblie *refaimi*. Iar după cum ne avertizează Deuteronom 2:11, anachimii erau și ei considerați *refaimi*. Dumnezeu, prin Moise, a condus poporul către un alt ținut, ocupat de același soi de uriași care speriaseră grupul de iscoade și îi împinsese către necredință cu ani înainte (Numeri 13:32-33), eveniment ce cauzase cei patruzeci de ani de rătăcire prin pustie.

De ce îi adusese Dumnezeu aici? Pentru că această confruntare era o mostră a ceea ce urmau să aibă de făcut la sfîrșitul celor patruzeci de ani. Israelul avea să treacă, în cele din urmă, Iordanul, pentru a ocupa țara pe care le-o dăruise Dumnezeu. Dumnezeu își testa poporul. De data aceasta, vor avea oare încredere? Vor lupta? Dacă da, victoria le putea da încredere și credință pentru ce-i aștepta mai departe.

Cu ani în urmă, poporul dăduse bir cu fugiții. Însă de această dată, povestea se sfîrșește altfel. În cuvintele lui Moise: „DOMNUL, Dumnezeul nostru, i-a dat în mîinile noastre și i-am bătut pe [Sihon], pe fiii lui și pe tot poporul lui. [...] DOMNUL, Dumnezeul nostru, l-a dat în mîinile noastre și pe Og, regele Bașanului, împreună cu tot poporul lui; i-am bătut pînă n-a mai rămas nici unul” (Deuteronom 2:33; 3:3, EDCR). Profetul Amos, recapitulînd confruntarea în propria sa carte biblică, mulți ani mai tîrziu, descrie astfel rezultatul: „Eu [Domnul] am nimic dinaintea lor pe amoriți, care erau cît cedrii de înalți și tari ca stejarii” (Amos 2:9, Cornilescu).

Nu le-a fost ușor să valorifice această a doua șansă. Dumnezeu le cerea să-și înfrunte temerile – spaimile care îi costaseră patruzeci de ani de rătăciri fără țintă. Îl aveau de partea lor pe Dumnezeul care despărțise Marea Roșie și era cazul să-și reamintească acest lucru.

„Dat spre nimicire”

Israel a ieșit victorios în fața lui Sihon și Og. Iar aceste evenimente ne oferă primele indicii pentru a înțelege de ce a fost nevoie uneori de distrugere totală în lupta de cucerire a Țării Promise. Întreaga populație a orașelor care îi adăposteau pe uriașii *refaimi* a fost „dată spre

nimicire” (Deuteronom 3:6⁵). Nu cu scopul răzbunării. Obiectivul urmărit era eliminarea garantată a nefilimilor și descendenților lor. Clanurile uriașilor erau de origine demonică, iar israeliții știau acest lucru: strămoșii uriașilor fuseseră ființe divine căzute, răzvrătite. Poporul Israel n-avea cum să conviețuiască cu descendenții demonilor.

A trecut o vreme și, înainte ca israeliții să treacă Iordanul și să intre în Canaan, Moise a murit. Rolul de conducător i-a revenit lui Iosua. El a purtat multe campanii militare de cucerire a Țării Promise, iar acestea au fost ghidate de cei doi factori pe care i-am menționat mai sus, în acest capitol: de a izgoni națiunile ostile și, în acest proces, de a elimina progeniturile clanurilor de uriași.

Privită în acest context, cucerirea Țării Promise a reprezentat un război sfânt – o bătălie împotriva forțelor întunericului și a dușmanilor aflați sub domnia zeilor ostili, despre care Biblia ne spune că sînt entități spirituale reale.

Logica cuceririi este prezentată scurt și la obiect în Iosua 11:21-22:

În același timp, Iosua a pornit și a nimicit pe anachimi, din muntele Hebronului, din Debir, din Anab, din tot muntele lui Iuda și din tot muntele lui Israel; Iosua i-a nimicit cu desăvîrșire, împreună cu cetățile lor. N-au rămas deloc anachimi în țara copiilor lui Israel; n-au rămas decît la Gaza, la Gat și la Asdod. (Cornilescu)

De ce contează toate acestea

Campaniile lui Iosua au avut, în general, succes – însă nu au fost complete. Cîțiva din uriași tot au scăpat – și, cu toate că acest lucru poate n-a părut important, a prevestit evenimente ce aveau să vină. Unii dintre ei s-au refugiat în Gat. Gat a devenit o cetate a filistenilor (Iosua 13:3) și locul de baștină al lui Goliat, în timpul regelui David (1 Samuel 17:4). Goliat, de asemenea, nu era singurul uriaș din Gat (1 Cronici 20:5-8). Nu toți cei ce fuseseră „dați spre nimicire” în timpul cuceririi Țării Promise au fost distruși efectiv, iar faptul că procesul de cucerire nu și-a îndeplinit toate directivele primare a dus la anumite consecințe pentru israeliți.

În Cartea Judecătorilor citim și despre alte aspecte în care cucerirea a rămas incompletă după moartea lui Iosua. Nu a fost niciodată realizată pe deplin. Însă israeliții au hotărît că a

⁵ În acest verset, precum și în altele, termenul din limba ebraică tradus „nimicit cu desăvîrșire” sau „distrus cu totul” este *herem*.

fost de-ajuns ce-au realizat și nu s-au supus poruncii lui Dumnezeu de a izgoni celelalte popoare. Iar ascultarea parțială este de fapt neascultare.

Israelii aveau să petreacă secole întregi plătind pentru decizia lor de a nu aduce la totală îndeplinire obiectivele lui Dumnezeu. Cartea Judecătorilor prezintă iar și iar un teribil cerc vicios: în mod repetat, Israelul a fost covârșit de națiuni ostile, iar credința loială în Dumnezeu aproape s-a stins cu totul. În vremea regelui David și a fiului său, Solomon, situația se îmbunătățise oarecum, însă, odată cu moartea lui Solomon, Israelul s-a dezintegrat, prin război civil și idolatrie.

Gloria campaniei de cucerire a fost umbrată de un eșec răsunător. Victoria s-a transformat în înfrângere, iar speranța extinderii împărăției lui Dumnezeu – planul Lui pentru restaurarea Edenului – s-a spulberat. Situația supranaturală a lumii ce a rezultat în urma evenimentelor de la turnul Babel, cu națiunile necredincioase dominate de zei malefici, a rămas aceeași. Israelul a fost învins și risipit, iar a sa Țară Promisă a ajuns sub domnia altor dumnezei și a popoarelor lor. Aceeași situație persistă și în Noul Testament. Pavel folosește termeni precum: *tronuri, domnii, conducători și autorități* pentru a descrie forțele întunericului. Fiecare dintre aceste cuvinte era folosit în antichitate cu referire la forme geografice de guvernământ.

Cauza eșecului israeliților a fost neascultarea și lipsa de credință a poporului lui Dumnezeu. Oamenii sînt niște ființe slabe. Ne putem întreba de ce-și bate capul Dumnezeu cu noi. Însă, dacă privim înapoi către Eden, ne dăm seama de ce. Dumnezeu este devotat umanității. Noi sîntem reprezentanții Lui și familia Sa pămîntească. Planul său original de guvernare a pămîntului ne include și pe noi. Dacă Dumnezeu ar renunța la participanții umani în administrarea pămîntului de către consiliul Său, acest lucru ar transmite mesajul că El nu este în stare să-și pună planul în aplicare – sau că a fost o idee proastă de la bun început. Însă lui Dumnezeu nu-I lipsește puterea de a-și aduce la îndeplinire propriile scopuri. După cum am menționat într-un capitol anterior, El nu face greșeli.

Era deci momentul pentru o nouă abordare a vechii probleme a păcatului și eșecului. Nu mai putea avea încredere în omenire să reînvie domnia împărăției edenice. Numai Dumnezeu Însuși putea face ce era de făcut. Numai Dumnezeu poate să îndeplinească obligațiile propriilor Sale legăminte. Însă nu avea să dea deoparte omenirea. În schimb, *Dumnezeu avea să devină om*. Dumnezeu avea să fie El Însuși Cel care împlinește Legea și legămintele, luînd totodată asupra Sa pedeapsa pentru toate greșelile omenirii. Dar pentru ca această soluție inimaginabilă să reușească, era nevoie să fie ținută secret față de toți – inclusiv față de inteligențele supranaturale ostile scopurilor Lui. Iar acest lucru n-avea să fie ușor.

Capitolul ZECE

Ascuns în văzul tuturor

Din momentul Căderii, Dumnezeu a căutat să restabilească țelul Său original pentru Eden: acela de a locui împreună cu familia Sa divină și cu familia Sa umană pe pământ. Dumnezeu le-a spus lui Adam și Evei să crească și să se înmulțească, răspîndind astfel buna domnie a lui Dumnezeu peste tot restul planetei. Dumnezeu Și-a dorit ca tot pământul să fie un loc unde cerul și pământul se întîlnesc – unde omenirea se bucură de divinitate, iar divinitatea se bucură de pământ și omenire. Dar știm cu toții ce s-a întîmplat de fapt.

O istorie a eșecului

Oamenii au păcătuit și au fost alungați din prezența lui Dumnezeu. Edenul a fost suspendat. Vrăjmașul divin, Șarpele, a fost exilat – tăiat sau aruncat – din prezența lui Dumnezeu, jos pe pământ: locul unde domnește moartea, unde viața nu este veșnică. Șarpele a devenit domnul celor morți, dobîndind astfel dreptul asupra fiecărei ființe umane care avea să trăiască vreodată – pentru că toți au păcătuit, iar plata păcatului este moartea (Romani 6:23).

După potop, Dumnezeu le-a repetat lui Noe și familiei sale obiectivul Edenului: creșteți și înmulțiți-vă. A fost un nou început. Însă, omenirea s-a răzvrătit. În loc să-L asculte pe Dumnezeu și să răspîndească cunoștința de Dumnezeu, aducînd peste toate domnia Lui, s-au apucat să construiască un turn, unde să Se coboare Dumnezeu la ei.

Din nou, eșec. Dumnezeu a refuzat să participe la planul lor. Le-a încurcat limba și a predat popoarele în seama consiliului Său divin, pentru a fi conduse. Apoi S-a decis să o ia de la început cu o nouă familie umană – prin Avraam și Sara. Urma să reia relația cu celelalte națiuni – prin descendenții lui Avraam – odată ce domnia împărăției Lui avea să fie restabilită (Geneza 12:3).

Și această încercare a dat greș. La fel și următoarea: scoaterea poporului Israel din Egipt, aducerea lor la Sinai și, în final, în Țara Promisă. Israelul a dat greș. În cele din urmă,

Dumnezeu l-a ridicat pe David, apoi pe Solomon. Însă după moartea lui Solomon, israeliții au început să meargă după dumnezei străini și s-au întors unii împotriva altora. În cele din urmă, Dumnezeu a fost nevoit să-i dea afară din Țara Promisă, trimițându-i în exil.

Istoria omenirii, în afara prezenței lui Dumnezeu, este o istorie a eșecului. Cauza e faptul că omenirea, de la cădere încoace, e pierdută. Toți oamenii sînt imperfecti și înstrăinați de Dumnezeu. Nici unui conducător uman nu i se poate încredința misiunea de a începe și a menține împărăția lui Dumnezeu, pentru că nici unul nu-I va rămîne loial exclusiv lui Dumnezeu. Fiecare o va lua pe drumul lui. Oamenii vor continua să păcătuiască, să dea greș – și să se alătore domnului morților, marelui inamic al lui Dumnezeu. Însă viziunea lui Dumnezeu de a împărți cu ai Săi binecuvîntarea de a fi regi și administratori ai unui nou Eden nu se poate realiza în absența oamenilor. Singurul mod prin care oamenii vor putea vreodată să-și îndeplinească partea lor din planul lui Dumnezeu este de a fi reînnoiți. Blestemul căderii trebuie destrămat.

Iar Dumnezeu a alcătuit un plan în acest scop.

Soluția – și o problemă

Dumnezeu avea nevoie de un om care să fie mai mult decît om – cineva care să poată rezista ispitei, care să-L asculte mereu, care să poată îndeplini rolul de rege, care să poată răsturna blestemul morții murind și înviind din nou prin propria sa putere. Toate aceste lucruri se puteau întîmpla într-un singur mod: ca Dumnezeu Însuși să devină om. Dumnezeu avea să-Și îndeplinească propriul plan, *ca om*, spre beneficiul întregii omeniri, restaurînd apoi Edenul. Edenul putea deveni realitate doar după ce oamenii aveau să fie iertați și făcuți asemenea lui Isus, divini, prin puterea învierii (1 Ioan 3:1-3).

Exista însă o problemă. Dacă planul era descoperit – și anume că omul care era Dumnezeu venise ca să moară și să învieze pentru a asigura restaurarea viziunii originale a lui Dumnezeu – forțele întunericului nu s-ar mai fi lăsat prinse în capcană.

Exact acest lucru îl spune Pavel într-o scrisoare către biserica din Corint:

[Noi] propovăduim înțelepciunea lui Dumnezeu cea tainică și ținută ascunsă, pe care a rînduit-o Dumnezeu spre slava noastră, mai înainte de veci, și pe care n-a cunoscut-o nici unul dintre conducătorii acestui veac; căci, dacă ar fi cunoscut-o, nu L-ar fi răstignit pe Domnul slavei. (1 Corinteni 2:7-8, EDCR)

Despre cine vorbește Pavel? Cuvîntul *conducători* se poate referi la autorități umane – cum ar fi Pontiu Pilat și conducătorii evreilor – însă Pavel are în vedere și puterile divine, demonice (Efeseni 2:2). Inamicii lui Dumnezeu, atât umani *cît și* divini, trebuiau să fie ținuți în ignoranță. Totul depindea de moartea și învierea Dumnezeului-om.

Dar cum se poate ține secret așa ceva?

Misteriosul Mesia

Dumnezeul-om de care depindea restaurarea Edenului era, bineînțeles, Mesia – Isus din Nazaret. V-a surprins, însă, afirmația mea că planul mesianic a fost ținut secret? Veți spune: Dar cum, nu se vede clar care este planul dacă citim Vechiul Testament? Răspuns: Nu, nu se vede.

Chiar dacă pare greu de crezut, nu există nici un verset în Vechiul Testament care să folosească termenul *mesia* despre un om care este de fapt Dumnezeu și care urmează să moară pentru păcatele omenirii. Nici măcar Isaia 53:11, ce înfățișează portretul „robului suferințelor”. Cuvîntul *mesia* nu apare în acel capitol și nicăieri în altă parte în Isaia, iar „robul” se referă la poporul Israel, nu la un salvator individual (Isaia 41:8; 44:1-2, 21; 45:4; 48:20; 49:3). Iar cuvîntul *mesia*, care înseamnă „uns”, se referă aproape în fiecare caz numai la David sau la unul din descendenții săi, ce au domnit ca regi după el.

De fapt, dovada a ceea ce vă spun – că profilul unui mesia divin care avea să moară și să învie e greu de deslușit în Vechiul Testament – este evidentă în Noul Testament.

Amintiți-vă cum au reacționat ucenicii cînd Isus le-a spus că se duce la Ierusalim pentru a muri. Anunțul le-a produs confuzie și întristare (Matei 17:22-23; Marcu 9:30-32). Nu I-au răspuns zicînd: „A, da, am citit asta în Scripturi”. Petru chiar L-a muștră pe Isus pentru spusele Sale (Matei 16:21-23).

Ucenicii n-aveau nici cea mai mică idee despre acest nou plan al lui Dumnezeu. Ei Îl vedeau pe Isus doar ca fiu al lui David și moștenitor de drept al tronului lui, un făcător de minuni asemenea profeților Vechiului Testament.

Chiar și *după* înviere, a fost nevoie ca ucenicilor să li se deschidă mintea *în mod supranatural* pentru a înțelege că Mesia trebuia să sufere. După ce Isus a înviat din morți, El a apărut înaintea lor și le-a zis:

„Acestea sînt cuvintele pe care vi le-am spus pe cînd încă eram cu voi: trebuie să se împlinească tot ce este scris despre Mine în Legea lui Moise, în Profeti și în Psalmi.”
Atunci le-a deschis mintea, ca să înțeleagă Scripturile. (Luca 24:44-45, EDCR)

Acest „nou plan” al lui Dumnezeu – că El va muri și va învia din morți pentru a destrăma blestemul căderii – nu este deloc evident în Vechiul Testament. Sînt presărate, în schimb, indicii, în zeci de pasaje. Nicăieri nu este revelat totul într-un singur loc. Profilul mesianic este clar numai privind în urmă – și chiar și atunci, îl poate desluși numai o persoană care știe ce să caute și la ce să se aștepte.

Inteligențele supranaturale malefice, desigur, știau că sosise profetiția Fiului al lui David (Matei 8:28-29; Luca 4:31-35). Măcar atît reușiseră să înțeleagă din Vechiul Testament. Însă nimic din ce spun demonii nu creează vreodată impresia că înțeleseseră că Isus venise pe pămînt să moară și să învieze, pentru a destrăma astfel blestemul.

După cum spune Pavel, dacă ei și Satan ar fi înțeles acest lucru, nu l-ar mai fi inspirat pe Iuda să-L trădeze pe Isus în mîna celor ce-I doreau moartea. Putem spune multe despre Diavol și cei din tabăra lui, dar nu putem spune că sînt proști. Au fost *duși de nas* ca să-L ucidă pe Isus, exact așa cum plănuse Dumnezeu. Au lansat o serie de evenimente care aveau să ducă la propria lor suprimare. Atenția le-a fost distrasă printr-un complot divin.

Elementele profilului

Retrospectiv, putem vedea anumite părți ale profilului mesianic cu mai multă claritate decît ucenicii. Deși nu există nici un verset care descrie un fiu mesianic, divin, al lui David, care moare și înviază pentru a rupe blestemul, aceste fire se regăsesc pe tot parcursul Vechiului Testament. Pentru că știm deja cum a decurs planul, putem să mergem pe cîte un fir și să descoperim conexiunile.

De exemplu, dacă ne întrebăm „Cine este fiul lui Dumnezeu?”, în Vechiul Testament răspunsul nu este „Isus”. Adam e fiul lui Dumnezeu – el a fost primul om. Israel este numit fiul lui Dumnezeu (Exod 4:23; Osea 11:1). Regele Israelului este numit fiul lui Dumnezeu (Psalmul 2:7). În Noul Testament, Isus este „al doilea Adam” și „Fiul lui Dumnezeu” (Romani 1:4; 1 Corinteni 15:45; 2 Corinteni 1:19; Evrei 4:4).

Am putea să întrebăm: „Cine este slujitorul lui Dumnezeu?”. Adam L-a slujit pe Dumnezeu (Geneza 2:15). Israel este numit slujitorul lui Dumnezeu (Isaia 41:8; 44:1-2, 21; 45:4; 48:20; 49:3). David și alți regi israeliți dintre urmașii săi sînt numiți slujitori ai lui Dumnezeu

(2 Samuel 3:18; Psalm 89:3; 1 Regi 3:7; 2 Cronici 32:16). Isus de asemenea e slujitorul Său (Faptele Apostolilor 3:13; 4:30; Filipeni 2:1-8).

Au suferit, acești fii și slujitori ai lui Dumnezeu? S-a sfârșit viața lor pămîntească la un moment dat? A fost acea viață reînnoită? Vor avea ei parte de un viitor în noul Eden? Răspunsul la toate aceste întrebări este da. Atît Adam, cît și poporul Israel și regii davidici au fost exilați din prezența lui Dumnezeu – din locuința Sa pămîntească (Edenul și Țara Promisă). Cu toate acestea, ei toți au fost și vor fi răscumparați, într-un nou Eden, pentru a locui cu Dumnezeu și cu Isus cel înviat.

Faptul este că toate aceste personaje arată către Isus într-un fel sau altul și că toate firele duc către El. El este imaginea unitară care iese la iveală cînd găsim toate piesele și le punem la locul lor. Totul era la vedere, dar imposibil de detectat altfel decît retrospectiv.

De ce contează toate acestea

Inteligențele malefice – Satan, demonii, zeii inferiori care conduc națiunile – nu știu totul. Minte lor nu este ca a lui Dumnezeu și nici nu pot pătrunde gîndurile Lui. Noi sîntem tentați să credem că, pentru că sînt ființe supranaturale, dețin omnisciență. Dar nu este adevărat. *Unul singur* este atotștiutor – Dumnezeu. Și, din fericire, El e de partea noastră.

Din cauza căderii, noi toți intrăm de drept sub jurisdicția lui Satan. Ce vreau să spun? Din pricina păcatului lui Adam, „moartea a trecut asupra tuturor oamenilor” (Romani 5:12). Șarpele a fost blestemat, aruncat jos, să domnească peste tărîmul morților – peste infern, sau iad. Din cauza căderii, toți oamenii au fost destinați să moară și să treacă la rîndul lor pe tărîmul morților – unde domnește diavolul.

Dar toate astea s-au schimbat la *prima venire* a lui Isus, cînd El a împlinit planul de mîntuire al lui Dumnezeu, murind pe cruce și înviind din morți. Primul pas către restaurarea Edenului a fost de a oferi omenirii un mijloc de a scăpa de sub blestemul morții. Toți cei ce cred, care sînt adoptați în familia și împărăția lui Dumnezeu, nu mai sînt prizonieri ai blestemului morții și ai domnului morților. De aceea, Isus, la începutul lucrării Sale de restaurare a împărăției (Luca 10:1-9), a zis: „L-am văzut pe Satan căzînd din cer ca un fulger” (Luca 10:18). Isus știa că moartea și învierea Sa vor plăti datoria păcătoșilor, lăsîndu-l pe Satan fără nici un drept asupra sufletelor noastre. Împărăția Lui a reprezentat începutul sfîrșitului pentru domnul morților.

E important să ne amintim, din nou, cine sîntem – și de unde provine identitatea noastră. Credincioșii, în mod colectiv, ca biserică, sînt numiți *trupul lui Hristos*. Iar trupul lui Hristos

a fost înviat. Și noi vom învia pentru că El a înviat (1 Corinteni 15:20-23). El este *întîiul născut* dintre cei morți. Noi sîntem „Biserica celor întîi născuți, care sînt scriși în ceruri” (Evrei 12:22-24). După cum spune Ioan: „Însă tuturor celor ce L-au primit, adică celor ce cred în Numele Lui, le-a dat *dreptul* să devină copii ai lui Dumnezeu” (Ioan 1:12, NTLR). *Satan nu mai are nici un drept asupra copiilor lui Dumnezeu*, pentru că ei vor învia din morți. N-are rost să-i căutăm pe cei vii pe tărîmul celor morți.

Dumnezeu a ales să nu dea cărțile pe față cu nimeni – nici ființă umană, nici divină, loială sau vrăjmașă. Era obligatoriu ca aspectele specifice ale modului în care Mesia avea să îndeplinească scopurile lui Dumnezeu să rămînă ascunse. Însă El a anunțat în termeni clari și neechivoci că, atunci cînd va veni Mesia, acesta va fi Dumnezeu în trup de om, și că obiectivul final este restaurarea împărăției edenice. După cum vom vedea în următoarele două capitole, aceste informații au fost exact cît a trebuit pentru a trezi credință în inimile oamenilor și pentru a atrage în joc puterile întunericului și a le determina să-și declanșeze singure procesul de distrugere.

Capitolul UNSPREZECE

Intenții supranaturale

În capitolul trecut, am văzut că Vechiul Testament ni-L arată pe Mesia ascunzându-L în văzul tuturor. Cheia planului lui Dumnezeu de restaurare a Edenului și de a răscumpăra omenirea era ca Isus, Mesia, să moară pe cruce. iar apoi să învieze din morți.

Numai devenind El Însuși om putea Dumnezeu să se asigure că un rege uman, din spița lui David, va putea să domnească peste poporul Său fără să cadă în păcat și în rătăcire spirituală. Și doar dacă acel rege avea să-și dea viața pentru poporul său și să învie din morți, putea Dumnezeu să aducă dreaptă judecată asupra păcatului și mântuire, în același timp. Numai prin moartea și învierea lui Mesia puteau oamenii căzuți să mai aibă un loc în consiliul de familie al lui Dumnezeu, în reînnoita împărăție a Edenului, conform planului inițial.

Dar gândiți-vă la tot ce a presupus acest proiect: Isus trebuia, cumva, să se asigure că puterile supranaturale ale întinericului aveau să-i manipuleze pe anumiți oameni pentru a-L ucide – fără însă a înțelege ce se întâmpla de fapt. După cum le-a scris Pavel corintenilor (1 Corinteni 2:6-8), dacă ar fi știut care urma să fie rezultatul, nu L-ar mai fi răstignit pe Domnul.

Viața și lucrarea lui Isus pot fi mai ușor înțelese dacă le privim pe acest fundal. De exemplu, le-ar fi ușor cititorilor Noului Testament să-și facă impresia că lucrarea lui Isus dinainte de cruce a fost oarecum aleatorie. În definitiv, evangheliile nu ne prezintă mereu aceleași episoade – de exemplu, nașterea lui Isus se găsește doar în două dintre ele (Matei și Luca) și doar una îi menționează pe magi (Matei 2). Uneori, scenele vieții lui Isus apar într-o ordine puțin diferită în diverse evangheliile. Însă faptele lui Isus dinaintea răstignirii, despre care citim în evangheliile – vindecarea bolnavilor, vestirea împărăției lui Dumnezeu, iertarea păcătoșilor, confruntarea ipocriților – n-au fost doar acțiunile întâmplătoare ale unui înțelept itinerant care făcea miracole din când în când. În relatările din evangheliile se află mai mult decât pare la prima vedere. Tot ce a făcut Isus are un subtext important.

Diavolul păcălit

Evenimentul care a marcat începutul lucrării publice a lui Isus a fost botezul Său. Aceea a fost ocazia cu care Dumnezeu L-a identificat în mod public pe Isus ca Fiu al Său (Marcu 1:11) și tot atunci Ioan Botezătorul L-a identificat ca fiind cel care „îndepărtează păcatul lumii” (Ioan 1:29). Citind aceste cuvinte ale lui Ioan, noi ne gândim imediat la răstignire, însă nu la asta s-au dus cu gândul ucenicii lui Ioan. De fapt, în mintea nimănui nu se născuse această idee. Când, aproape de finalul lucrării Sale – la mai mult de trei ani de când fusese botezat – Isus a început să vorbească despre moartea Sa, propriii Lui discipoli au respins această idee (Matei 17:22-23; Marcu 9:30-32). Ultimul lucru pe care se așteptau să-L audă de la Domnul lor era că în curînd El avea să moară. Pentru ei, așa ceva era o nebunie curată! N-au înțeles că moartea lui Isus pe cruce fusese în plan de la bun început. Și de ce? Pentru că, așa cum am discutat în capitolul anterior, planul nu fusese prezentat în Vechiul Testament în mod clar și deschis.

După botez, Isus a fost mînat de Duhul în pustie pentru confruntarea cu Satan (Matei 4:1; Marcu 1:12; Luca 4:1-13). Faptul că Diavolul a venit să-L ispitească pe Isus ne spune că Satana știa cine este El – Mesia, venit cu misiunea de a reinstaura „autonomia legislativă” a lui Dumnezeu pe pămînt. În definitiv, „unsul” (Mesia) avea să fie un rege din spița lui David. Satan, „conducătorul acestei lumi” (Ioan 12:31), pricepuse că Isus avea să țintească la domnia lui asupra națiunilor lepădate de Dumnezeu la Turnul Babel, înainte de crearea poporului Israel (Deuteronom 4:19-20; 32:8-9).

Cei mai mulți dintre noi își amintesc scena dintre Isus și Satan. Satan L-a ispitit pe Isus de trei ori (Matei 4:3-11). Cea de-a treia strategie a sa pentru a-L determina pe Isus să-și strice relația cu Dumnezeu a fost să-I ofere Fiului lui Dumnezeu națiunile pămîntului (Matei 4:8-9), însuși lucrul pe care bănuia că Isus venise să-l recupereze:

Diavolul L-a dus din nou pe un munte foarte înalt, I-a arătat toate împărățiile lumii și slava lor și I-a zis: „Pe toate acestea Ți le voi da Ție dacă vei cădea cu fața la pămînt și mi Te vei închina.” (Matei 4:8-9, EDCR)

Propunerea lui Satan era un mod șiret de a altera planul lui Dumnezeu. Ar fi produs rezultatul dorit de El – recuperarea națiunilor dezmoștenite și decăzute din calitatea de popor al Lui. Misiune îndeplinită. Tot ce avea de făcut Isus era să i Se închine lui Satan, în loc să I Se închine lui Dumnezeu.

Oferta lui Satan dă pe față faptul că încă nu realizase că planul lui Dumnezeu *necesita* moartea lui Isus. Iar lui Isus nu I-a scăpat nici un cuvîntel care să-l avertizeze în acest sens. Isus n-a dat nici o explicație pentru refuzul Său, ci l-a trimis pur și simplu pe Satana la

plimbare. Dumnezeu avea să recupereze ce era al Lui când și cum voia El. Misiunea lui Isus nu se limita la a domni asupra tuturor popoarelor, ci avea de-a face cu reclădirea unei familii. Pentru a include în această familie oameni din toate neamurile, nu doar Israelul, era nevoie ca păcatele să le fie ispășite. După cum El plănuise de la început, domnia lui Dumnezeu avea să-i implice și pe copiii Săi. Crucea era esențială pentru răscumpărarea umanității și, prin urmare, pentru realizarea planului lui Dumnezeu. Isus nu S-a lăsat înșelat – cel păcălit, în curînd, avea să fie Diavolul.

O pregustare a Edenului

Imediat după ispitirea din pustie, Isus a făcut două lucruri: i-a chemat pe primii ucenici (Petru, Andrei, Iacov și Ioan) și a vindecat un om demonizat (Marcu 1:16-28; Luca 4:31-5:11). Atît chemarea ucenicilor cît și vindecările au continuat, formînd începutul unui model de acțiune. Pe măsură ce a chemat și alți ucenici, le-a dat putere să alunge demoni și să vindece oamenii de orice boală și neputință (Luca 9:1-5).

Inițial, Isus a chemat doisprezece ucenici. Numărul nu este întîmplător, ci corespunde celor douăsprezece seminții ale lui Israel. Isus a început planul împărăției cu Israelul. În definitiv, ei sînt „partea lui Dumnezeu”, aleși mai presus de toate celelalte popoare (Deuteronom 32:8-9). Ulterior, Pavel avea să privească răspîndirea evangheliei în același fel – mai întii printre iudei, apoi către neamuri (Romani 1:16-17).

Isus nu S-a oprit la cei doisprezece. În Luca 10, a trimis încă șaptezeci de oameni să facă vindecări și să alunge demoni (Luca 10:1, 9, 17). Nici acest număr nu e întîmplător. El corespunde națiunilor enumerate în Geneza 10 – popoarele lepădate de Dumnezeu la Turnul Babel și puse sub domnia zeilor inferiori (Deuteronom 4:19-20; 32:8-9). Unele traduceri notează *șaptezeci și doi*, în loc de șaptezeci, în aceste versete, din cauză că unele manuscrise din antichitate ale Vechiului Testament prezintă numele națiunilor din Geneza 10 în așa fel încît totalul este șaptezeci și doi. În orice caz, mesajul este același: trimiterea acestor oameni corespunde cu numărul popoarelor din Geneza 10. La fel cum chemarea celor doisprezece fusese un semn că împărăția a sosit la Israel, trimiterea celor șaptezeci a semnalat faptul că împărăția avea să recupereze națiunile.

Reacția lui Isus la întoarcerea celor șaptezeci (Luca 10:17) este semnificativă: „L-am văzut pe Satana căzînd din cer ca un fulger” (Luca 10:18, EDCR). Ne dă de înțeles un fapt zguduitor: a început marea răsturnare. În curînd, Satan nu va mai putea avea pretenții asupra omenirii, odată ce oamenii îi vor aparține lui Isus. Accesul lui înaintea lui Dumnezeu ca „acuzator al fraților” (Apocalipsa 12:10) s-a terminat. De-acum, este un procuror lipsit de cauză.

Provocarea

După trei ani în care a predicat că împărăția lui Dumnezeu s-a apropiat, în care a arătat oamenilor dragostea lui Dumnezeu și a demonstrat cum va arăta viața într-o lume edenică, Isus a început să se pregătească pentru final – pentru adevăratul Său scop.

Imediat înaintea călătoriei spre Ierusalim, ce avea să se dovedească a fi ultima, Isus i-a dus pe ucenici în capătul de nord al Israelului. Răstignirea trebuia instigată. Și nu și-ar fi putut alege un loc mai bun pentru a le arunca mânușa forțelor supranaturale.

Isus i-a adus pe ucenici într-un loc numit Cezareea lui Filip. Însă acesta era numele roman al regiunii. În timpurile Vechiului Testament, acest ținut se numise Bașan. L-am pomenit deja, în capitolul 9. Bașan era considerat calea de acces spre tărîmul morților – poarta către iad. Cezareea lui Filip e situată la poalele muntelui Hermon, locul în care, în gândirea ebraică, fiii lui Dumnezeu s-au coborât pe pământ pentru a pune în practică răzvrătirea descrisă în Geneza 6:1-4. Pe scurt, în vremea Vechiului Testament, Bașanul și Hermonul erau epicentrul activității forțelor malefice.

Acesta e locul în care Isus pune binecunoscuta întrebare: „Voi cine ziceți că sînt?” (Matei 16:15). Petru răspunde: „Tu ești Hristosul, Fiul Dumnezeului celui viu!” (v. 16, EDCR). Isus îl aprobă și adaugă:

Ferice de tine, Simone, Bar-Iona, fiindcă nu carnea și sîngele ți-au descoperit aceasta, ci Tatăl Meu din ceruri. Și Eu îți spun: tu ești Petru, și pe această piatră voi zidi Biserica Mea, și porțile Locuinței Morților nu o vor birui. (v. 17-18, EDCR)

Identitatea „pietrei” la care se referă Isus a fost dezbătută de secole, și încă este. Pentru a înțelege acest termen, cheia este geografia acelei zone. Cezareea lui Filip se află în extremul nord al regiunii Bașanului. În timpurile Vechiului Testament, oamenii considerau că în acest ținut se află porți către tărîmul morților. Cezareea lui Filip e la poalele unui munte. „Piatra” este acel munte. „Porțile iadului” se referă la însuși locul unde se aflau Isus și ucenicii Săi.

Isus pronunța astfel o provocare la adresa forțelor întunericului. La Cădere, omenirea și-a pierdut viața veșnică, alegîndu-se în schimb cu o soartă a morții și a eternei separări de Dumnezeu. Domnul morților – Șarpele, cunoscut sub numele de Satan, sau Diavolul – are pretenții asupra omenirii. Orice om i se va alătura în împărăția morților. Însă Dumnezeu e de altă părere! Planul Său secret de a-L trimite pe Isus să plătească pedeapsa pentru păcatul omenirii va fi un asalt frontal asupra porților iadului. Domnul morților și forțele sale nu vor putea face față împărăției lui Dumnezeu. În esență, în acest pasaj din Matei 16, Isus se

prezintă la poarta Diavolului și îi contestă drepturile. Isus caută să-l provoace pe Satan. De ce? Pentru că sosise momentul ca Isus să moară, pentru a pune în mișcare planul secret al lui Dumnezeu.

Și, ca și cum această confruntare verbală n-ar fi fost de ajuns, Isus merge un pas mai departe. Matei, Marcu și Luca sînt cu toții în acord că următorul eveniment din misiunea lui Isus a fost Schimbarea la Față. Marcu 9:2-8 spune:

După șase zile, Isus i-a luat cu El pe Petru, pe Iacov și pe Ioan și i-a dus deoparte pe un munte înalt, numai pe ei. Și S-a schimbat la față înaintea lor; hainele I s-au făcut strălucitoare și foarte albe, de un alb pe care nici un înălbitor de pe pămînt nu-l poate da. Și li s-au arătat Ilie și Moise, care stăteau de vorbă cu Isus. Petru a luat cuvîntul și I-a zis lui Isus: „Rabbi, este bine să fim aici; să facem trei colibe: una pentru Tine, una pentru Moise și una pentru Ilie.” De fapt, nu știa ce să spună, căci erau înspăimîntați. Și a venit un nor care i-a acoperit cu umbra lui, iar din nor s-a auzit un glas care zicea: „Acesta este Fiul Meu preaiubit: de El să ascultați!” Și îndată, uitîndu-se în jur, n-au mai văzut pe nimeni decît pe Isus, singur cu ei. Pe cînd coborau de pe munte, Isus le-a poruncit să nu povestească nimănui ce au văzut pînă cînd Fiul Omului va învia din morți. (EDCR)

Schimbarea la Față are loc pe muntele Hermon. Isus a ales anume acest loc pentru a le arăta lui Petru, Iacov și Ioan, exact cine era El – gloria întrupată a lui Dumnezeu. Era un aviz la adresa lui Satan și a puterilor întunericului: *Am venit pe pămînt ca să iau înapoi ce este al Meu. Împărăția lui Dumnezeu este aproape.* Cu alte cuvinte: „Iată-Mă! Sînt aici – *acum ia măsuri!*”

Nu e întîmplător faptul că imediat după Schimbarea la Față Isus S-a îndreptat spre Ierusalim și a început să le spună ucenicilor că avea să moară acolo. Ei nici să n-audă de așa ceva. Dar Isus îl provocase pe Diavol și restul forțelor întunericului să treacă la acțiune. Acum, aceștia resimțeau stringent nevoia de a se descotorosi de El. Și tocmai pe asta conta Isus. Moartea Sa era cheia întregului plan.

De ce contează toate acestea

Misiunea lui Isus a avut un caracter deliberat. El Și-a înțeles clar rolul pe care L-a avut pentru reînnoirea împărăției lui Dumnezeu, așa încît aceasta să continue să crească pînă în ziua revenirii Lui – o zi care va reprezenta inaugurarea Edenului global.

Viața fiecăruia dintre noi nu este la fel de crucială ca a Lui, însă, precum ucenicii Săi, fiecare din noi avem de îndeplinit un rol real. E nevoie să exprimăm această convingere prin felul cum trăim. Credincioșii, aduși în sînul consiliului de familie a lui Dumnezeu, sînt admiși nu ca observatori, ci ca participanți.

Una dintre intențiile lui Isus a fost să arate oamenilor cum fusese Edenul și cum va fi viața cu Dumnezeu în viitor. În familia lui Dumnezeu, sub domnia Lui, nu vor mai exista boli sau imperfecțiuni fizice. De asemenea, nu vor mai exista puteri ostile. Împărăția finală a lui Dumnezeu va depăși ca dimensiuni o grădină, va fi mai întinsă decît țara Israelului. Împărăția va fi globală. Va include toate națiunile. Și va fi în întregime un Eden – raiul pe pămînt.

Misiunea noastră este să-L imităm pe Isus. Și noi, ca și El, putem să ne îngrijim atît de trupul cît și de sufletul celor care sînt, alături de noi, reprezentanți ai lui Dumnezeu, conducîndu-i la credința în Regele nostru și întărindu-le curajul de a-I rămîne loiali. Nu e neapărat nevoie de puteri supranaturale pentru a-i „vindeca pe cei cu inima zdrobită” și pentru a le „vesti celor captivi eliberarea”, călcîndu-I lui Mesia pe urme (Isaia 61:1, NTLR), însă, în esența lor, acestea sînt acte supranaturale. Pentru a le înfăptui, e nevoie să opunem rezistență întunericului și să avem o viziune strategică. Nici o faptă bună nu va rămîne nefolosită de Duhul Sfînt pentru a îndrepta inima cuiva către El. Nici o ocazie cînd am vestit evanghelia nu va rămîne fără rod. Binefacerile lui Isus au mers mîna în mîna cu mesajul Său, neumbrindu-se, ci punîndu-se reciproc în lumină. Acesta e un model pe care orice credincios îl poate imita – și care reprezintă fișa postului pentru cei ce vor să pună în practică viziunea împărăției.

În cele din urmă, ni se reamintește că inteligențele malefice sînt nu doar limitate, ci și vulnerabile în fața viziunii și acțiunii împărăției. Isus este deja așezat „la dreapta lui Dumnezeu [...], iar îngerii, autoritățile și puterile I s-au supus” (1 Petru 3:22, EDCR). „Deja, dar nu încă”, noi domnim împreună cu El (Coloseni 3:1; 2 Timotei 2:12; Apocalipsa 2:26; 3:21). Porțile iadului nu vor putea să facă față înaintării și împlinirii Bisericii ca împărăție a lui Dumnezeu pe pămînt. Decizia de a participa la această mare răsturnare ne aparține.

Capitolul DOISPREZECE

Cel ce vine pe nori

La finalul capitolului anterior, am făcut observația că Isus a început să vorbească despre moartea Sa imediat după provocarea adresată puterilor întunericului la porțile iadului și la muntele Hermon. Această sfidare a pus în mișcare un șir de evenimente care aveau să ducă la condamnarea și moartea pe cruce a Domnului. Procesul lui Isus e binecunoscut de către creștini, însă are un fond supranatural care adeseori e trecut cu vederea.

Pentru a înțelege ce i-a determinat în final pe conducătorii evrei să-L condamne la moarte și să-L dea în seama lui Ponțiu Pilat pentru executarea sentinței, trebuie să ne întoarcem în Vechiul Testament, la cartea lui Daniel – la o adunare a lui Dumnezeu cu consiliul divin, oștirea Sa cerească.

Cel Îmbătrînit de Zile și consiliul Său

Daniel 7 începe cu o viziune stranie. Daniel vede patru fiare ieșind din mare (Daniel 7:1-8). Toate sînt monstruoase, însă a patra fiară e cea mai groaznică. În interpretarea viselor din Vechiul Testament, atît obiectele cît și ființele vii întotdeauna reprezintă ceva, iar în acest vis, cele patru fiare din viziunea lui Daniel reprezintă patru imperii. Știm acest lucru pentru că viziunea sa corespunde cu temele visului lui Nebucadnețar din Daniel 2, care se referea la Babilon și la alte trei imperii care-i vor urma. Atenția noastră, însă, se îndreaptă spre ceea ce Daniel descrie după aceea:

În timp ce mă uitam,
niște tronuri au fost așezate
și un Îmbătrînit de Zile a luat loc.
Haina Lui era albă ca zăpada,
iar părul capului Lui era ca lîna curată.
Tronul Lui era numai flăcări de foc,
iar roțile tronului erau un foc aprins.
Un rîu de foc curgea

ieșind dinaintea Lui.
Mii de mii de slujitori Îi slujeau
și de zece mii de ori zece mii stăteau înaintea Lui.
S-a ținut judecata
și niște cărți au fost deschise. (Daniel 7:9-10, NTLR)

Cel Îmbătrînit de zile este, știm bine, Dumnezeu Israelului. Acest lucru e ușor de stabilit, mai ales cînd comparăm descrierea tronului Său cu viziunea lui Ezechiel despre tronul lui Dumnezeu (Ezechiel 1). Focul, roțile și forma umană ce stă pe tron în acea viziune sînt la fel ca în Daniel.

Însă ați observat că nu este doar un singur tron? În viziunea lui Daniel sînt mai multe tronuri (Daniel 7:9) – suficiente pentru divina curte, consiliul lui Dumnezeu (Daniel 7:10).

Curtea cerească s-a întrunit pentru a decide soarta fiarelor – imperiile – din viziune. Se ia hotărîrea ca a patra fiară să fie ucisă, iar celorlalte trei să li se ia puterile (Daniel 7:11-12). Vor fi înlocuite de o altă împărăție și de un alt rege. Iar în acest punct lucrurile devin și mai interesante.

Fiul Omului care vine pe nori

Daniel continuă să-și istorisească viziunea:

M-am uitat în timpul viziunilor mele de noapte
și iată că pe norii cerului
 venea Cineva Care era ca un fiu al omului.
El S-a apropiat de Cel Îmbătrînit de Zile
și a fost adus înaintea Acestuia.
Lui I s-a dat stăpînirea, onoarea și Împărăția,
 ca să-I slujească toate popoarele, neamurile și oamenii de orice limbă!
Stăpînirea Lui este o stăpînire veșnică, care nu va trece,
 iar Împărăția Lui nu va fi distrusă niciodată! (Daniel 7:13-15, NTLR)

„Fiul omului” este o expresie utilizată de multe ori în Vechiul Testament. După cum e de așteptat, se referă la o ființă umană. Supriza o constituie însă restul descrierii acestui om în prezentul pasaj. Daniel 7:13 ne prezintă un om care *vine pe nori* înaintea Celui Îmbătrînit de Zile.

De ce are însemnătate acest lucru? Pentru că în toate celelalte locuri în care apare această expresie în Vechiul Testament, ea îi este atribuită *numai* lui Dumnezeu Însuși (Isaia 19:1; Deuteronom 33:26; Psalmul 68:32-33; Psalmul 104:1-4). Însă în scena din Daniel 7, *Dumnezeu este deja prezent* – El e Cel Îmbătrînit de Zile. E ca și cum, în viziunea Sa, Daniel vede „un al doilea Dumnezeu” care este, de asemenea, om – asemenea convingerii creștine că Dumnezeu este mai mult decît o singură persoană.

Exact la asta mă refer.

Cînd Isus se afla înaintea lui Caiafa la judecată, în Matei 26, cu viața pe o muchie de cuțit, a atins un punct sensibil menționînd această idee:

Preoții de seamă, [bătrîni] și tot Sinedriul căutau o mărturie mincinoasă împotriva lui Isus, ca să-L omoare, dar n-au găsit niciuna, chiar dacă veniseră mulți martori mincinoși. În cele din urmă, au venit doi care au spus: „El a zis: «Pot să dărim Templul lui Dumnezeu și în trei zile să îl zidesc la loc.»” Atunci marele-preot s-a ridicat în picioare și I-a zis: „Nu răspunzi nimic? Ce mărturie aduc aceștia împotriva Ta?” Dar Isus tăcea. Și marele-preot I-a zis: „Te conjur pe Dumnezeul cel viu să ne spui dacă Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu!” Isus i-a răspuns: „Tu însuți ai zis-o! Dar Eu vă mai spun că, de acum încolo, Îl veți vedea pe Fiul Omului stînd la dreapta Puterii și venind pe norii cerului.” Atunci, marele-preot și-a rupt hainele și a zis: „A hulit! Ce nevoie mai avem de martori? Iată, acum ați auzit blasfemia! Ce credeți?” Ei au răspuns: „Este vrednic de moarte!” (Matei 26:59-66, EDCR)

Oferind un răspuns în aparență fără rost la o întrebare foarte clară, Isus citează din Daniel 7:13 ca replică pentru Caiafa. *Chiar vrei să știi cine sînt, Caiafa? Ascultă-Mă cu atenție.* Reacția este imediată. Caiafa a înțeles într-o clipită că Isus pretindea a fi cel de-al doilea personaj dumnezeiesc din Daniel 7:13 – omul descris în termeni folosiți numai și numai cu privire la Dumnezeu în Vechiul Testament. Isus pretindea a fi Dumnezeu în formă umană. Era o blasfemie – vrednică de pedeapsa cu moartea.

Însă Isus, desigur, știa acest lucru. Interesul Său nu era să Se protejeze. El știa că *trebuie* să moară pentru a restaura Împărăția lui Dumnezeu, pentru a-i aduce pe credincioși în familia lui Dumnezeu și pentru a recupera națiunile din ghearele domniilor și puterilor malefice care controlau popoarele respinse de Dumnezeu la Turnul Babel.

Și într-adevăr, Isus S-a dus la moarte. Psalmul 22, binecunoscut pentru modul în care descrie efectele fizice ale răstignirii în cuvintele lui David, ne ajută să întrezărim ce se întîmplă la cruce pe plan supranatural – orori nebănuite. Psalmistul geme îndurerat:

Cei ce mă văd își bat joc de mine,
rînjesc și clatină din cap.
„S-a încrezut în Domnul! Să-l scape El!
Să-l izbăvească, căci doar Își găsește plăcerea în el!“ [...]
Mă încercuiesc mulți tauri,
niște tauri puternici din Bașan mă înconjoară.
Își deschid gura împotriva mea
ca leul care sfișie și răcnește.
Sînt turnat ca apa
și toate oasele mi se despart. (Psalmul 22:7-14, NTLR)

În această descriere, partea sinistră e referirea la taurii *din Bașan*. După cum am notat mai sus, în timpurile Vechiul Testament, Bașanul era epicentrul zeilor demonici și al tărîmului morților. Zona respectivă era centrul dominant al cultului lui Baal, simbolizat de tauri și vaci. „Taurii din Bașan” e o aluzie la demoni, la puterile întunericului. Mai aproape de zilele noastre, C.S. Lewis captează și redă acest gen de imagine, în toată oroarea ei înfiorătoare, în *Leul, vrăjitoarea și dulapul*. Nimeni dintre cei care au citit cartea sau au văzut filmul nu-l va putea uita pe Aslan, dîndu-și viața, smerit, pe Masa de Piatră, înaintea gloatei rînjinde a acoliților Vrăjitoarei Albe.

Dar după cum Isus l-a surclasat pe Satan, tot astfel și Aslan a lăsat-o pînă la urmă pe Vrăjitoarea Albă cu buza umflată. Ceea ce forța răului a considerat că e momentul triumfului, s-a dovedit în schimb a fi propria sa înfrîngere ireversibilă.

Sînteți dumnezei, însă veți muri ca niște oameni

Pierderea dreptului asupra vieții copiilor lui Adam n-a fost singura pierdere suferită de Satan la cruce. Tovarășii săi de răzvrătire, zeii supranaturali (*elohim*) ai națiunilor, au descoperit că și împărățiile lor au început să le scape printre degete.

Zei supranaturali fuseseră puși în funcție peste națiuni de către Cel Preaînalt, Dumnezeuul Israelului (Deuteronom 4:19-20; 32:8-9). Nu ni se spune cînd anume s-au întors împotriva lui Dumnezeu, însă la un moment dat I-au devenit dușmani. Au abătut pînă și poporul lui Dumnezeu, Israelul, de la a se închina Domnului, ademenindu-i în schimb să le aducă lor jertfe (Deuteronom 17:1-3; 29:26-27; 32:17). Psalmul 82, de care ne-am ocupat în capitolul 2, cînd am discutat despre consiliul divin, ne spune că acești *elohim* au făcut abuz de putere, răsplătind răul, nu binele. Nu au nici un respect pentru legea lui Dumnezeu sau pentru dreptate:

Dumnezeu stă în adunarea lui Dumnezeu;
El judecă în mijlocul dumnezeilor.
„Pînă cînd veți judeca strîmb
și veți căuta la fața celor răi?
Faceți dreptate celui slab și orfanului,
dați dreptate nenorocitului și săracului,
scăpați pe cel nevoiaș și lipsit –
izbăviți-i din mîna celor răi.”
Dar ei nu vor să știe de nimic, nu pricep nimic,
ci umblă în întuneric,
de aceea se clatină toate temeliele pămîntului. (Psalmul 82:1-5, Cornilescu)

Restul psalmului ne spune că Dumnezeu a convocat această adunare a consiliului ceresc pentru a le da de știre dumnezeilor că viitorul lor este sumbru. Regimul lor de teroare se va încheia atunci cînd Dumnezeu va decide să readucă națiunile sub stăpînirea Sa:

Eu am zis: „Sînteți dumnezei,
toți sînteți fii ai Celui Preaînalt.
Însă veți muri ca niște oameni,
veți cădea ca un domnitor oarecare.”
Scoală-Te, Dumnezeule, și judecă pămîntul!
Căci toate neamurile sînt ale Tale. (Psalmul 82:6-8, Cornilescu)

Cînd va decide Dumnezeu să recupereze națiunile? Am citit răspunsul mai sus, în Daniel 7:14:

Lui I s-a dat stăpînirea, onoarea și Împărăția,
ca să-I slujească toate popoarele, neamurile și oamenii de orice limbă!
Stăpînirea Lui este o stăpînire veșnică, care nu va trece,
iar Împărăția Lui nu va fi distrusă niciodată! (NTRL)

Mesajul din Daniel 7:13-14 este clar – cînd Fiul Omului va primi împărăția, pentru puterile supranaturale ale întunericului acesta va fi începutul sfîrșitului. Isus a primit împărăția în momentul învierii Sale. Dumnezeu „L-a înviat din morți și L-a pus să stea la dreapta Sa, în locurile cerești, mai presus de orice căpetenie, stăpînire, putere, domnie și orice nume care se poate rosti nu doar în veacul acesta, ci și în cel viitor” (Efeseni 1:20-21, EDCR).

De ce contează toate acestea

Înainte de cruce, Satan ar fi putut să păstreze sufletele oamenilor pentru veșnicie. Toți oamenii mor – și, prin urmare, ajung pe tărîmul morților, *pe domeniul lui*. Și acolo am fi rămas – dacă n-ar fi fost jertfa și învierea lui Isus. Prin credință în lucrarea Sa pe cruce, noi sîntem aduși la viață împreună cu El. După cum am văzut în capitolul anterior, Satan a fost expulzat din prezența lui Dumnezeu cînd Împărăția a fost inaugurată pe pămînt (Luca 10:18). Dumnezeu nu mai acceptă acuzațiile lui împotriva credincioșilor. Satan nu mai are nici un drept asupra sufletelor noastre.

Și atunci, de ce să trăim ca și cum ar avea?

Mîntuirea nu se obține prin perfecțiune morală. Este un dar, care vine prin har, prin credință (Efeseni 2:8-9). Prin urmare, mîntuirea nu poate fi *pierdută* prin imperfecțiune morală. Ceea ce nu este în nici un chip cîștigat prin performanță nu poate fi pierdut din cauza slabei performanțe. Mîntuirea are de-a face cu *credința loială* – cu încrederea în ceea ce a făcut Isus ca să desființeze pretențiile Satanei, și cu renunțarea la orice alți dumnezei și la sistemele de convingeri din care aceștia fac parte.

Acesta este mesajul Împărăției lui Dumnezeu, pe care sîntem trimiși să-l vestim națiunilor (Matei 28:19-20). Și pe măsură ce, în ascultare de Dumnezeu, îndeplinim acest lucru, dominația zeilor vrăjmași, a puterilor și a stăpînirilor, se micșorează – suflet cu suflet, moment cu moment. Porțile iadului, tărîmul morților, *nu pot* face față Învierii și *nu vor* rezista înaintării evangheliei.

La momentul răstignirii lui Isus, însă, nimic din toate acestea nu le părea real ucenicilor. Și totuși, la scurt timp după aceea, aveau să înțeleagă, în urma unei experiențe dramatice, de neuitat.

Capitolul TREISPREZECE

Marea răsturnare

În afară de povestirile despre Isus din evanghelii – cum ar fi relatările despre nașterea și moartea Lui, sau Predica de pe Munte – probabil cel mai familiar pasaj din Noul Testament se găsește în Faptele Apostolilor, capitolul 2, unde Duhul Sfânt Se coboară asupra ucenicilor lui Isus în ziua Cincizecimii. Acesta e momentul de început al bisericii nou-născute și al evanghelizării pe întreg pământul în numele lui Isus.

Pe cât de familiar ne este pasajul, are mai multe implicații decât realizează majoritatea cititorilor. De fapt, textul din Fapte 2 e formulat în așa fel încît să ne semnalizeze campania de inversare a geografiei cosmice post-Babel din Vechiul Testament, în care toate națiunile în afară de Israel se aflau sub dominația zeilor inferiori. Ceea ce s-a întîmplat la Cincizecime a fost un plan de atac prin care evanghelia lui Isus a fost infiltrată în toate popoarele dezmoștenite de Dumnezeu la Turnul Babel – o străveche strategie de război spiritual.

Ziua Cincizecimii

Ceea ce ne relatează Fapte 2 despre întîmplările din Ziua Cincizecimii e cu siguranță foarte neobișnuit:

Cînd a sosit Ziua Cincizecimii, erau toți împreună în același loc. Deodată, a venit din cer un sunet ca vuietul unui vînt puternic și a umplut toată casa unde erau ei. Li s-au arătat niște limbi ca de foc, ce s-au împărțit și s-au așezat cîte una pe fiecare dintre ei. Și toți s-au umplut de Duhul Sfînt și au început să vorbească în alte limbi, după cum le dădea Duhul să vorbească.

În Ierusalim se aflau atunci iudei, oameni evlavioși din toate neamurile de sub cer. Cînd s-a auzit sunetul acela, mulțimea s-a adunat și era nedumerită, pentru că fiecare îi auzea vorbind în limba lui. Erau uimiți și se minunau, zicînd: „Toți aceștia care vorbesc nu sînt galileeni? Cum de îi auzim fiecare în limba în care ne-am născut? (Faptele Apostolilor 2:1-8, EDCR)

Acest pasaj remarcabil conține unele cuvinte care fac aluzie la concepția supranaturală despre lume a Vechiului Testament, chiar dacă ele nu sînt atît de ușor de observat în traducere. „Vîntul puternic” asociat cu sosirea Duhului este o descriere familiară a prezenței lui Dumnezeu în Vechiul Testament (2 Împărați 2:1, 11; Iov 38:1; 40:6). Focul este de asemenea des întîlnit în descrieri ale lui Dumnezeu (Ezechiel 1:4; Isaia 6:4, 6; Daniel 7:9; Exod 3:2; 19:18; 20:18).

E clar din aceste referințe că Dumnezeu este prezent la acest eveniment, nu doar ca participant, ci ca organizator, iar intenția Sa este de a-Și lansa campania de recuperare a națiunilor de sub stăpînirea dumnezeilor inferiori pe care îi pusese peste popoare (Deuteronom 4:19-20; 32:8-9), însă care Îi deveniseră vrăjmași (Psalmul 82).

Instrumentul lui Dumnezeu pentru realizarea acestui plan aveau să fie cuvintele ucenicilor – de aici imaginea limbilor de foc. Dumnezeu le-a dat ucenicilor evrei ai lui Isus capacitatea de a vorbi celorlalți evrei adunați de Ziua Cincizecimii – care locuiau în *toate* națiunile de sub stăpînirea zeilor inamici. Odată ce aceștia vor auzi evanghelia și vor crede, ei se vor întoarce la popoarele lor și le vor spune și altora despre Isus.

Turnul Babel și Ziua Cincizecimii

Incidentul de la Turnul Babel a fost ceea ce a dus la decizia lui Dumnezeu de a împrăștia națiunile și a le pune sub autoritatea altor dumnezei (Deuteronom 4:19-20; 32:8-9). La prima vedere, nu pare a exista prea mare legătură între acel eveniment și întîmplările din Faptele 2. Însă în limbile originale ale Scripturii, există conexiuni clare între cele două.

Doi termeni cheie din Faptele 2 leagă lucrurile care au avut loc atunci de ceea ce s-a petrecut la Babel. În primul rînd, ni se spune că limbile de foc „s-au împărțit”, iar în al doilea, că mulțimea, compusă din evrei din toate națiunile, era „nedumerită” sau confuză. În limba română, aceste paralele nu sună neapărat convingător, însă Luca a scris în limba greacă, iar cuvintele grecești folosite de el în acest pasaj și traduse prin „împărțit” și „nedumerit” sînt luate din Geneza 11:7 și Deuteronom 32:8, unde în ambele locuri descriu împărțirea limbilor și a națiunilor la Turnul Babel și confuzia care a rezultat.

Luca, autorul cărții Faptelor Apostolilor, era dintre neamuri. El știa doar grecește. În consecință, folosea traducerea în limba greacă a Vechiului Testament, cunoscută atunci (ca și astăzi) sub numele de Septuaginta. Această traducere a fost Vechiul Testament al bisericii primare, deoarece prea puțini oameni știau să citească în limba ebraică. Luca a avut în vedere evenimentul de la Babel cînd a scris Faptele capitolul 2.

Însă de ce această legătură? Gîndiți-vă la ce s-a întîmplat în Ziua Cincizecimii. Duhul a fost însoțit de aceleași manifestări care însoțesc adesea în Vechiul Testament prezența lui Dumnezeu: un vuiet de vînt puternic și foc. Confuzia provocată de apariția mai multor limbi (care fusese rezultatul Turnului Babel) a fost îndepărtată atunci cînd limbile de foc le-au dat ucenicilor puterea de a vorbi în limbile evreilor din întreaga lume, adunați la Ierusalim pentru sărbătoare. Trei mii dintre aceștia au crezut mesajul despre Isus (Fapte 2:41).

Acești noi credincioși care L-au îmbrățișat pe Isus ca Mesia aveau să ducă mesajul înapoi în țările lor – popoarele risipite la Babel. În Geneza 11, Dumnezeu întorsese spatele națiunilor omenirii, chemîndu-l imediat după aceea, în Geneza 12, pe Avraam, pentru a pune bazele unui nou popor al lui Dumnezeu. Însă acum, El avea să adune oameni din toate aceste națiuni pe care le respinsese și avea să-i aducă înapoi în familia Sa, în familia credinței, laolaltă cu credincioșii evrei ce se trăgeau din Avraam. În timp, Împărăția lui Dumnezeu avea să se întindă peste împărățiile zeilor vrăjmași.

Partea extraordinară în acest pasaj este lista națiunilor din Fapte 2 și ordinea în care sînt prezentate. Dacă ne-am uita la ele pe o hartă, am merge de la est, unde evreii fuseseră exilați la sfîrșitul Vechiului Testament, în Babilon și Persia, către vest, la cel mai îndepărtat punct al lumii cunoscute în acea vreme. Ele acoperă aceeași distanță și întindere ca popoarele enumerate în Geneza 10 – cele care fuseseră alocate dumnezeilor inferiori.

Lupta noastră nu este împotriva cărnii și a sîngelui

Majoritatea cărții Faptelor e despre călătoriile misionare ale lui Pavel. Pavel a fost apostolul neamurilor – persoana inițial trimisă de Dumnezeu pentru a porni biserici în națiunile din afara Israelului. Călătoriile lui Pavel și circumstanțele vieții lui, cum ar fi arestarea sa de către autoritățile romane, l-au purtat tot mai către vest.

În scrisorile sale din Noul Testament, Pavel vorbește adeseori despre forțele spirituale care se opuneau lucrării lui și răspîndirii evangheliei. Vocabularul său referitor la entitățile malefice ale căror domenii au început a fi încălcate de Pavel după Ziua Cincizecimii ne arată că el înțelegea geografia cosmică a Vechiului Testament. Observați un numitor comun în terminologia lui Pavel pentru forțele nevăzute ale întunericului? Iată lista de termeni, așa cum apar în Ediția Dumitru Cornilescu Revizuită (2019):

- căpetenii (Efeseni 1:20-21; 6:12; Coloseni 2:15)
- stăpîniri/conducători (Efeseni 1:20-21; 3:10; 6:12; Coloseni 2:15; 1 Corinteni 2:6)
- puteri (Efeseni 1:20-21)

- domnii (Coloseni 1:16)
- domni (Efeseni 1:20-21; 1 Corinteni 8:5)
- tronuri (Coloseni 1:16)

Toate aceste cuvinte denotă *autorități geografice*. De fapt, aceiași termeni sînt utilizați și în Noul Testament și în alte opere literare în limba greacă cu referire la deținătorii puterii politice. Vocabularul lui Pavel descrie autorități regionale și reflectă modul în care Vechiul Testament înfățișează relația lumii spirituale cu lumea oamenilor: națiunile date deoparte de Dumnezeu se află sub dominația ființelor spirituale ostile Lui și poporului Lui.

„În drum spre Spania”

Cartea Faptelor se încheie cu Pavel călătorind la Roma. Pavel se afla sub arest și se îndrepta către Roma din două motive: pentru a face apel înaintea lui Cezar și pentru a răspîndi evanghelia. Însă Pavel știa că, pentru recuperarea națiunilor de sub zeitățile ostile, trebuia să ajungă la capătul lumii cunoscute în acele timpuri. În vremea Vechiului Testament, acel loc se numise Tars. În zilele lui Pavel, se numea Spania. Pavel trebuia să ajungă în Spania pentru a-și finaliza misiunea. Cuvintele sale către credincioșii din Roma, înainte de a fi întemnițat, ne arată deplina sa intenție de a ajunge în Spania – la capătul de vest al pămîntului, pe acea vreme – pentru a readuce toate națiunile la Isus:

[...] cînd mă voi duce în Spania, nădăjduiesc să trec să vă văd și să fiu ajutat de voi pînă acolo, odată ce întîi mă voi bucura de voi măcar o vreme. [...] Așadar, după ce voi împlini misiunea aceasta și le voi încredința rodul adunat, voi trece pe la voi în drum spre Spania. (Romani 15:24, 28, EDCR)

Pavel era motivat de înțelegerea faptului că planul lui Dumnezeu de a-Și restaura împărăția fusese inaugurat în timpul propriei sale vieți. Convingerea lui era că, atunci cînd „va intra numărul deplin al neamurilor”, „tot Israelul va fi mîntuit” (Romani 11:25-26, Cornilescu). Era convins că lui îi aparține misiunea de a termina ce se începuse în Ziua Cincizecimii.

De ce contează toate acestea

Pavel avea o perspectivă supranaturală asupra propriei sale vieți. El se vedea pe sine ca un instrument al lui Dumnezeu. Și chiar așa și era. Însă tot astfel au fost și toți noii credincioși anonimi care, după Cincizecime, au plecat înaintea lui din Ierusalim și s-au infiltrat în fortărețele demonice din regiunile unde locuiau.

Și la fel sîntem și noi.

Dar dacă și *noi* sîntem instrumente ale lui Dumnezeu, aidoma lui *Pavel*, atunci de ce oare el a fost mult mai eficient și influent decît noi? Unul dintre motive este că Pavel a *înțeles* care era scopul vieții sale. El *credea* cu adevărat că puterile care domină pămîntul sînt reale – dar că puterea din el, care îl mîna înainte, este și mai mare.

Tu crezi aceste lucruri? Biblia ni le prezintă ca de la sine înțelese. Și așa le-a considerat și Pavel în timpul vieții sale.

Pavel nu știa cît de mare era lumea de fapt. El nu știa de America de Nord, America de Sud, China, India, Norvegia, Australia, Islanda și multe alte locuri. Dar Dumnezeu știa.

Dumnezeu știa că sarcina de răspîndire a evangheliei în întreaga lume avea să fie, în final, mult mai mare decît își putea imagina Pavel. Dumnezeu știa că alți oameni urmau să preia ștafeta de la Pavel pentru ca evanghelia să ajungă în toate colțurile pămîntului. Dacă nu ne dăm silința în mod activ să îndeplinim această sarcină, nu facem ce am fost puși pe acest pămînt să facem. Dacă Îl dorim pe Dumnezeu numai pentru ca El să vină la noi să ne îndeplinească nevoile, semănăm mai mult cu oamenii de la Turnul Babel decît cu Isus, cu cei Doisprezece și cu Pavel.

O altă implicație a pasajelor din Scriptură pe care le-am examinat este că ideea fortărețelor demonice e biblică. Nu ni se dă o descriere completă a regiunilor demonice sau a granițelor zonelor lor de influență, și nici măcar a ierarhiei forțelor întunericului. Dar ceea ce ni se spune este că puterile nevăzute consideră pămîntul ca fiind domeniul lor. Ni se spune că aceste puteri se împotrivesc împărăției lui Dumnezeu și nu vor ca oamenii să se alăture planului lui Dumnezeu de a răspîndi buna Lui stăpînire peste tot. Asta înseamnă că *ne putem aștepta* la împotriviri pe care nu le putem explica logic sau cu dovezi empirice și pe care nu le putem depăși singuri. Dumnezeu ne-a dat Duhul Său și proprii Săi agenți nevăzuți care să ne ajute la îndeplinirea misiunii Lui (1 Corinteni 3:16; 6:19; Evrei 1:13; 1 Ioan 4:4).

Adevărata întrebare pe care ar trebui să ne-o punem e aceasta: Cum ar arăta viața noastră dacă ne-am trezi în fiecare dimineață cu o perspectivă ca a lui Pavel asupra lumii și asupra influențelor ei supranaturale? Ce-ar fi dacă, în fiecare zi, viețile noastre s-ar organiza în jurul identității noastre ca membri ai familiei lui Dumnezeu cărora li s-a încredințat misiunea de a-și salva frații și surorile de sub puterea întunericului? Cum ar fi dacă am trăi cu intenționalitate, știind că fiecare decizie pe care o luăm și fiecare cuvînt pe care îl spunem nu este întîmplător și inutil? Cum ar fi dacă am crede, în schimb, că inteligențe nevăzute dimprejurul nostru folosesc deciziile, acțiunile și cuvintele noastre pentru a-i influența pe oameni – spre bine sau spre rău – fie că noi le vedem și le recunoaștem, fie că nu? Slujbele

noastre, venitul, talentele, chiar și problemele noastre, nu au vreo importanță când vine vorba de cine sîntem noi *cu adevărat*, cine vom fi și de ce sîntem aici. Nu putem vedea lumea supranaturală – așa cum nu o vedem nici pe cea microscopică – însă facem parte, în mod inextricabil, din ambele.

Acestea erau convingerile primilor credincioși. Și, după cum vom vedea în următorul capitol, ei credeau că lumea din jurul lor e înrobită de un întuneric care într-o bună zi va ceda. În ciuda faptului că aveau să dea piept literalmente cu întreaga lume și cu puterile sale ostile, ei au creat, în liniște, mișcarea globală pe care o numim creștinism – avîndu-i drept colaboratori pe Dumnezeu și agenții Săi nevăzuți. Ei *au crezut* că războiul spiritual este real și că, în cele din urmă, n-aveau cum să piardă. Noi sîntem dovada vie că au avut dreptate.

Capitolul PAISPREZECE

Nu din lumea aceasta

Iată ce afirmă Isus despre ucenicii Săi, în binecunoscuta Sa rugăciune din grădina Ghetsimani, înainte de a fi arestat și judecat: „ei nu sînt din lume, după cum nici Eu nu sînt din lume” (Ioan 17:16). Credincioșii se aflau, cu siguranță, *în* lume, avînd misiunea încredințată de Dumnezeu de a duce evanghelia la orice popor (Matei 28:19-20), însă ei nu făceau parte *din* lume. Acest paradox – faptul de a fi *în*, dar nu *din*, lume – le-a fost comunicat primilor creștini în mai multe moduri memorabile.

În capitolul 8 am vorbit despre conceptul de „spațiu sacru”. Pentru israeliții Vechiului Testament, Dumnezeu era, cu totul și cu totul, un *altul*. Spațiul ocupat de prezența Sa era separat de orice alt spațiu. Acest lucru nu reprezenta o negare a faptului că Dumnezeu este omniprezent – prezent peste tot, în orice moment. Era însă un mod de a marca teritoriul pe care Dumnezeu alegea să Se întâlnească cu poporul Său. Acesta era unul din scopurile cortului și templului. Conceptul spațiului sacru nu era doar la baza multor legi și ritualuri ale Israelului, ci de asemenea sublinia ideea de geografie cosmică – faptul că lumea era divizată între zeii inferiori și Dumnezeul Cel Preaînalt, Dumnezeul Israelului.

Noțiunea de spațiu sacru este transferată în Noul Testament într-un mod frapant. Nu trebuie decît să ne întrebăm: „Unde se află prezența lui Dumnezeu chiar în acest moment?”. Dumnezeu este peste tot, dar în același timp, în mod specific, El locuiește *în fiecare credincios*. Poate părea surprinzător, dar *tu ești spațiu sacru*. Pavel a scris, foarte clar, că „trupul vostru este templul Duhului Sfînt” (1 Corinteni 6:19).

Același lucru este valabil despre terenul unde credincioșii se adună lalolaltă, în grup. Scriind bisericii din Corint, Pavel le spune în mod colectiv: „voi sînteți templul lui Dumnezeu” (1 Corinteni 3:16). Credincioșilor efeseni le spune că ei sînt „membri ai casei lui Dumnezeu [...] un templu sfînt în Domnul. Și, prin El, și voi sînteți zidiți împreună pentru a deveni o locuință în care trăiește Dumnezeu prin Duhul Său.” (Efeseni 2:19, 21-22, NTLR).

Aceste afirmații au implicații uluitoare. Cei mai mulți dintre noi cunosc afirmația lui Isus: „acolo unde sînt doi sau trei adunați în Numele Meu, sînt și Eu în mijlocul lor” (Matei 18:20). Însă, luată în contextul ideii vechi testamentare a spațiului sacru, această afirmație înseamnă

că, oriunde se adună credincioșii, terenul spiritual ocupat de ei este sfințit, chiar dacă împrejur domnesc puterile întunericului.

Locuința finală aleasă de Yahve în Vechiul Testament a fost Israelul – templul din Ierusalim. Israelul a devenit pământ sfânt pentru că acolo locuia prezența lui Dumnezeu. Însă acel pământ sfânt se afla sub amenințarea națiunilor care îl înconjurau, și a zeilor lor ostili. Tot astfel, credincioșii de azi se află într-un război spiritual. Noi sîntem acum templul lui Dumnezeu, locul special în care locuiește Duhul lui Dumnezeu, puncte luminoase ale prezenței Lui – și sîntem risipiți printr-o lume care se află sub robia puterilor întunericului.

Dat pe mîna Satanei

Acest concept este clar ilustrat prin modul în care Pavel vorbește despre sanctitatea bisericii locale. Fiecare grup de credincioși este teren sacru, în care nu e loc pentru persistarea, fără pocăință, în păcat.

În capitolul 8 am văzut cum se luau măsuri împotriva păcatului în tabăra poporului Israel, pentru a păstra sanctitatea taberei – spațiul ei sacru. Am vorbit despre Ziua Ispășirii (Levitic 16), cînd păcatele națiunii erau în mod ritual transferate asupra unui țap – cel „pentru Azazel” (Levitic 16:8, 10). Azazel era o entitate demonică, despre care se credea că locuiește în pustie. Israelii alungau țapul în pustie, păcatele lor ducîndu-se cu el. Acest act trimitea, în mod simbolic, păcatele poporului acolo unde le era locul – în pustie, locul întunericului spiritual.

Pavel îi instruieste pe corinteni să ia măsuri împotriva păcatului în același mod – prin a-l trimite acolo unde îi e locul. În 1 Corinteni 5, Pavel se adresează corintenilor cu privire la un om care trăia în imoralitate sexuală și care avea nevoie să se pocăiască. El le poruncește: „să fie dat pe mîna Satanei” (1 Corinteni 5:5). Motivația era clară – păcatul nu are ce căuta pe pământ sfânt. Credincioșii trebuie să îi îndepărteze din biserică pe aceia din credincioși care nu se pocăiesc (1 Corinteni 5:9-13). A fi expulzat din biserică însemna a fi aruncat pe domeniul Satanei, înapoi în lumea de afară.

Pavel spera ca rezultatul, pentru omul care nu dorea să se pocăiască, să fie „nimicirea cărnii, pentru ca duhul lui să fie mîntuit în ziua Domnului” (1 Corinteni 5:5). (Aici nu se face referire la moartea fizică, ci la moartea poftelor carnale care îl capturaseră pe acest om [Galateni 5:24; 1 Corinteni 11:32-33]).

Botezul ca război spiritual

Atitudinea lui Petru pe acest subiect era la fel ca a lui Pavel – credincioșii se află într-o confruntare cu puterile întunericului. Gîndirea sa despre acest război este prezentă într-unul din cele mai stranii pasaje din Noul Testament, 1 Petru 3:14-22:

Dar, chiar dacă ați suferi din cauza dreptății, este fericite de voi! „Să nu vă temeți de ce se tem ei și nu vă tulburați“, ci sfințiți-L în inimile voastre pe Hristos ca Domn! Fiți întotdeauna pregătiți să răspundeți oricui vă întreabă despre motivul nădejzii care este în voi, dar cu blîndețe și cu teamă, avînd o conștiință bună, pentru ca, în ceea ce sînteți vorbiți de rău, cei ce vă defăimează să fie făcuți de rușine datorită purtării voastre bune în Hristos. Căci este mai bine, dacă așa cere voia lui Dumnezeu, să suferiți atunci cînd faceți binele, decît atunci cînd faceți răul. Căci și Hristos a suferit o dată pentru totdeauna pentru păcate – El, Cel Drept, pentru cei nedrepti – ca să vă aducă la Dumnezeu. El a fost dat la moarte în trup, dar a fost făcut viu prin Duhul, în Care, de asemenea, S-a dus și le-a predicat duhurilor din închisoare, care odinioară nu ascultaseră, atunci cînd îndelunga răbdare a lui Dumnezeu era în așteptare, în zilele lui Noe, cînd era construită arca, în care numai puțini, și anume opt suflete, au fost salvate prin apă; aceasta este o imagine a botezului, care vă mîntuiește acum – el nu este o îndepărtare a murdăriei de pe trup, ci răspunsul unei conștiințe bune înaintea lui Dumnezeu – prin învierea lui Isus Hristos, Care este la dreapta lui Dumnezeu și Căruia, după ce S-a dus la cer, I-au fost supuși îngerii, autoritățile și puterile. (NTLR)

Sigur ați observat ciudățeniile din acest pasaj. Ce au de-a face cu botezul arca, Noe și duhurile din închisoare? Și ne învață acest text că botezul ne mîntuiește?!

Ceea ce comunică aici Petru seamănă cu discursul lui Pavel în Romani 5. Pavel vorbește în acel pasaj despre Isus, dar cu referire, de asemenea, la Adam. Să ne gîndim la Isus ca fiind, din anumite puncte de vedere, opusul lui Adam. De aceea Pavel face afirmații cum ar fi: „după cum, prin neascultarea unui singur om [Adam], cei mulți au fost făcuți păcătoși, tot astfel, prin ascultarea Unuia singur [Isus], cei mulți vor fi făcuți drepti” (Romani 5:19). Petru îl ia ca punct de referință pe Enoh, nu pe Adam, cînd scrie despre Isus în 1 Petru 3. Însă Petru nu-i vede pe Enoh și Isus ca fiind în opoziție. Enoh slujește drept analogie pentru ideea pe care Petru vrea s-o evidențieze despre Isus.

Poate vă întrebați: „Ce idee vrea Petru să evidențieze?”. În definitiv, nu avem decît cîteva versete despre Enoh în Vechiul Testament (Geneza 5:18-24). Tot ce aflăm e că a trăit înainte de potop și că „Enoh a umblat cu Dumnezeu, apoi n-a mai fost văzut, pentru că l-a luat

Dumnezeu” (Geneza 5:24, EDCR). Versetele acestea nu prea au nici o legătură cu ce ne spune Petru în 1 Petru 3 despre Isus.

Pentru a înțelege ce anume, legat de Enoh, i-a amintit lui Petru de Isus, trebuie să înțelegem că Petru citise despre Enoh în niște cărți evreiești din afara Vechiului Testament. Și anume, Petru cunoștea o carte evreiască antică în care se spun multe lucruri despre Enoh. Numele acesteia e, nu în mod surprinzător, 1 Enoh. Această carte oferă multe detalii despre ce s-a întâmplat pe vremea potopului, mai ales în legătură cu episodul din Geneza 6:1-4, în care fiii lui Dumnezeu (Enoh îi numește „vegheți”) au dat ființă unor odrasle (uriașii nefilimi) cu femei de specie umană. Și Petru și Iuda se referă la îngeri care au păcătuit în zilele lui Noe (2 Petru 2:4-5; Iuda 6) – ei fac aluzie la ideea prezentă în 1 Enoh, care nu face parte din istorisirea biblică despre potop. De exemplu, relatarea despre potop din Geneza nu ne spune nicăieri că fiii divini ai lui Dumnezeu au fost puși în închisoare pe tărîmul subpămîntean al morților pînă la sfîrșitul zilelor, dar 1 Enoh vorbește despre acest lucru (1 Enoh 6:1-4; 7:1-6; 10:4, 11-13).

Ceva ce li se întîmplă acestor „duhuri din închisoare” în cartea 1 Enoh l-a ajutat pe Petru să înțeleagă o anumită idee despre Isus. În istorisirea din 1 Enoh, Enoh are un vis, în care duhurile din închisoare îl roagă să mijlocească pentru ei înaintea lui Dumnezeu. În definitiv, Enoh a umblat cu Dumnezeu – unde să găsești om mai potrivit pentru a-L ruga pe Dumnezeu să Se înduplece și să-i elibereze? Enoh face acest lucru, însă primește o veste proastă. Răspunsul lui Dumnezeu este un *nu* răspicat. Apoi, Enoh trebuie să meargă să transmită acest răspuns – el coboară la duhurile din închisoare și le spune că judecata e în continuare asupra lor.

Petru folosește această relatare ca analogie pentru Isus. Ideea pe care dorește s-o transmită este că atunci cînd Isus a murit, El a coborît pe tărîmul morților cu un mesaj pentru ființele divine căzute aflate acolo. Cînd L-au văzut pe Isus intrînd în locuința morților, probabil au crezut că tovarășii lor demoni au cîștigat lupta, și că în curînd vor fi eliberați din închisoare. În schimb, Isus le spune că nu avea să zăbovească prea mult la ei – ci urma să învieze. Totul făcea parte din planul lui Dumnezeu. Nu ei cîștigaseră lupta – *ci încă se aflau sub judecată, la fel de condamnați ca și pînă atunci*. Asta explică finalul pasajului straniu de care ne ocupăm, în care Isus „S-a dus la cer” și este la dreapta lui Dumnezeu, unde „I-au fost supuși îngerii, autoritățile și puterile” (1 Petru 3:22, NTLR).

Dar de ce leagă Petru toate aceste lucruri de botez? În gîndirea lui Petru, moartea și învierea lui Isus – cu tot cu anunțul victoriei Sale adresat puterilor demonice – sînt simbolizate de botez. Botezul simbolizează moartea, îngroparea și învierea lui Isus (Romani 6:1-11).

Pentru Petru, există o corespondență între botez și toate acestea pentru că este „răspunsul unei conștiințe bune înaintea lui Dumnezeu – prin învierea lui Isus Hristos” (1 Petru 3:21, NTLR). Cuvântul grecesc tradus „răspuns” sau „mărturie” se referă la o promisiune sau un angajament luat de cineva. Cuvântul grecesc tradus „conștiință” sau „cuget” adeseori se referă la capacitatea de a distinge binele și răul. Însă nu și în acest caz. A cunoaște diferența dintre bine și rău nu are vreo legătură anume cu moartea, îngroparea și învierea lui Isus. Termenul acesta din limba greacă se poate referi și la luarea unui angajament – unul bun, nu necugetat. La asta se referă Petru în 1 Petru 3. În esență, *botezul era un jurământ de loialitate și un mesaj adresat puterilor demonice* (precum și martorilor umani) care arată de partea cui te afli în războiul spiritual. Rînduiala botezului în biserica primelor veacuri includea o lepădare de Satana și *de îngerii lui* din pricina acestui pasaj.

De ce contează toate acestea

În primul rînd, să înțelegem că noi, credincioșii, sîntem pămînt sfînt, locașul prezenței lui Dumnezeu – „slava” din Vechiul Testament. Trăim noi ca atare? Israelii și credincioșii din vremea lui Isus simțeau o nevoie mereu-prezentă de a se deosebi de necredincioși. Scopul lor nu era să fie ciudați în mod intenționat, ca să-i țină la distanță pe necredincioși. Israelul trebuia să fie o „împărăție de preoți” și „un popor sfînt” (Exod 19:6). O viață trăită în modul dorit de Dumnezeu pentru copiii Lui avea să ducă la rodnicie, productivitate și fericire. Israelii aveau astfel să-i atragă pe oamenii de sub robia zeilor inamici înapoi la Dumnezeul adevărat.

Atunci cînd concepția noastră despre lume este în acord cu planul lui Dumnezeu de a salva oameni din fiecare națiune și de a-i face membri ai familiei lui Dumnezeu, noi nu mai aparținem acestei lumi. A fi din lumea aceasta înseamnă a fi absorbit de interesele lumii și a trăi potrivit cu acestea. Necredincioșii ar trebui să poată observa din vorbirea noastră, din comportamentul, etica și atitudinea noastră față de ceilalți, că noi nu sîntem cinici, egoiști sau nemiloși – că interesul nostru primordial nu este să parvenim sau să ne folosim de oameni. Să nu trăim pentru satisfacerea propriilor noastre poftă. Noi trebuie să fim antiteza lucrurilor de acest fel. Cu alte cuvinte, trebuie să trăim așa cum a trăit Isus. Oamenii voiau să fie în preajma Lui *pentru că* El era altfel decît majoritatea.

În al doilea rînd, ce facem în bisericile noastre ar trebui să-L înalțe pe Dumnezeu și pe Isus. În timpurile biblice, o vizită la cort sau la templu consolida ideea perfecțiunii și alterității lui Dumnezeu – precum și dragostea Lui față de copiii Săi. Acestea merg mîna în mîna. De ce oare un Dumnezeu care nu are nevoie de nimic și este mai presus de tot ce există Și-ar dori

să aibă o familie umană? De ce oare S-ar deranja Dumnezeu să creeze o familie nouă, după ce a lepădat popoarele la Turnul Babel, dându-le în seama altor dumnezei? De ce nu Și-a văzut de alte treburi? Pentru că ne iubește.

Tocmai pentru că știm că Dumnezeu S-ar fi putut ocupa de altceva, dar a ales să se ocupe de noi, dragostea Lui capătă semnificație. Când o biserică vorbește numai despre dragostea lui Dumnezeu, fără să atragă atenția cât de ironic e faptul acestei iubiri când o punem alături de celelalte trăsături de caracter ale lui Dumnezeu, credincioșii încep să nu mai prețuiască această dragoste. De exemplu, oamenilor care nu sînt conștienți de sfințenia lui Dumnezeu li se poate părea ceva ieftin.

O a treia implicație a lucrurilor pe care le-am discutat în acest capitol este că puterile întunericului știu de partea cui sîntem datorită comportamentului nostru. Ființele acestea nu sînt proaste. Ele văd loialitatea noastră față de Dumnezeu și ne văd trecînd la acțiune în urma deciziei noastre de a-L urma pe Isus, prin fapte precum botezul și împotrivirea față de păcat. Însă de asemenea ne văd și cînd ne comportăm cu lipsă de loialitate față de Dumnezeu și înțeleg ce vulnerabilitate aduc asemenea fapte în viața noastră. Credem sau nu, sîntem observați în permanență – *de ambele părți* angajate în războiul spiritual.

Aceste adevăruri sînt mai ușor de înțeles cu mintea decît de trăit în practică. Deși răscumpărați, sîntem căzuți. Pentru a trăi aceste adevăruri, avem nevoie ca mintea și inima noastră să fie în rezonanță cu motivul pentru care ne aflăm aici, trăind ca niște străini în propria noastră lume. Precum Isus, nu sîntem de aici – sîntem în lume, dar nu din lume (Ioan 8:23; 1 Ioan 4:4). Acest contrast – și statutul nostru – vor ieși în relief și mai mult odată ce vom pricepe ce înseamnă exact a fi copii ai lui Dumnezeu.

Capitolul CINSPREZECE

Părtași ai naturii dumnezeiești

Știi cine ești?

Am pus această întrebare mai demult, dar e timpul să ne întrebăm din nou. Da, sîntem în lume, dar nu din lume. Așa e, am fost mîntuiți prin har, prin credința în ceea ce a realizat Isus la cruce (Efeseni 2:8-9). Însă acesta e de-abia începutul cunoașterii a tot ce a făcut Dumnezeu.

Intenția originală a lui Dumnezeu în Eden a fost să îmbine familia Sa umană cu familia Sa divină – fiii cerești ai lui Dumnezeu, care au existat dinainte de creație (Iov 38:7-8). După Cădere, El n-a abandonat acest plan. Creștine, tu vei primi o natură divină, ca unul dintre copiii *elohim* ai lui Dumnezeu, asemenea lui Isus Însuși (1 Ioan 3:1-3).

Teologii denumesc această idee cu diferiți termeni. Cel mai des întîlnit este *glorificare*. Petru o numește a deveni „părtași ai naturii dumnezeiești” (2 Petru 1:4). Ioan o exprimă astfel: „Vedeți ce dragoste ne-a arătat Tatăl? Să ne numim copii ai lui Dumnezeu! *Și sîntem*” (1 Ioan 3:1, subliniere adăugată). În acest capitol vom vedea cum transmite Biblia acest mesaj.

Fii ai lui Dumnezeu, sămînța lui Avraam

Atunci cînd Dumnezeu a predat națiunile lumii zeilor inferiori, la Turnul Babel, El făcut acest pas știind că va lua lucrurile de la capăt cu propria Sa nouă familie umană. Dumnezeu l-a chemat pe Avraam imediat după Babel (Geneza 11:1-9). Prin Avraam și soția sa, Sara, Dumnezeu avea să se întoarcă la planul Său edenic original.

Poporul lui Dumnezeu, copiii lui Avraam, israeliții, n-au reușit în cele din urmă să restaureze buna stăpînire a lui Dumnezeu pe pămînt. Însă unul dintre acești copii *avea* să reușească. Dumnezeu avea să devină om în Isus – un descendent al lui David, al lui Avraam și al lui Adam. Iar Isus avea să fie Acela prin care urma să se împlinească promisiunea lui Dumnezeu de a binecuvînta într-o bună zi popoarele pe care le-a pedepsit la Babel. Pavel scrie despre acest lucru în cîteva locuri. Iată două dintre ele:

[...] prin revelație mi-a fost descoperită această taină, după cum v-am scris în puține cuvinte. Citindu-le, puteți vedea cum înțeleg eu taina lui Hristos, [...] și anume că neamurile sînt moștenitoare împreună cu noi, parte din același trup și părtașe la aceeași făgăduință în Hristos Isus prin Evanghelie. (Efeseni 3:3-6, EDCR)

Căci toți sînteți fii ai lui Dumnezeu prin credința în Hristos Isus. [...] Nu mai este nici iudeu, nici grec; nu mai este nici rob, nici om liber; nu mai este nici parte bărbătească, nici parte femeiască, fiindcă toți sînteți una în Hristos Isus. Și dacă sînteți ai lui Hristos, atunci sînteți „sămînța” lui Avraam, moștenitori prin făgăduință. (Galateni 3:26-29, EDCR)

După cum am explicat în capitolele anterioare: pe parcursul Vechiului Testament, toți cei ce nu erau israeliți locuiau pe teritorii care ajunseseră sub dominația zeilor inferiori, cărora Dumnezeu le alocase acele națiuni la Babel. La Babel, toate popoarele în afară de Israel au fost dezmoștenite, excluse din relația cu Dumnezeul adevărat. Israel și numai Israel era „partea” de omenire a lui Dumnezeu (Deuteronom 32:9). Israeliții aveau diverse nume pentru popoarele dezmoștenite. Existau termeni geografici sau etnici (de exemplu: egipteni, moabiți, amaleciți), însă cel care le cuprindea pe toate acestea în timpurile Noului Testament era cuvîntul „neamuri”. Dacă nu erai evreu, erai dintre neamuri.

Istoria din Noul Testament este că un descendent al lui Avraam – Isus – a murit și a înviat, pentru a-i răscumpăra nu doar pe descendenții etnici ai lui Avraam (israeliți/iudei) ci și pe toți oamenii din națiunile care fuseseră anterior dezmoștenite de Dumnezeul adevărat. În versetele pe care tocmai le-am citat, Pavel numește includerea neamurilor în familia lui Dumnezeu o „taină”. Pentru el era uimitor faptul că oameni din națiunile pe care Dumnezeu le lepădase, și care se aflau sub controlul altor dumnezei, puteau acum să moștenească promisiunile făcute lui Avraam.

În Hristos, *toți* cei ce îmbrățișează evanghelia sînt copii ai lui Yahve, adevăratul Dumnezeu, Dumnezeul lui Avraam, Isaac și Iacov (Ioan 1:12; Galateni 3:26; Romani 8:14). De aceea Noul Testament vorbește despre credincioși folosind termeni legați de familie (fii, copii, moștenitori) și de faptul de a fi „adoptați”, „înfițați” de Dumnezeu (Romani 8:15, 23; Efeseni 1:5; Galateni 4:4). Terminologia moștenirii este extrem de clară și întrebuințată în mod deliberat. Ea ne comunică cine sîntem: noua familie uman-divină a lui Dumnezeu. Destinul credinciosului este să devină ce au fost la origine Adam și Eva: nemuritori, reprezentanți glorificați ai lui Dumnezeu, trăind în prezența lui Dumnezeu.

Însă nici acestea nu exprimă pe deplin cine sîntem. Partea cea mai uimitoare este cum ne privește Isus.

O reuniune de familie

Primele două capitole ale cărții Evrei ne oferă o imagine impresionantă a familiei mixte a lui Dumnezeu – divină și umană. Pentru mine, e unul din cele mai înălțătoare pasaje din Biblie.

Evrei 1 evidențiază ideea că Isus este „cu atât mai presus de îngeri” (v. 4, EDCR). Nimeni nu se află pe o poziție mai înaltă în consiliul lui Dumnezeu decât Isus. În definitiv, El e Dumnezeu. De fapt, scriitorul subliniază că, deoarece nici un înger nu a fost găsit vrednic de a deveni om și a moșteni împărăția, îngerii trebuie să I se închine lui Isus (v. 5-6). Isus e Împărat.

În mod remarcabil, atunci când Isus a devenit om, El S-a aflat, pentru scurt timp, mai prejos de îngeri. El a devenit unul dintre noi. Oamenii sînt creaturi inferioare ființelor divine, cum ar fi îngerii. Scriitorul Epistolei către Evrei întreabă:

Ce este omul ca să-Ți aduci aminte de el
sau fiul omului ca să-l cercetezi?

L-ai făcut cu puțin mai prejos decât îngerii,
cu slavă și cinste l-ai încununat,

[...]

toate le-ai supus sub picioarele lui.

[...] Dar Îl vedem pe Acela care a fost făcut cu puțin mai prejos de îngeri, adică pe Isus, încununat cu slavă și cinste datorită morții pe care a suferit-o. Astfel, prin harul lui Dumnezeu, El a gustat moartea pentru toți. (Evrei 2:6-9, EDCR)

Care este rezultatul a ceea ce a făcut Isus? Am putea spune: *mîntuirea*. Și ar fi corect, însă n-ar cuprinde tot ce vrea să ne transmită scriitorul Epistolei către Evrei. Deoarece Dumnezeu a devenit om în Isus Hristos, urmașii săi muritori vor deveni divini – și membri ai aceleiași familii.

Într-o bună zi, fie la moartea noastră, fie la întoarcerea Sa pe pămînt pentru finalizarea împărăției Lui pămîntești, noul Eden, Isus ne va prezenta celorlalți membri ai consiliului divin, și pe ei ni-i va prezenta nouă. El a devenit ca noi, pentru ca și noi să devenim ca El:

Se cuvenea ca, aducînd pe mulți fii la slavă, Dumnezeu – pentru care și prin care sînt toate – să-L desăvîrșească prin suferințe pe întemeietorul mîntuirii lor. Căci Cel care sfințește și cei sfințiți sînt toți dintr-Unul singur; de aceea, nu-I este rușine să-i numească frați, ci zice:

Voi vesti Numele Tău fraților Mei;
în mijlocul adunării Îți voi cânta laude.

[...]

Iată, eu și copiii pe care mi i-a dat Dumnezeu! (Evrei 2:10-13, EDCR)

În loc de a Se simți jenat înaintea elohimilor din consiliul lui Dumnezeu din cauză că a devenit om – adică mai prejos de ei – pe Isus Îl încântă acest lucru. Totul a făcut parte din planul Lui măreț. Înfațișându-Se înaintea consiliului („în adunare”), ne prezintă: *Iată – uitați-vă la Mine și la copiii pe care Mi i-a dat Dumnezeu. Acum, sîntem cu toții laolaltă – pentru totdeauna.* Iar acesta a fost planul de la bun început.

Unirea cu familia divină, glorificată a lui Dumnezeu este destinul nostru. Pavel exprimă foarte frumos acest lucru în Romani 8:18-23:

Eu socotesc că suferințele din vremea de acum nu sînt vrednice să fie puse alături de slava viitoare, care se va descoperi față de noi. De asemenea, și creația așteaptă cu o dorință înfocată descoperirea fiilor lui Dumnezeu. [...] Și nu numai ea, ci și cei care au cele dintîi roade ale Duhului: noi înșine suspinăm în sinea noastră și așteptăm înfierea, răscumpărarea trupului nostru. (EDCR)

Pavel îi încurajează pe credincioși cu același mesaj. El le spune credincioșilor din Roma că fusese „hotărît mai dinainte [ca ei] să fie asemenea chipului Fiului Său, pentru ca El să fie Întîiul Născut dintre mai mulți frați” (Romani 8:29, EDCR). Bisericii din Corint îi spune: „Noi toți privim cu fața descoperită, ca într-o oglindă, slava Domnului și sîntem transformați în același chip al Lui, din slavă în slavă” (2 Corinteni 3:18, EDCR), și că natura noastră umană va fi transformată, „căci trebuie ca trupul acesta supus putrezirii să se îmbrace în neputrezire și trupul acesta muritor să se îmbrace în nemurire” (1 Corinteni 15:53, EDCR). Pentru Petru, a deveni membri ai consiliului de familie al lui Dumnezeu însemna a deveni „părtași ai naturii dumnezeiești” (2 Petru 1:4). Ioan a exprimat lucrul acesta în modul cel mai simplu: „vom fi asemenea Lui” (1 Ioan 3:2).

De ce contează toate acestea

Pe parcursul vieții noastre de creștini, probabil am auzit de multe ori că trebuie să fim ca Isus. Și așa și este. Însă, cînd auzim aceste cuvinte, înclinația noastră e să le interpretăm *numai* ca referindu-se la faptul de a fi mai buni – sau măcar „mai puțin răi”. Transformăm ceea ce este de fapt o idee aproape inimaginabilă – faptul că într-o zi vom fi asemenea lui Isus – într-o obligație comportamentală.

În loc să ne simțim vinovați de cât de puțin ne asemănăm cu Isus și să ne facem promisiuni de „a fi mai buni” pe viitor, avem nevoie să permitem ca binecuvîntarea a ceea ce a făcut și va mai face El să reconfigureze gîndirea noastră și modul în care înțelegem ce înseamnă a fi ca El. Avem de ales: putem transforma asemănarea cu Hristos într-o sarcină pe care o avem de executat ca nu cumva Dumnezeu să se mînie pe noi – însă aceasta e o proastă teologie, care preschimbă harul în datorie. Sau, putem fi recunoscători că într-o zi vom fi ceea ce Dumnezeu e *încîntat* să ne facă – ceea ce El ne-a menit să fim (Romani 8:29) – și, în consecință, să trăim în așa fel încît oamenii robiți puterilor întunericului să vrea să ni se alăture în familia lui Dumnezeu! Prima perspectivă e îndreptată spre înăuntru; cea de-a doua, spre cer.

Viața creștină din prezent nu are de-a face cu teama că nu vom reuși să-L mulțumim pe Cel care ne-a iubit pe cînd eram încă robii întunericului. Viața creștină are de fapt de-a face cu îmbrățișarea a două idei: *adopția* noastră în familia lui Dumnezeu – ceea ce înseamnă că Isus este fratele nostru și că Dumnezeu ne iubește așa cum Îl iubește pe Isus – și *rolul* nostru în planul lui Dumnezeu de a restaura Împărăția Sa pe pămînt. Noi sîntem, și vom fi, *noul consiliu divin al lui Dumnezeu*. El este Tatăl nostru. Noi sîntem copiii Lui, destinați să trăim acolo unde trăiește El, pentru totdeauna. Noi sîntem conlucrătorii Săi, a căror sarcină este să-L ajutăm să-i elibereze pe cei încă aflați sub stăpînirea domnului morților și ținuți captivi de către puterile nevăzute ale întunericului.

Despre asta vorbește Biblia, de la Eden la Eden. *Acesta* e destinul tău. Scopul vieții tale de acum nu este de a te strădui să-ți cîștigi un loc în familia lui Dumnezeu. Acest lucru nu poate fi meritat. Este un dar. Ce ai de făcut în viața de acum este să-ți arăți recunoștința pentru că ai fost adoptat, să te bucuri de calitatea de fiu și să-i ajuți și pe alții să o primească la rîndul lor.

Capitolul ȘAISPREZECE

Judecătorii îngerilor

Este crucial pentru credința noastră să înțelegem cine sîntem noi, creștinii. Noi sîntem fiii și fiicele lui Dumnezeu, un consiliu divin refăcut, care deja participă la Împărăția Tatălui nostru. Dar nu asta e totul. Da, sîntem consiliul de familie al lui Dumnezeu – însă cu ce scop?

Deși sîntem deja în Împărăție (Coloseni 1:13), încă nu am trecut prin deplina dezvăluire a acestei Împărății – lumea încă nu a devenit un Eden. Acest paradox – „deja, dar nu încă” – este observabil în multe feluri pe parcursul întregii Scripturi. În capitolul acesta, vom arunca o privire la „nu încă”, pentru un răspuns la întrebarea „Cu ce scop?”.

Participarea la Împărăție în prezent

Participarea noastră la Împărăția lui Dumnezeu nu este predeterminată, în următorul sens: noi nu sîntem simpli roboți care execută funcții programate de altcineva. Aceasta ar contrazice întreaga idee de a fi reprezentanții lui Dumnezeu. Noi sîntem creați pentru a fi asemenea Lui. El este liber. Dacă noi nu deținem o libertate veritabilă, nu putem fi ca El – prin definiție, *nu* am fi asemenea Lui. Noi sîntem liberi să ne supunem și să ne închinăm – sau să ne răzvrătim și să ne facem singuri pe plac. Și vom secera ceea ce semănăm. Ce semănăm nu este dinainte programat.

Însă Dumnezeu este mai mare decît noi. El are un plan care va fi dus la îndeplinire. Succesul său nu depinde de libertatea umană și nici nu e forțat să i se adapteze. Noi nu putem submina acest succes – și nici ființele divine care au libertate de alegere nu pot face acest lucru.

Gîndiți-vă la adunarea consiliului ceresc pe care v-am prezentat-o în capitolul 1. V-am întrebat dacă credeți ce spune Biblia, iar apoi v-am dus la o întrunire a lui Dumnezeu cu consiliul său ceresc în 1 Regi 22. Dumnezeu luase hotărîrea (și așa urma să se întîmple) că a sosit momentul ca ticălosul de Ahab să moară. Însă apoi, Dumnezeu a permis ființelor spirituale din consiliul Său să decidă cum să realizeze acest obiectiv (1 Regi 22:19-23).

Predestinarea și libertatea lucrează mână-n mână în domnia lui Dumnezeu asupra Împărăției Sale. Țelurile Sale nu vor fi niciodată răsturnate sau blocate. El poate să ia păcatul și răzvrătirea și totuși să realizeze – prin alți reprezentanți liberi ai Săi – ceea ce dorește El. După cum a spus odată C.S. Lewis (în cartea *Perelandra*⁶): „Orice ai face, El va scoate un bine din acel lucru. Dar nu binele pe care El îl pregătise pentru tine dacă I te-ai fi supus”.

În ce scop, în locul și momentul de față, sîntem noi consiliul de familie al lui Dumnezeu? Pentru a participa, alături de Dumnezeu, la eliberarea oamenilor din întuneric. Pentru a le arăta oamenilor cum să trăiască cu dreptate și cu milă – fiind o imagine vie a lui Dumnezeu pentru cei care au nevoie ea. Pentru a apăra și a răspîndi adevărul despre Dumnezeul adevărat într-o lume ostilă aflată sub dominația unor inteligențe malefice invidioase. Pentru a ne bucura de viață așa cum a intenționat Dumnezeu.

Toate aceste vocații ne formează pentru împărăția care va veni. După cum Pavel i-a întrebat pe corinteni, care își pierduseră perspectiva divină ciondănuindu-se despre problemele acestei lumi: „Nu știți că noi îi vom judeca pe îngeri?” (1 Corinteni 6:3). Pavel vorbea serios. Cu acele cuvinte, se referea la ceva specific.

Așezat peste popoare

Forma finală a Împărăției nu a sosit încă. Atunci cînd va veni, puterile întunericului vor fi înfrînte. Zeii demonici își vor pierde permanent dominația asupra națiunilor – *fiind înlocuiți de familia și consiliul uman glorificat al lui Dumnezeu*. Iată ce spune Isus în cartea Apocalipsa:

Numai țineți cu tărie ce aveți pînă voi veni! Celui ce va birui și celui ce va păzi pînă la sfîrșit lucrările Mele îi voi da stăpînire peste neamuri. Le va cîrmui cu un toiag de fier și le va zdrobi ca pe niște vase de lut, cum am primit și Eu putere de la Tatăl Meu. Și-i voi da luceafărul de dimineață. (Apocalipsa 2:25-28, Cornilescu)

Cînd Isus Se va întoarce pentru a-Și prelua tronul pe un pămînt nou – un nou Eden global – El îl va împărți cu frații și surorile Lui. Căpeteniile și stăpînirile vor fi aruncate jos de pe tronurile lor, iar noi le vom lua locul. Teritoriile lor nu vor fi acordate îngerilor ce I-au rămas credincioși lui Dumnezeu – *noi îi vom întrece în rang pe îngeri* în Împărăția edenică finală a lui Dumnezeu. Isus îi va pune la conducere pe frații și surorile Lui omenești.

⁶ Citatul se găsește în capitolul 9 al acelei cărți.

Sînteți nedumeriți în privința ultimei afirmații din Apocalipsa 2:28? „Îi voi da luceafărul de dimineață”? Așa e, sună curios, însă se referă la coregența noastră cu Isus asupra națiunilor, după înfrîngerea puterilor malefice. Expresia „lucefărul de dimineață” este utilizată ca descriere a ființelor divine (Iov 38:7). Este, de asemenea, un termen mesianic. Deoarece Mesia este divin, întîlnim uneori cuvinte referitoare la stele pentru a-I descrie stăpînirea viitoare. Numeri 24:17 spune: „O stea răsare din Iacov, un toiag de domnie se ridică din Israel” (EDCR). În cartea Apocalipsei, Isus Se descrie pe Sine astfel: „Eu sînt Rădăcina și Sămînța lui David, Luceafărul strălucitor de dimineață” (Apocalipsa 22:16, EDCR).

Expresia din Apocalipsa 2:25-28 este impresionantă. Nu avem doar afirmația lui Isus că El este mesianicul lucefăr de dimineață, ci El ne și *dăruiește* lucefărul de dimineață – El împarte cu noi domnia Sa mesianică. Apocalipsa 3:20-21 duce această idee un pas mai departe, ca nu cumva credincioșii s-o treacă cu vederea:

Iată, Eu stau la ușă și bat. Dacă aude cineva glasul Meu și deschide ușa, voi intra la el, voi cina cu el, și el cu Mine. Celui ce va birui îi voi da să stea cu Mine pe tronul Meu, după cum și Eu am biruit și am stat cu Tatăl Meu pe tronul Lui. (Apocalipsa 3:20-21, EDCR)

În ce scop am fost făcuți părtași ai naturii dumnezeiești? De ce ne include Isus în consiliu ca surori și frați ai Săi? *Pentru ca Dumnezeu să ne dea stăpînire peste pămînt, așa cum a dorit de la bun început.* Cerul se va întoarce pe pămînt, într-un nou Eden global.

Eternul Eden

De la primele capitole ale Genezei, Edenul a fost un element central al planului lui Dumnezeu pentru om, pentru restul reprezentanților săi divini și pentru Împărăția Sa. Așadar, nu e nici surprinzător nici întîmplător că ultimul capitol al Apocalipsei ne aduce din nou la Eden:

Și mi-a arătat rîul apei vieții, limpede ca cristalul, care curgea de la tronul lui Dumnezeu și al Mielului prin mijlocul cetății; iar pe cele două maluri ale rîului era pomul vieții, rodind douăsprezece feluri de rod și dînd rod în fiecare lună; și frunzele pomului slujesc la vindecarea popoarelor. Nu va mai fi nimic supus blestemului. Tronul lui Dumnezeu și al Mielului va fi în ea, și robii Lui Îi vor sluji. Ei vor vedea fața Lui și Numele Lui va fi pe frunțile lor. Și noapte nu va mai fi; nu vor mai avea nevoie nici de lumina lămpii, nici de lumina soarelui, pentru că Domnul

Dumnezeu va lumina peste ei. Și vor împărăți în vecii vecilor. (Apocalipsa 22:1-5, EDCR)

Ați observat că Pomul Vieții vindecă popoarele? Popoarele, odinioară dominate de căpetenii și stăpîniri, vor fi conduse de noii fii și fiice ale lui Dumnezeu – *tu și eu*.

Aceasta nu e prima dată cînd Pomul Vieții apare în Apocalipsa. Vorbind celor care vor crede pînă la sfîrșit, Isus spune în Apocalipsa 2:7, 11: „Celui ce va birui îi voi da să mănînce din pomul vieții, care este în raiul lui Dumnezeu. [...] Cel ce va birui nicidecum nu va fi vătămat de a doua moarte”. Faptul că Pomul Vieții este menționat face trimitere clară la Eden. Prima moarte se referă la moartea fizică, pricinuită de păcatul lui Adam și de expulzarea sa din Eden. Deoarece toți oamenii, și credincioși și necredincioși, vor fi înviați înainte de judecată, a doua moarte este judecata finală (Apocalipsa 21:8). Cei ce vor continua să trăiască cu Dumnezeu în noul Eden nu vor suferi a doua moarte.

De ce contează toate acestea

Mulți creștini au o concepție inadecvată despre viața de apoi. Scriptura nu ne dă toate amănuntele despre cum va fi atunci, însă unele aspecte sînt clare. Nu vom cînta la harpă, nu vom pluti pe norișori ridicînd imnuri de slavă neîncetate. Nu vom șede pe canapele celeste, povestind cu rudele răposate sau cu creștini celebri din trecut.

În schimb, vom trăi viața pe care o oferă Edenul – vom fi activi, bucurîndu-ne și îngrijindu-ne de tot ce a creat Dumnezeu, umăr la umăr cu ființele divine care I-au rămas loiale Lui. Cerul și pămîntul nu vor mai fi două locuri separate.

Cunoașterea destinului nostru se cuvine să ne modeleze gîndirea aici și acum. După cum spune Pavel: „Lucruri pe care ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit și la inima omului nu s-au suit, așa sînt lucrurile pe care le-a pregătit Dumnezeu pentru cei ce-L iubesc” (1 Corinteni 2:9, EDCR). Cunoașterea acestui rezultat glorios, spectaculos, ne ajută să avem perspectiva corectă asupra circumstanțelor noastre prezente. După cuvintele lui Pavel pe care tocmai le-am citit, iată ce scrie el în a doua sa scrisoare către corinteni:

Binecuvîntat să fie Dumnezeu, Tatăl Domnului nostru Isus Hristos, Părintele îndurărilor și Dumnezeul oricărei mîngîieri, care ne mîngîie în toate necazurile noastre [...]. Fraților, nu vrem să fiți în necunoștință despre necazul care ne-a lovit în Asia, de care am fost apăsăți peste măsură de mult, mai presus de puterile noastre, încît nu știam dacă vom mai scăpa cu viață. Credeam că sîntem condamnați

la moarte, ca să nu ne punem încrederea în noi înșine, ci în *Dumnezeu, care învie morții*. (2 Corinteni 1:3-9, EDCR, subliniere adăugată)

Dumnezeu ne poate ține în viață. Dar chiar și în moarte, vom fi înviați pentru a sta cu Isus pe tronul Său (Apocalipsa 3:21).

Fie trăim avându-ne în vedere destinația, fie nu. Iar conștientizarea destinului nostru se cuvine să ne afecteze comportamentul. Dacă ai ști că într-o zi vei locui în aceeași casă sau vei lucra în același birou cu persoana pe care o critici, o înjosești, sau o disprețuiești, ai depune puțin mai mult efort pentru a face pace, a încuraja acea persoană, sau chiar pentru a-i deveni prieten. Și atunci cum se face că îi tratăm pe confrății noștri credincioși atât de rău? Cum se face că nu investim energie în a-l apropia pe un necredincios de Isus mai degrabă decât de a-l aborda ca pe un dușman? Fie avem în vedere veșnicia, fie nu.

Câtă autoritate ar trebui să împartă Isus cu tine ca să fii mulțumit? Poate părea ciudată întrebarea, din moment ce *orice* dar ca acesta din partea lui Isus ar fi ceva extraordinar. Și atunci, de ce concurăm cu alți credincioși pentru ranguri importante? De ce ne ciondănim unii cu alții pentru avantaje, atenție și câștig personal? Sîntem oare precum corinteni, cărora Pavel a fost nevoit să le reamintească despre destinul lor? Fie sîntem mulțumiți de faptul că domnim și stăpînim alături de Hristos, fie nu.

Creștine, a sosit momentul să trăiești ca un om care știi cine ești, și știi planurile pe care le are Dumnezeu pentru tine.

Concluzie

Am ajuns la capătul călătoriei noastre. Mai bine zis, însă, acesta e doar începutul. Ne-am ocupat de niște întrebări fundamentale: *Există și alți dumnezei? Dacă da, în ce măsură schimbă acest fapt modul în care înțelegem Biblia? Ce efect va avea asupra credinței noastre dacă acceptăm că lumea nevăzută descrisă în Biblie este de fapt reală – și nu doar acele părți ale ei cu care sîntem obișnuiți, acceptate de majoritatea, ci și părțile neobișnuite și adeseori ignorate?* Odată ce am început să întrezăresc sensul firului narativ supranatural al Scripturii, am realizat că era nevoie să-mi schimb concepțiile despre tot felul de lucruri. Le pot rezuma, însă, în două cuvinte: *identitate* și *scop*. Sper că și dumneavoastră ați fost stimulați să vă puneți întrebări despre aceste două lucruri pe măsură ce ați citit această carte.

Identitatea noastră: Avem un loc al nostru în familia lui Dumnezeu

Ce am discutat în această carte are implicații semnificative asupra modului în care pricepem ce înseamnă a fi creștin – a fi „în Hristos”, după cum Noul Testament se exprimă adeseori. Odată ce realizăm că zeii Vechiului Testament sînt reali, înțelesul poruncii lui Dumnezeu de a nu avea alți dumnezei înaintea lui Yahve, Dumnezeul lui Israel, prinde un contur clar. Porunca nu are de-a face cu idolatrizarea banilor, sau caselor, sau mașinilor. Ci se referă la dragostea geloasă a lui Dumnezeu pentru poporul Său. Cu alte cuvinte, *porunca spune chiar ceea ce spune*. N-are cum să ne scape din vedere că e nebunie curată să slujești cu loialitate oricărui alt dumnezeu în afara Celui care este El Însuși Dumnezeul dumnezeilor.

Este de asemenea evident cît de îngrozitoare sînt consecințele judecății lui Dumnezeu asupra dumnezeilor și a popoarelor lor („națiunile”). Am fost odinioară *dezmoșteniți*, sclavi corupți și exploatați de către alți dumnezei. Am fost, cum spune Pavel, ruși de Dumnezeu și străini de dragostea legămîntului Său (Efeseni 2:12). Am fost pierduți, robiți întunericii, dușmani ai lui Dumnezeu, în serviciul unor tirani nevăzuți (Efeseni 4:18; Coloseni 1:21).

Dacă avem o idee clară despre această situație, concepte doctrinare precum *înfiere* și *moștenire* devin mult mai semnificative și capătă un context. Dumnezeu nu a fost dispus să anuleze planul de a locui pe pămînt cu familia Sa, bucurîndu-Se de lumea creată de însăși mîna Lui. E adevărat, la Babel i-a întors spatele omenirii, însă în momentul imediat următor,

l-a chemat pe Avraam pentru a pune bazele unei noi familii – care să fie mijlocul prin care cei dezmoșteniți aveau să-și poată găsi calea înapoi către El (Fapte 10:26-27).

Pentru a înțelege Biblia, este esențial să îmbrățișăm realitatea supranaturală a lumii spirituale a Bibliei. Ea ne explică de ce, înaintînd prin Vechiul Testament, păcatul idolatriei nu era ca orice alt păcat. Idolatria era *păcatul* prin excelență. Poporul Israel fusese creat cu scopul de a-I fi loial lui Dumnezeu; cînd, în schimb, s-a abătut după alți dumnezei, a fost trimis în exil, lepădat, precum celelalte națiuni. Acesta e un motiv central pentru care, în Biblie, mîntuirea este întotdeauna caracterizată în termenii *credinței*. Ceea ce-L interesează pe Dumnezeu, în cele din urmă, nu este „un mai bun comportament”. Ceea ce caută El este credința – *credința loială*. Atunci cînd alegem să ne aliniem inimile cu Dumnezeul dumnezeilor, El ne mîntuiește. Cînd alegem pe altcineva în locul Lui, semănăm ceea ce, într-o zi, vom culege.

Pentru noi, astăzi, credința loială înseamnă a îmbrățișa ceea ce a realizat Isus la cruce, deoarece El era Dumnezeu întrupat. Scopul comportamentului și eticii noastre (al faptelor noastre bune) nu este să-I devenim suficient de loiali lui Dumnezeu așa încît să fim acceptați de El. Noi Îi respectăm poruncile *pentru că deja* L-am ales pe El. Iar poruncile Lui vor duce la fericirea și împlinirea noastră, deoarece ne feresc de a ne distruge pe noi înșine sau unii pe alții. Ele ne ajută să întrezărim viața în armonie cu Dumnezeu și cu restul familiei Lui – care e și familia noastră – văzută și nevăzută, în Împărăția Sa, noul Eden.

Scopul nostru: Avem cu toții un rol în planul lui Dumnezeu de a restaura Edenul

Calitatea de membru în familia lui Dumnezeu are o singură condiție: credința nestrămutată în Dumnezeul dumnezeilor, venit la noi în persoana lui Isus Hristos. Această calitate de membru ne conferă nu doar minunate privilegii, ci ne dă și un scop limpede al vieții.

Membrii familiei lui Dumnezeu au o misiune: aceea de a fi agenți ai lui Dumnezeu pentru restaurarea bunei Sale stăpîniri pe pămînt și de a lărgi numărul membrilor familiei Sale. Noi sîntem mijlocul prin care Dumnezeu avansează marea răsturnare începută în Faptele Apostolilor, capitolul 2 – nașterea bisericii, trupul lui Hristos – pînă în momentul revenirii Domnului. După cum răul s-a răspîndit prin omenire ca o molimă după prăbușirea primului Eden, tot astfel evanghelia se răspîndește ca un antidot în corpul gazdei infectate. Noi sîntem *agenții purtători* ai adevărului despre Dumnezeul dumnezeilor, despre dragostea Sa pentru

toate popoarele și despre dorința Sa neschimbată de a locui cu familia Sa în casa pămîntescă pe care Și-a rîvnit-o de la creația lumii. Edenul *va fi* readus la viață.

E un fapt dovedit științific că, în fiecare an, continentele globului se îndepărtează unele de altele încetul cu încetul. Însă progresul „derivei continentale” nu este detectabil de către simțurile umane. Doar datorită observațiilor făcute ulterior știm că are loc. Tot așa este și cu avansul susținut, implacabil, al împărăției lui Dumnezeu. Cu ochiul liber nu putem percepe cum, pe fiecă zi ce trece, domeniul zeilor, al puterilor întunericului, se restrînge, iar evanghelia eliberează, unul cîte unul, pe cei ținuți sub dominația sa. Însă, deși imperceptibil, faptul acesta e o *certitudine*.

Dacă dorim să ne înțelegem rolul în acest ansamblu, e esențial să ne însușim ideea că Dumnezeu continuă să-Și pună planul în aplicare chiar și cînd noi nu vedem acest lucru. Nu putem afirma cu sinceritate credința noastră în lumea nevăzută, supranaturală, dacă în același timp *nu* avem încredere că inteligenta providență a lui Dumnezeu este la lucru în viețile noastre și în problemele istoriei omenești. *Dumnezeu vrea să trăim în mod intențional* – avînd încredere că mîna Sa nevăzută și agenții invizibili loiali Lui și nouă (Evrei 1:14) sînt angajați în circumstanțele noastre de zi cu zi, cu rezultatul că, laolaltă, obiectivul lui Dumnezeu de a avea un Eden global merge nestăvilît înainte.

Fiecare dintre noi este vital pentru intrarea cuiva în împărăție, și pentru apărarea acestei împărății. Fiecare zi ne oferă posibilitatea contactului cu oameni aflați sub dominația întunericului și ocazii de a ne încuraja unii pe alții în misiunea grea de a ne îndeplini scopul într-o lume imperfectă. *Tot ce facem și tot ce spunem contează*, chiar dacă poate niciodată nu vom ști de ce și cum. Nu e rostul nostru să vedem aceste lucruri – ci să acționăm. Umblarea prin credință nu e pasivă – ci este plină de semnificație.

O rugăciune de iertare

Un dar valoros

Iertarea este ceva dorit de noi toți la un anumit moment din viață. Este un dar valoros, care nu este ușor de obținut și nici ușor de oferit. Iertarea este esențială vieții; ea ne eliberează de greșelile trecutului și ne dă speranță pentru viitor. De dragul iertării a venit Isus Hristos pe pământ să moară pentru omenire.

Isus Hristos face iertarea posibilă

Rugăciunea de iertare este o rugăciune adresată lui Dumnezeu. Deși în mod direct ne facem rău unii altora, toate ofensele noastre Îl lezează în final pe Dumnezeu. Poate vă întrebați cum e posibil acest lucru. Cum se face că greșelile noastre îl vatămă pe Creatorul atotputernic al universului? Îi pasă oare cu adevărat lui Dumnezeu? În Geneza capitolul 6 citim că Dumnezeu Însuși este îndurerat de răul pe care oamenii și-l făceau unii altora: „Domnul a văzut că răutatea omului era mare pe pământ și că orice pornire a gândurilor din inima lui era îndreptată în fiecare zi numai spre rău. Domnului I-a părut rău că l-a făcut pe om pe pământ și S-a mîhnit în inima Lui” (Geneza 6:5-6).

Deoarece este atotștiutor, Dumnezeu este mîhnit fie și numai de un gând rău. De aceea, în ultimă instanță, iertarea trebuie să vină și din partea lui Dumnezeu. Cu toate acestea, din cauza dreptății Lui, iertarea nu poate fi distribuită necondiționat. Fiecare faptă rea trebuie judecată în parte, pentru ca Dumnezeu să rămînă un drept judecător. Isus Hristos a murit pe cruce la Golgota în locul nostru pentru ca păcatele noastre să poată fi iertate. Suferința Lui a plătit pentru păcatele noastre. *„Acesta este sîngele Meu, sîngele legămîntului celui nou, care se varsă pentru mulți spre iertarea păcatelor”* (Matei 26:28).

Conștiința noastră are nevoie să fie eliberată de vinovăție și condamnare, și Dumnezeu, în dragostea Lui, știa acest lucru. El știa că iertarea de păcate este cea mai mare nevoie a noastră. Într-un suprem act de iubire, Dumnezeu a suferit nu doar durerea pricinuită de faptele noastre rele, ci a și plătit pentru consecințele lor, pentru ca atunci cînd păcătuim să ni se poată oferi iertare. Tot ce avem de făcut este să acceptăm din partea Lui acest dar generos al iertării.

Cere-I iertare lui Dumnezeu

Poate de mult cauți o rugăciune de iertare care să-ți aline sufletul chinuit. Sau poate te lupți, încercînd să ierți pe cineva care te-a rănit profund. Tuturor celor care Îl acceptă pe Isus Hristos ca Domn și Mîntuitor le este acordată, cu mărinimie, iertarea. Dacă ne recunoaștem greșelile și cerem iertare, Dumnezeu ne iartă – fără alte întrebări: *„Dacă ne mărturisim păcatele, El este credincios și drept ca să ne ierte păcatele și să ne curățească de orice nelegiuire”* (1 Ioan 1:9).

Dacă îl respingem pe Isus, în esență, respingem darul iertării din partea lui Dumnezeu. Spunem, de fapt, că nu vrem să fim împăcați cu Dumnezeu (1 Ioan 1:10). Deși e la libera noastră alegere să nu primim iertarea de la Dumnezeu, în cele din urmă, la finalul acestei vieți, vom fi răspunzători pentru toate păcatele pe care le-am comis. Dorința profundă a lui Dumnezeu este de a restaura pacea între tine și El. *„Fiindcă atît de mult a iubit Dumnezeu lumea, încît L-a dat pe singurul Său Fiu, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică”* (Ioan 3:16). Dacă dorești să fii cu adevărat iertat, gîndește-te la cuvintele lui Isus și acceptă-L în mod sincer pe El ca Domn și Mîntuitor al tău. Vei fi iertat și Dumnezeu va începe în viața ta o lucrare de transformare.

Primește o viață nouă

Rugăciunea de iertare ne dă o nouă speranță și un nou început. Dumnezeu ne șterge toate păcatele. *„Voi fi îndurător cu neleguirile lor și de păcatele și fărădelegile lor nu-Mi voi mai aduce aminte”* (Evrei 8:12).

Dacă înțelegi că ești păcătos și crezi că Isus Hristos a venit ca unic Răscumpărător din păcat, atunci înțelegi rugăciunea de iertare. Dar întrebarea este: ești gata să pui rugăciunea în aplicare, primind darul lui Dumnezeu, și anume pe Fiul Său, Isus Hristos? Dacă da, crede în Hristos, pocăiește-te de păcatele tale și încredințează-I lui, ca Domn, restul vieții tale:

„Tată, știu că am încălcat legile Tale și că păcatele mele mă separă de Tine. Îmi pare sincer rău și vreau acum să las în urmă viața mea păcătoasă din trecut și să mă întorc către Tine. Te rog, iartă-mă și ajută-mă ca de acum încolo să nu mai păcătuiesc! Cred că Fiul Tău, Isus Hristos, a murit pentru păcatele mele, a înviat din morți, este viu și îmi ascultă rugăciunea. Îl chem pe Isus să fie Domn al vieții mele, să stăpînească și să domnească în inima mea de acum încolo.

Te rog, trimite Duhul Tău Cel Sfânt să mă ajute să mă supun Ție și să fac voia Ta pentru tot restul vieții mele. Mă rog în numele lui Isus, Amin.”

„Pocăiți-vă și fiecare dintre voi să fie botezat în Numele lui Isus Hristos, spre iertarea păcatelor voastre, și veți primi darul Sfântului Duh!” (Faptele Apostolilor 2:38).

Dacă te-ai hotărât azi să-L primești pe Isus, bine ai venit în familia lui Dumnezeu! Acum, pentru a ne apropia de El, Biblia ne spune să trecem la acțiune ca rezultat al angajamentului nostru.

- Fii botezat, după cum a poruncit Hristos.
- Spune și altora despre noua ta credință în Hristos.
- Fă-ți timp cu Dumnezeu în fiecare zi. Nu e nevoie de un interval lung de timp. Fă-ți însă obiceiul zilnic să te rogi Lui și să citești Cuvîntul Lui. Roagă-L pe Dumnezeu să-ți mărească credința și capacitatea de a înțelege Biblia.
- Caută părtășia cu alți oameni care-L urmează pe Isus. Adună-ți un grup de prieteni credincioși, care să-ți răspundă la întrebări și să-ți ofere susținere.
- Găsește o adunare locală unde să te poți închina lui Dumnezeu.

În rezumat: Noi toți am păcătuit și merităm judecata lui Dumnezeu. Dumnezeu, Tatăl, Și-a trimis unicul Fiul pentru a lua asupra Sa această judecată, în locul tuturor celor care cred în El. Isus, Fiul creator și etern al lui Dumnezeu, care a trăit o viață fără păcat, ne iubește atât de mult încît a murit pentru păcatele noastre, luînd asupra Lui pedeapsa meritată de noi, a fost îngropat, și a înviat din morți după Scripturi. Dacă crezi cu adevărat și te bazezi pe aceste lucruri în inima ta, primindu-L doar pe Isus ca Mîntuitor al tău, și declari „Isus este Domn”, vei fi salvat de judecată și vei avea parte de veșnicie cu Dumnezeu în rai.

Care e răspunsul tău?

- Da, mă hotărăsc astăzi să-L urmez pe Isus
- Da, sînt deja o persoană care-L urmează pe Isus
- Mai am încă unele întrebări

O cerere din partea autorului

Supranatural este o abreviere a lucrării mele academice, detaliate, *The Unseen Realm: Recovering the Supernatural Worldview of the Bible* (Lexham Press, 2015) [„Tărîmul nevăzut: o recuperare a concepției biblice supranaturale despre lume”]. *The Unseen Realm* se găsește de cumpărat în limba engleză la Amazon.com.

Sper că ați fost încurajați din punct de vedere spiritual de cartea *Supranatural*. Am posibilitatea de a oferi această carte în mod gratuit datorită generoaselor donații ale persoanelor pentru care conținutul ei este important. Vă rog ca și dumneavoastră să vă gândiți dacă doriți să faceți o donație pentru Miqlat, fie prin miqlat.org, fie prin nakedbible.org, pentru a face accesibile și alte materiale gratuite.

Dacă doriți și mai multă învățătură biblică, vizitați vă rog site-ul meu, drmsb.com, și ascultați podcastul meu, *The Naked Bible Podcast*, la nakedbiblepodcast.com. Numele de *Naked Bible* („Biblia dezvăluită”) reflectă dorința mea de a da învățătură numai din textul biblic, nefiltrat prin tradiții moderne, denominațiuni, sau alte filtre religioase.

După cum veți descoperi pe site-ul meu, scriu de asemenea romane *science-fiction*, ca mijloc de a-i aduce pe oameni în contact cu teologia biblică. Romanele mele (în prezent, *The Façade* [„Fațada”], și continuarea sa, *The Portent* [„Prevestirea”]), sînt disponibile numai în limba engleză, la Amazon.com.